

วารสาร ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

Journal of Academic Surindra Rajabhat

ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2566
VOL.1 No.4 July - August 2023

ISSN 2822-0870 (Print)
ISSN 2822-0889 (Online)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ I Journal of Academic Surindra Rajabhat

ISSN 2822-0870 (Print) I ISSN 2822-0889 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทางสหวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้เขียนนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้เขียนภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความและผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม I อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธพันธ์ ผึ้งผาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ นิธิชัยนันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทรา วยะกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี

อาจารย์ปิยพร สีสันต์

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศรพล เนื้อไม้หอม

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสอาด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ททรัพย์สิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุลรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พิณศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตุการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพร สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันดีชัย กากแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโสม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฬา สุภิมารส สิงคเสลิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรียนประยูร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภรณ์ แก้วกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิงคานนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานวย วัฒนกรสิริ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธิพันธ์ ผึ้งผาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา ะยะสุน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย เจือจันทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณภูมิสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หวังขอบ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาฤทธิ์ นวลนาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยชนะรินทร์ ทับมะเริง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงกลด พลพวก
 อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์
 อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
 อาจารย์ ดร.ศิวาพร พยัคฆนันท์
 อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
 อาจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
 อาจารย์ ดร.ชาตรี เกษโพหนอง
 อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ อีระศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง

รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ฐิติรัชฎาณ์ แก่นเพชร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีน็อก

รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ มูลสาร

รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง

รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์

รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวินนท์ เนื้อไม้หอม

รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ

รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม

รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เลื่อนช้าง

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ ปัญญาภา

รองศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง

รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา

รองศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.พิบูล ภูมิโคกรักษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง

รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา

รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค

รองศาสตราจารย์ บุญยัง หมั่นดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินันต์ ไสยโสภณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชินวงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แชรรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ หมื่นเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลีส สันธิจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรศิโนรส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา คำพุกกะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ปะติตังโข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยแสนอ ตริวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทศิริสิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรณัต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.ศธาจุ พลโคตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษิตี กัลยาณมิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุมแสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่ฮึง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อนันทนารถ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อิลาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรณ์ มาลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาภานต์ เรืองสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เตชะคำภู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลลิตา แก้วหานาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันต์ แสงโชติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาณี เผือกบัวขาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธิดา ประสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ด้านประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดารี มหันตรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาวดี เดชธำรงค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาพัชร วรพงศ์พัชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชา นัจจนาวากุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรฉัตร วรวิรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยัส ชูชื่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง โสดาดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิสัย

อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษ์ชาติ

อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

อาจารย์ ดร.ปริญา บริทุม

อาจารย์ ดร.ภักดิ์ สุขแสน

อาจารย์ ดร.ธนรัชต์ อนุกุล

อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วนิช

อาจารย์ ดร.อัครสิทธิ์ ไชยณรงค์

อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า

อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม

อาจารย์ ดร.อุมาพร ไชยสูง

อาจารย์ ดร.ธนาพัชร วรพงศ์พัชร

อาจารย์ ดร.วิภาสทธิ์ หิรัญรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด

อาจารย์ ดร.ปณณวีร์ หนูประกอบ

อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง

อาจารย์ ดร.ปิ่นณธร หอมบุญมา

ดร.วิชญ์ณมัย ทองแมน

นางสาวสุภาพร ลาภจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

กองเลขานุการวารสาร :**เลขานุการ :** อาจารย์วิเชียร พรหมแก้ว**ผู้ช่วยเลขานุการ :** นางสาวน้ำฝน เครือแก้ว**ศิลปกรรม :** นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงมี**ฝ่ายประชาสัมพันธ์ :** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธมนพัชร ศรีชะพลูสิทธิ์ / นางชนชนก พันธุ์สนธิ /
นางสาวศรินทิพย์ สุทธิการปรกรณ์ / นางสาวณฤดี แปลงดี / นางสาวอภิญญา เค้ากล้า**สำนักงาน :**

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

ISSN 2822-0889 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ เป็นวารสารทางวิชาการที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสหวิทยาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้ใช้รูปแบบการนำเสนอบทความพร้อมกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ และเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพวารสารและยกระดับขั้นสู่ฐานข้อมูลสากล โดยทางวารสารได้มีการดำเนินการขอหมายเลขทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หรือตัวระบุวัตถุดิจิทัล (ดีโอไอ) (Digital Object Identifier : DOI) มีการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล Google Scholar และระบุ Citation ในทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสารเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษา

โดยบทความในวารสารฉบับนี้มีผู้นิพนธ์มาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการเผยแพร่ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของบทความ และมอบให้ผู้นิพนธ์นำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน
บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	VII
บทความวิจัย (Research Articles)	
ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 The Effect of using GeoGebra Program in Process Learning on Surface Area and Volume of Eighth-Grade Students วนิดา ศรีหา, ปวีณา ขันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล Wanida Sriha, Paweena Khansila and Suwannawat Thienyutthakul	1
ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ Success Factors of Public Policy Implementation of the Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub- district Phanom Dong Rak District Surin Province อธิมาทร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว Athimat Permpoon and Wichian Promkaew	15
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้ เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 The Development of Mathematical Achievement on Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises For Grade 10 students สุภัตตรา เหง้าโอสา, สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล และปวีณา ขันธศิลา Suphattrat Hngao-o-sa, Suwannawat Thienyutthakul and Paweena Khansila	39

สารบัญ (Content)

หน้า
(Page)

“ผ้าซิ่นตีนแดง” ทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	53
--	----

Pha-Sin-Teen-Daeng Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province

ยโสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุ3 และชัยนะรินทร์ ทับมะเริง
Yasothara Siriphaprapagon, Suriya Krangrit, Samroeng Inthayong
and Chainarin Tubmarerng

บทความวิชาการ (Academic Articles)

“ปราสาทระแงง” กับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์	67
---	----

Prasat-Sat Ra-Ngaeng and Promotion of Local Cultural Tourism Surin Province

ยโสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์ และสำเริง อินทยุ
Yasothara Siriphaprapagon, Suriya Krangrit and Samroeng Inthayong

“เขาพระอังคาร” แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์	79
--	----

“Khao Phra Angkarn”, A Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloem Phra Kiat District, Buri Ram Province

ยโสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุ และชัยนะรินทร์ ทับมะเริง
Yasothara Siriphaprapagon, Suriya Krangrit, Samroeng Inthayong
and Chainarin Tubmarerng

การวิจัยเชิงผสมผสาน : การสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศ	97
---	----

Mixed Methods Research: English Language Teaching and Supervision

อังชรินทร์ ทองปาน, รัชฎาพร ศรีพิบูลย์, ปิยธิดา ศรีศิริ, นุจิรา สุวรรณโท และธนิกานต์ ศิริภักดิ์5
Angcharin Thongpan, Ratchadaporn Sripiboon, Piyathida Srisiri,
Nujira Suwannatho and Thanikarn Siripak

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
ภาคผนวก (Appendix)	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	115
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	116
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	129
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	133
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	134

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Effect of using GeoGebra Program in Process Learning on Surface Area and Volume of Eighth-Grade Students

วนิดา ศรีหา^{1*} ปวีณา ขันธศิลา² และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล³

Wanida Sriha^{1*}, Paweena Khansila² and Suwannawat Thienyutthakul³

Received : February 22, 2023; Revised : May 1, 2023; Accepted : May 3, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 และการทดสอบค่า t ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 81.69 / 82.71 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจที่มีผลต่อการ

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์; Faculty of Education and Education Innovation, Kalasin University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : wanida.sr@ksu.ac.th

Citation : Sriha, W., Khansila, P. and Thienyutthakul, S. (2023). The Effect of using GeoGebra Program in Process

Learning on Surface Area and Volume of Eighth-Grade Students. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(4) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.22>

จัดการเรียนรู้ใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร อยู่ระดับมาก โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.45 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07

คำสำคัญ (Keywords) : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, GeoGebra, พื้นที่ผิวและปริมาตร

Abstract

This research intended for 1. To develop learning activities using the GeoGebra program on surface area and volume. of Mathayomsuksa 2 students to be effective according to the 80/80 criterion. 2.To compare learning achievements in mathematics on surface area and volume. 3.To study the effect of learning management using GeoGebra on the surface area and volume of Mathayomsuksa 2 students before and after learning management using the GeoGebra program. The samples used in this research were 4 Mathayomsuksa 2 students of Thatnarai Wittaya School. The research tools consisted of a learning management plan using the GeoGebra program, an achievement test. and student satisfaction assessment form The data was analyzed by means, percentage, standard deviation. performance and t-test The research findings were as follows: 1. The efficiency of learning management using the GeoGebra program on surface area and volume. of Mathayomsuksa 2 students was 81.69/82.71, which was in accordance with the established criteria, which was 80/80. 2. Learning achievement before and after school on surface area and volume of Mathayomsuksa 2 students using learning management using GeoGebra program after learning was higher than before learning at the .05 level 3.Secondary school students were satisfied with the effect of learning management using the GeoGebra program on surface area and volume at a high level. Overall, the mean was 4.45 with a standard deviation (S.D.) of 0.07.

Keywords : Academic Achievement, GeoGebra, Surface Area and Volume

Citation : วนิตา ศรีหา, ปวีณา ชันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม

GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.22>

บทนำ (Introduction)

คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิด สร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบมีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษา ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วย พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้บรรยายอธิบายให้ นักเรียนฟังและยกตัวอย่าง 2-3 ตัวอย่างบนกระดานแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากแบบเรียน นักเรียนต่างคนต่างทำงานไม่ได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียว คือทำตามตัวอย่างที่ครูสอนมีวิธีการคิดที่ไม่หลากหลาย และไม่กล้าคิดหาคำตอบที่แตกต่างจากครู กิจกรรมไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดหรือแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ตามศักยภาพ เกิดความเบื่อหน่ายและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อคณิตศาสตร์ จึงไม่สนใจเรียนส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ (สุนทรีย์ วงศานาม, 2560)

เมื่อพิจารณาคะแนนการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ย้อนหลังในปี 2563-2564 ในมาตรฐานที่ 3.1 ที่ว่าอธิบายและวิเคราะห์พื้นที่ผิวและปริมาตรมีคะแนนเป็นร้อยละดังนี้ 84.31, 44.80 และ 14.68 ตามลำดับ จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ในมาตรฐานนี้ มีแนวโน้มลดลงอย่างมาก จากประสบการณ์ของผู้สอน เนื้อหาพื้นที่ผิวและปริมาตร มีความยาก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากขาดสื่อและนวัตกรรมที่สามารถอธิบายภาพด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถในการมองโครงสร้างหรือ รูปสำคัญออกจากรูปที่ซับซ้อนทำให้นักเรียนไม่สามารถอธิบายและวิเคราะห์พื้นที่ผิวและปริมาตรได้โปรแกรม GeoGebra เป็นโปรแกรมสำเร็จรูป ทางคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพอีกหนึ่งโปรแกรม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจของ ครูคณิตศาสตร์ (พงศักดิ์ วุฒิสันต์, 2556)

และยังเป็นโปรแกรมที่เปิดให้ใช้ฟรี โดยโปรแกรม GeoGebra จัดเป็นโปรแกรมเรขาคณิต พลวัต กล่าวคือเป็นโปรแกรมที่ใช้สร้างรูปทางเรขาคณิตได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกับโปรแกรม GSP (Geometer's Sketchpad) แต่สิ่งที่โปรแกรม GeoGebra สามารถทำได้มากกว่าและดีกว่าโปรแกรม

Citation : Sriha, W., Khansila, P. and Thienyutthakul, S. (2023). The Effect of using GeoGebra Program in Process

Learning on Surface Area and Volume of Eighth-Grade Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.22>

GSP คือ การคำนวณต่าง ๆ เช่น การดำเนินการของจำนวน การแยกตัวประกอบ การดำเนินการของเมทริกซ์ การหาอนุพันธ์ การหาปริพันธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ฯลฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และสถิติอย่างมาก นอกจากนี้ โปรแกรมยังเป็น โปรแกรมที่สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย จึงมีการนำโปรแกรม GeoGebra มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน คณิตศาสตร์ของระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในหัวข้อต่าง ๆ เช่น รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ เป็นต้น ทั้งนี้ในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวข้อของรายวิชาแคลคูลัส โปรแกรม GeoGebra สามารถนำเสนอแนวคิดสำคัญของหัวข้อต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น (ธราทิพย์ เกตุหอม และ ไพรัช จันทรงาม, 2565)

โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการปฏิบัติการสอนที่ผ่านมา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ปี พ.ศ. 2565 อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะเรื่องความเท่ากันทุกประการ พบว่านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 เรื่อง ความเท่ากันทุกประการ ซึ่งมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยาไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินถึง 27 คนจากนักเรียนทั้งหมด 40 คน ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนไม่เข้าใจเกี่ยวกับการนำความเท่ากันทุกประการมาใช้ในการหาพื้นที่ผิวและปริมาตร มีความซับซ้อนสับสนในเรื่อง การหาความเท่ากันทุกประการซึ่งมีผลกระทบไปถึงเรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร ดังนั้นนักเรียนต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หาคำตอบเอง ซึ่งครูและครูผู้สอนคณิตศาสตร์โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา มีความเห็นตรงกันว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาโดยเร่งด่วน

จากปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โปรแกรม GeoGebra ทั้งนี้การเรียนคณิตศาสตร์ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีและคงทนต้องผ่านการฝึกคิดและฝึกการทำโจทย์ต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรม GeoGebra นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเล็งเห็นว่า การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างโปรแกรมสำเร็จรูปทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนจะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ร่วมกับโปรแกรม GeoGebra มาใช้กับการเรียนการสอนในเรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะแล้วสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็น

เพียงผู้อำนวยความสะดวกตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2557) นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถสร้างและฝึกทำแบบฝึกทักษะหรือโจทย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตนเองโดยมีโปรแกรม GeoGebra เป็นตัวช่วยในการตรวจสอบคำตอบ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพไปตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
 - 2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม

GeoGebra

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม
GeoGebra

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร
 - 1.1 ปริซึม
 - 1.2 ทรงกระบอก
2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

Citation : Sriha, W., Khansila, P. and Thienyutthakul, S. (2023). The Effect of using GeoGebra Program in Process

Learning on Surface Area and Volume of Eighth-Grade Students. *Journal of Academic Surindra*

Rajabhat. 1(4) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.22>

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 15 ห้อง มีนักเรียน 559 คน ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดผู้เรียนของแต่ละห้องแบบละความสามารถ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียน 40 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวนห้องเรียน 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร จำนวน 13 แผน รวม 13 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 13 แผน แล้วนำแผนที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 13 แผน มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ซึ่งมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่ทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างไปหาค่าความยากง่ายค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.35 - 0.70 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25 - 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแล้วนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามกับเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ IOC (Index of Item

Object Congruence) เพื่อตรวจสอบ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร จำนวน 30 ข้อ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรม โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 13 แผน แผนละ 1 วัน วันละ 50 นาที รวม 13 วัน
3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร จำนวน 30 ข้อ ชุดเดียวกันกับที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง
4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (Dependent samples)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพไปตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของคะแนน
ประสิทธิภาพของ กระบวนการ E_1	60	53.10	2.78	81.69
ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ E_2	30	24.65	2.79	82.71
ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ $E_1/E_2 = 81.69 / 82.71$				

จากตารางที่ 1 พบว่า การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.78 คิดเป็นร้อยละ 81.69 และการหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.79 คิดเป็นร้อยละ 82.71 จะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra

ตารางที่ 2 แสดงผลสรุปการเปรียบเทียบคะแนนผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โปรแกรม GeoGebra

การทดสอบ	จำนวน(คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	40	30	8.75	2.31	30.66*	.00
หลังเรียน	40	30	24.65	2.79		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 8.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.31 และ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง
พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม
GeoGebra มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.65 S.D. มีค่าเท่ากับ 2.79 สรุปผลได้ว่าการเปรียบเทียบคะแนน
ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โปรแกรม
GeoGebra หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.69 / 82.71 หมายความว่า คะแนน
เฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดจากการทำใบงานระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.69 และเมื่อทดสอบ
หลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 82.71
ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามกระบวนการ
การสร้างอย่างเป็นระบบมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน ซึ่งทุกขั้นตอนได้ผ่านการตรวจสอบจาก
ผู้เชี่ยวชาญและได้มีการปรับปรุงแก้ไขจนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ จึงทำให้
เมื่อทำการทดลองแล้วทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์งาม และอนล สวนประดิษฐ์ (2564) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โดยใช้โปรแกรม GeoGebra ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 83.54/87.84 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดที่ 80/80 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โดยใช้โปรแกรม GeoGebra สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โปรแกรม GeoGebra หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนุกทุกครั้งในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ได้ฝึกการคิดที่เป็นลำดับขั้นตอน และได้พัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาจากสภาพจริง มาใช้ในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร รวมทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เกิดขึ้นทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไอริน ถาวรนนท์ รักพร ดอกจันทร์ และอภิสิทธิ์ ภคพงศ์พันธุ์ (2563) พบว่า 1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.77 คิดเป็นร้อยละ 67.07 (จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น โดยใช้โปรแกรม GeoGebra โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาสินี นิมนวล และบุญยพล จันทร์ฝอย (2565) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง กราฟของฟังก์ชัน โดยใช้โปรแกรม GeoGebra มีคะแนนเฉลี่ย 13.74 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 68.7 ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร อยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ทำให้ให้นักเรียนเห็นภาพได้ชัดเจนคิดวิเคราะห์ข้อความจากโจทย์ปัญหา นำมาเชื่อมโยงกับความคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเกิดความคิด

รวบยอด และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถทำโจทย์ปัญหาได้อย่างง่าย รวมทั้งนักเรียนสามารถมองภาพเรขาคณิต ปริซึมและการคลี่ภาพได้ชัดเจน อธิบายขั้นตอนการคลี่ภาพได้อย่างถูกต้องชัดเจน โดยครูคอยช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจ หลังการเรียนรู้ นักเรียนมีโอกาสตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรเสริญ อินทร์ศิริ สุมา แท่นนิล อิศราภรณ์ ทองสมนึก และปิยวัฒน์ เนียมมาลัย (2565) ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบเปิด เรื่องรูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ ด้วยโปรแกรม GeoGebra ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา มีประสิทธิภาพ 70.65/70.74 ซึ่งสูงกว่าเมื่อเทียบกับเกณฑ์ 70/70 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ ด้วยโปรแกรม GeoGebra ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเปิด แตกต่างกัน เนื่องจากคะแนนการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบเปิด สูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้แบบเปิด อย่างมีนัยสำคัญ .05 และ (3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเขาย้อยวิทยาต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบเปิด เรื่อง รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติด้วยโปรแกรม GeoGebra แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศ ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอน และด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ โดยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบเปิดอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภา วงษานนท์ และนฤมล ศักดิ์ปกรณการต์ (2557) การศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนโดยใช้โปรแกรม GeoGebra หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้โปรแกรม GeoGebra สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้โปรแกรม GeoGebra อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม GeoGebra ช่วยทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น ควรส่งเสริมการนำโปรแกรม GeoGebra ไปใช้ในการสอนเรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรและเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ ในวิชาคณิตศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาด้านการวิเคราะห์ของนักเรียน

1.2 การเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับโปรแกรมรูปทางคณิตศาสตร์เป็นแนวทาง ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคำนวณและสร้างความเข้าใจ ทาง คณิตศาสตร์ด้วยตนเองได้ดีมากขึ้น ดังนั้นจึงควรนำรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับรายวิชา ทางคณิตศาสตร์

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ควมมีอุปกรณ์ที่รองรับโปรแกรมได้แก่ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน และควรมี สัญญาณอินเทอร์เน็ตในระดับ 3G ขึ้นไป

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการสร้างเมทริกซ์

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2557). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.

กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว).

ธราทิพย์ เกตุหอม และไพรัช จันทรงาม. (2565). ผลการใช้ โปรแกรม Geogebra ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีแบบเปิดที่มีต่อทักษะเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *Journal of Education Buriram Rajabhat University*. 2(2) : 45-58.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Citation : วนิตา ศรีทา, ปวีณา ชันธิศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม

GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*. 1(4) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.22>

- ไพรัช จันทรงาม และอนล สอนประดิษฐ์. (2564). การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการวิเคราะห์เชิงตัวเลข สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *Journal of Education Buriram Rajabhat University*. 1(1) : 55-66.
- วราภา วงษานนท์ และณมล ศักดิ์ปกรณ์การต์. (2557). การใช้โปรแกรม Geogebra ประกอบการเรียนรู้ในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา. *สัททอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*. 20(2) : 75-84.
- วิไลวรรณ สีแดด. (2559). การศึกษาความเข้าใจเรื่อง เวกเตอร์ในสามมิติ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผ่าน GeoGebra Applet. *ภาควิชาคณิตศาสตร์ สถิติ และคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*.
- สรเรณิ อินทร์ศิริ, สุมา แท่นนิล, อิสราภรณ์ ทองสมนึก, และปิยวัฒน์ เนียมมาลัย. (2565). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบเปิด (Open Approach) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ ด้วยโปรแกรม GeoGebra ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา. *วารสารวิชาการ ครุศาสตร์สวนสุนันทา*. 6(2) : 14-24.
- สุนทรีย์ วงศานาม.(2560). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เส้นตรงโดยใช้ The Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนรู้. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- ไอริน ถาวรนนท์, รักพร ดอกจันทร์ และอภิสิทธิ์ ภคพงศ์พันธุ์. (2563). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น โดยใช้โปรแกรม GeoGebra เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 22(2) : 317-330.

Citation : วนิดา ศรีหา, ปวีณา ชันธศิลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม

GeoGebra เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 1-14;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.22>

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับ
เศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง
อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

Success Factors of Public Policy Implementation of the
Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project
1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a
glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-
district Phanom Dong Rak District Surin Province

อธิมาต เหมพูน¹ และวิเชียร พรหมแก้ว^{2*}

Athimat Permpoon¹ and Wichian Promkaew^{2*}

Received : January 14, 2023; Revised : May 30, 2023; Accepted : May 30, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการและเพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ เป็น

¹ผู้ช่วยนักวิจัย หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Research Assistant, Political Science Program, Surindra Rajabhat University, Thailand.

²คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

*Corresponding Author; e-mail : 29.chian@gmail.com

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 34 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มภาคีเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ครูศูนย์การศึกษาชนบทและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล เกษตรตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนท้องถิ่น หมอдин และอาสาสมัครเกษตรรต้นแบบ และ 2) กลุ่มผู้รับจ้างในโครงการฯ ได้แก่ บัณฑิตจบใหม่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการโครงการ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวางแผนงาน มอบหมายงาน เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ กำกับ ติดตามงานโดยการลงพื้นที่ภาคสนาม และรายงานผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง และ 2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ประกอบด้วยปัจจัย 7 ประการ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน 2) ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม 3) ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน 6) ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ และ 7) ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, นโยบายสาธารณะ, โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ, 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย, ตำบลโคกกลาง

Abstract

The purpose of this research article is to study management and to study the success factors of public policy implementation of the integrated tambon-one-university economic and social upgrading project in Khok Klang sub-district. Phanom Dong Rak District Surin Province It is a qualitative research. The interview form was used as a tool to interview in-depth information from key informants. The sampling method was selected by a specific method, consisting of 34 people, consisting of: Director of Tambon Health Promoting Hospital teachers, non-formal and informal

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

education centers, sub-districts, agricultural sub-districts, village chiefs, village headmen, local philosophers, earth doctors, and model farmer volunteers, and 2) contractors in the project, namely new graduates, students and the general public. The results of the research revealed that 1) project management By appointing an operation committee, planning, assigning tasks, coordinating operations in the area with other agencies, supervising and following up by field visits. and continuously report the project results and 2) the success factors of public policy implementation of the integrated sub-district economic and social upgrading project 1 tambon 1 university (University to Tambon) Building a taproot for the country) consists of 7 factors as follows: 1) Targeted factors to solve community poverty problems 2) Targeted population and coverage factors 3) Work and activities factors problem solving 4) technology used factors 5) agencies involvement factors 6) roles and responsibilities factors of main responsible agencies or groups and 7) operational and change factors. This is a factor affecting the success of policy implementation.

Keywords : Success factors, Public Policy, Integrated sub-district Economic and Social upgrading project, 1 Sub-District 1 University, Khok Klang sub-district.

บทนำ (Introduction)

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 เห็นชอบให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) เป็นโครงการระดับโครงการย่อย ภายใต้ข้อเสนอโครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการบัญชีแนบตามบัญชีท้าย “พ.ร.ก. ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” พ.ศ.2563 ระยะเวลา 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาวะการไม่มีงานทำ และเพิ่มการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และ

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

นักศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กว่า 60,000 คน ให้มีงานทำ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยบูรณาการการทำงานแบบบูรณาการในพื้นที่ตำบล “System Integrator” ครอบคลุมพื้นที่ 3,000 ตำบล ทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยประสานงานและทำงานร่วมกับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการโครงการภายในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปัญหาความยากจนแบบมีเป้าหมายชัดเจน (Targeted Poverty Alleviation) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.), 2563)

โครงการ “การพัฒนาและส่งเสริมองค์ความรู้การบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยวิถีเศรษฐกิจชุมชน” ดำเนินงานภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ รับผิดชอบโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีพื้นที่ดำเนินโครงการ จำนวน 11 หมู่บ้าน หลังจากการลงพื้นที่สำรวจประเด็นที่ต้องการพัฒนาและปัญหาที่พบ รวมทั้งศักยภาพและความพร้อมของชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาของคณะ พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจและมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ของชุมชนโดยเฉพาะประเด็นการสร้างรายได้ลดรายจ่าย โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ พร้อมกับผลงานวิจัยใช้ประโยชน์ที่ถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยมีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมในพื้นที่ในรูปแบบการบริการวิชาการ 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) การยกระดับการผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางด้านสมุนไพรพื้นบ้านชุมชนให้ได้มาตรฐาน 3) การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้าหรือเส้นทางการตลาด 4) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนและการบริหารจัดการน้ำ และ 5) วิถีเกษตรอินทรีย์และเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน ตามรูปแบบกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ (จิรายุ ทรัพย์สิน และคณะ, 2563 : 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ขับเคลื่อนภารกิจโดยมอบหมายให้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้บริหารจัดการโดยบูรณาการการทำงานในพื้นที่เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

จากเหตุปัจจัยและสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตามประเด็นที่ต้องการพัฒนาและปัญหาที่พบ รวมทั้งศักยภาพและความพร้อมของชุมชน ในพื้นที่เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยมองถึงต้นเหตุสำคัญของปัญหา กระบวนการในการแก้ไขปัญหาและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ภายใต้บริบทและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบลโคกกลาง โดยการนำทรัพยากรวัตถุดิบที่มีในพื้นที่มาผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ผสมกับภูมิปัญญาชุมชนพัฒนาต่อยอดในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ส่งผลให้เกิดการพลิกฟื้นคุณภาพของดินให้เกิดความสมบูรณ์เหมาะสมกับการเพาะปลูกในพื้นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนโคกกลางให้น่าอยู่และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์” โดยผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย จากการดำเนินการดังต่อไปนี้

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

1. แหล่งข้อมูล

1.1 ประเภทเอกสารและหลักฐาน (Documentary)

ผู้วิจัยได้กำหนดการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้มีความครอบคลุมถึงประเด็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ 2 วิธีการ ได้แก่

1.1.1 การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ ทั้งในและต่างประเทศ

1.1.2 การสร้างกรอบแนวคิดเชิงสำรวจ ด้วยการศึกษาสำรวจ (Pilot Study) โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ

1.2 ประเภทผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Human)

กลุ่มเป้าหมายได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ จำนวน 34 คน ได้แก่

1.2.1 กลุ่มภาคีเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและผลงานด้านการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการเป็นที่ประจักษ์ทั้งในส่วนท้องถิ่นและส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3) ครูศูนย์การศึกษาชนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล 4) เกษตรตำบล 5) กำนัน 6) ผู้ใหญ่บ้าน 7) ปราชญ์ท้องถิ่น 8) หมอдин และ 9) อาสาสมัครเกษตรกรต้นแบบ

1.2.2 กลุ่มผู้รับจ้างในโครงการฯ ประกอบด้วย 1) บัณฑิตจบใหม่ 2) นักศึกษา และ 3) ประชาชนทั่วไป

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

1. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1.1 การศึกษาวิจัยเอกสาร โดยใช้หลักการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร เป็นการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการสังเคราะห์ความลงตัวของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสังเคราะห์ในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ แล้วนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำและคำปรึกษาของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ จัดทำเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการศึกษานำร่องของการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ ประกอบด้วยคำถาม 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการฯ ตอนที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการฯ และตอนที่ 4 แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาและการกำหนดแนวทางที่เหมาะสม

1.2 การศึกษาภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการ ที่ครอบคลุมถึงประเด็นการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ ด้วยตนเอง โดยใช้รูปแบบของการวิจัยออนไลน์ผ่านระบบ Microsoft Teams และ Google Form เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทของชุมชนและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตั้งแต่เดือนสิงหาคม - ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี เผยแพร่ขององค์กร แผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละองค์กร ซึ่งสามารถสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ขององค์กรนั้น ๆ

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการ ดำเนินการโดยขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

ราชภัฏสุรินทร์ ไปติดต่อกับกลุ่มเป้าหมาย หลักจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว ก็จะดำเนินการเก็บข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามแผนที่ระบุไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคทฤษฎี จากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พรรณนารายละเอียด ตีความ หาความหมาย และอธิบายความ โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction)

3.3 การสังเคราะห์ข้อมูล ทำการสังเคราะห์ความลงตัวของเนื้อหา และทำการตรวจสอบกรอบความคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีน้ำหนักในการนำไปสู่การวิเคราะห์ จากการวิจัยเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทการวิจัย ประกอบกับการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโครงการฯ จากการศึกษาภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการฯ แล้วนำมาสรุปสาระสำคัญ ประเด็นความเห็น และข้อความสำคัญขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินโครงการฯ เพื่อนำมาใช้ยืนยันความถูกต้อง หลังจากนั้นผสมผสานข้อมูลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงสำรวจเข้าด้วยกัน เพื่อทำการคัดเลือกตัวแปร ด้วยการยีตราทฤษฎีเป็นหลัก หลังจากนั้นก็จะนำข้อมูลจากภาคสนามมาสนับสนุนและสังเคราะห์กรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎีให้สมบูรณ์มากขึ้น โดยการสังเคราะห์ แยกแยะผลการวิจัย แล้วจัดหมวดหมู่ใหม่ให้เห็นปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการโครงการฯ เป็นสมการโครงสร้างเชิงทฤษฎี โดยอาศัยหลักการเหตุผลสัมพันธ์ตามลำดับการเกิดก่อนหลัง (Birth Order) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรง และโดยอ้อม ต่อการบริหารจัดการโครงการฯ

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

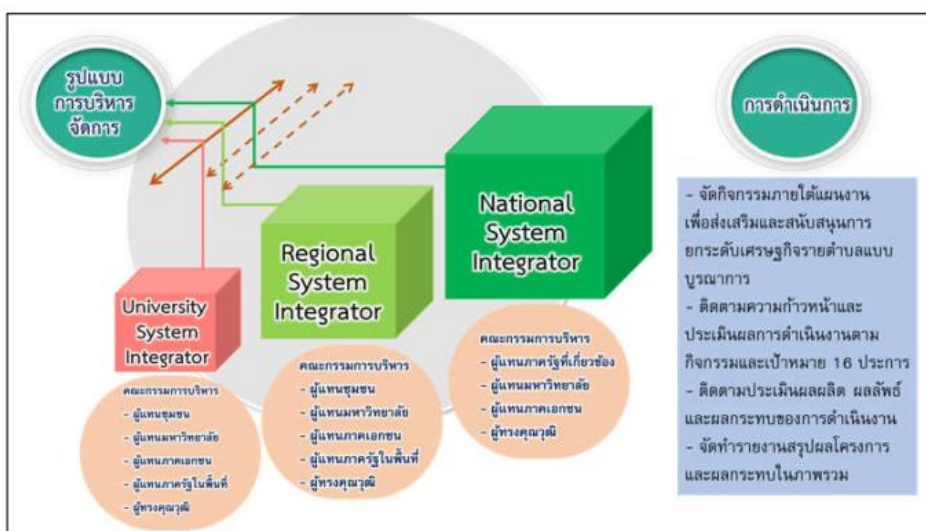
ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนวมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์

พบว่า มีรูปแบบการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับ National System Integrator 2) ระดับ Regional System Integrator และ 3) ระดับ University System Integrator โดยมีขอบเขตการบริหารจัดการของหน่วยบริหารจัดการ 3 ระดับ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2563)

1. ระดับประเทศ National System Integrator ; สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจโดยทำหน้าที่เป็น National System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการในภาพรวมกำหนดแผนการดำเนินการของโครงการ กำหนดกลไกการกำกับดูแลผ่านคณะกรรมการบริหารที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการโครงการและข้อมูลในภาพรวมของการดำเนินการ ตลอดจน

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

ประเมินผลการดำเนินงานหรือผลกระทบ ดำเนินการบริหารจัดการ การทำข้อมูลขนาดใหญ่ชุมชน (Community Big Data) เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาความยากจนแบบ Targeted Poverty Alleviation การบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานอื่น ในการดำเนินการตามแผนและจัดทำข้อมูล สาธารณสุขตามมาตรการป้องกัน COVID-19 และการบริหารจัดการการจัดทำข้อมูลราชการเป็นอิเล็กทรอนิกส์ (Digitalizing Government Data) ในภาพรวม

2. ระดับภูมิภาค Regional System Integrator ; สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย เครือข่าย อุดมศึกษา 9 เครือข่าย พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจโดยทำหน้าที่เป็น Regional System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการของสถาบันอุดมศึกษา ภายใต้เครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมี สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย ประกอบด้วยเครือข่าย ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบน ภาคกลาง ตอนล่าง ภาคตะวันออก ภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง ที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการโครงการ ต่าง ๆ ระหว่างชุมชนหรือตำบลในพื้นที่ Regional System Integrator จะช่วยสวนกลางในการ กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาภายใต้เครือข่าย ให้มีการดำเนินการเป็นไปตามแผนการดำเนินการ รวมถึงกำหนดกลไกการกำกับดูแลงาน คณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับ National System Integrator เพื่อบูรณาการโครงการและข้อมูลใน ภาพรวมของการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้เครือข่ายที่รับผิดชอบ

3. ระดับสถาบัน University System Integrator ; สถาบันอุดมศึกษาที่รับผิดชอบการ ดำเนินการรายตำบล พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจโดยทำหน้าที่เป็น University System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการของสถาบันอุดมศึกษาของตนเองที่รับผิดชอบรายตำบล ฝ านการดำเนินการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษาตามความเหมาะสมของแต่ละตำบล โดยแบ่งภารกิจการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนการปฏิบัติงานตามภารกิจ อว. ในภาพรวม ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อจัดทำ นโยบาย แนวทาง และงบประมาณสนับสนุน (เป็นการจัดการข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลของ โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการของกระทรวงมหาดไทย) 2) ส่วนการปฏิบัติงานตามภารกิจ อว. ในภาพรวมในด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูล

Citation : อธิมาตย์ เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

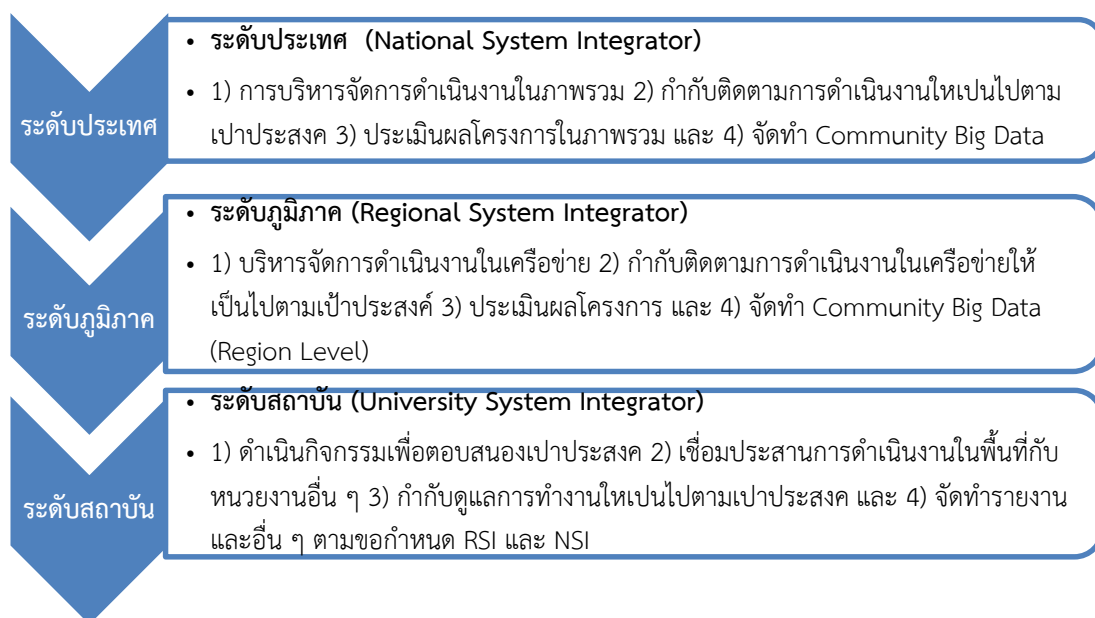

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

สาธารณสุขตามมาตรการป้องกัน COVID-19 รายตำบล (เป็นการเก็บข้อมูลใหม่ระดับบุคคลและครัวเรือน และระดับกลุ่ม องค์กร และหน่วยงาน) และ 3) ส่วนการปฏิบัติงานตามกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ โดยมหาวิทยาลัยรายตำบล ดำเนินโครงการตามประเภทกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ในรูปแบบการบริการวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

ทั้งนี้ สามารถสังเคราะห์การบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) เป็นภาพประกอบเพื่อให้เห็นภาพรวมได้ดังนี้

ภาพที่ 2 การบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในภาพรวม

ที่มา : อธิมาตร เพิ่มพูน (2565)

ในการนี้ นอกจากการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในภาพรวมแล้ว ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในระดับตำบล; Tambon System Integrator ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยผลการวิจัย พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจ โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทำหน้าที่เป็น Tambon System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการ “การพัฒนาและส่งเสริมองค์ความรู้การบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยวิถีเศรษฐกิจชุมชน” ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 11 หมู่บ้าน และมีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมในประเด็น ต่าง ๆ ในรูปแบบวิชาการ 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การพัฒนาองค์ความรู้ ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์อินทรีย์ และสมุนไพรพื้นบ้าน 2) การแปรรูปผลิตภัณฑ์อินทรีย์ 3) แนวทางการแก้ปัญหาสถานการณ์โควิด-19 และ 4) การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรพื้นบ้านและการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวางแผนงาน มอบหมายงาน เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ กำกับติดตามงานโดยการลงพื้นที่ภาคสนาม และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งในโครงการที่ทำการศึกษา ได้มีรูปแบบการบริหารจัดการ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวางแผนงาน มอบหมายงาน เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ และกำกับติดตามงานโดยการลงพื้นที่ภาคสนาม และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

ระดับตำบล

- ระดับตำบล (Tambon System Integrator)
- 1) Data Analytic 2) เฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์ COVID 3) พัฒนาทักษะอาชีพ
- 4) ถ่ายทอดความรู้ KM 5) ยกระดับรายตำบล (OTOP Creative economy Health care Circular economy) และ 6) Digitalizing Government Data

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : อธิมาตร เพิ่มพูน (2565)

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์

พบว่า มีปัจจัยเงื่อนไขอยู่หลายประการที่ส่งผลให้การดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอมดรัก จังหวัดสุรินทร์ ประสบความสำเร็จ อันได้แก่

1. ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน พบว่า ตำบลโคกกลางเป็นตำบลนำร่องตามนโยบายเกษตรรุ่งเรืองของยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ ฉะนั้น เป้าหมายของการแก้ปัญหาคือความยากจนในชุมชน จึงมุ่งเป้าไปที่การปรับวิถีชีวิตพอเพียง ลดการพึ่งพาจากภายนอกพึ่งพาตนเองจากภายใน โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้มีกิจกรรมในทุกมิติที่มุ่งเน้นทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมแปรรูปอินทรี้อยแบบครบวงจร ที่เน้นการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้ในทรัพยากรที่ชุมชนมีเป็นหลัก กิจกรรมต้าน COVID-19 ที่เน้นสมุนไพรพื้นถิ่นมาเป็นส่วนประกอบหลัก เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม ตำบลโคกกลางได้มีการประชุมวางแผนการสำรวจข้อมูลเพื่อเป็นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ที่

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ่งที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จและได้ผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการอย่างดี คือ 1) ส่วนงานที่ร่วมดำเนินกิจกรรม ที่ผสานพันธกิจหลักในแต่ละส่วนงานร่วมพัฒนาเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย 2) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นอาชีพหลักของตำบลและมีผลกระทบในวงกว้าง คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรต้นแบบในทุก ๆ หมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คน มาร่วมเรียนรู้พัฒนาและขยายผลไปยังครัวเรือนใกล้เคียง 3) การจัดโซนพื้นที่การพัฒนา ตำบลโคกกลางได้จัดพื้นที่การพัฒนาตามสภาพภูมิศาสตร์ โดยเน้นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันเป็นพื้นที่พัฒนา กลุ่มเดียวกัน ซึ่งสามารถจัดพื้นที่การพัฒนาได้ 3 กลุ่มพื้นที่ และ 4) การจัดทีมย่อยรับผิดชอบเชิงพื้นที่ ทีมตำบลโคกกลางมีการจัดพื้นที่การพัฒนาที่แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์แล้วนั้น สำหรับการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนามาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ ได้มีการแบ่งทีมผู้ว่าจ้าง U2T เป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้ 3 ทีมรับผิดชอบพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับชุมชนด้วย

3. ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา ตำบลโคกกลางมีการทำงานตามหลักการกำหนดแผนนโยบาย (PDCA) คือ 1) P-Plan มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานตามภารกิจของทีมอย่างชัดเจนทั้งในรูปแบบ On-Site และ On-line 2) D-Do หลังจากที่มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานแล้ว ขั้นตอนต่อมา คือ การปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่าย 3) C-Check การทำงานแต่ละครั้งทางทีมตำบลโคกกลางจะมีการประชุมเพื่อกำกับติดตามงานถอดบทเรียนทั้งที่สำเร็จและควรปรับปรุงแก้ไข 4) A-Act เป็นข้อมูลสะท้อนกลับจากการวางแผน ปฏิบัติ ถอดบทเรียน และมีการร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาข้อบกพร่อง

4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ ตำบลโคกกลางมีการลงชุมชนเพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากพื้นที่พร้อมทั้งศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ และทำการสืบค้นหาข้อมูลการวิจัยเทคโนโลยีพร้อมนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ภายใต้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่

5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ตำบลโคกกลางได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการบริหารจัดการอย่างมาก ตั้งแต่แรกเริ่มการดำเนินกิจกรรม มีกระบวนการทำความเข้าใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการกับส่วนงานในพื้นที่เพื่อผสานพลังสำหรับการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามพันธกิจหลักของแต่ละส่วนงาน ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การติดต่อประสานงานเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนวมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

6. ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ ตำบลโคกกลางมีการประชุมวางแผนกำหนดกิจกรรมกับส่วนราชการทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการทำงานเป็นทีมและเป็นหุ้นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งความรับผิดชอบเป็นไปตามพันธกิจหลักของส่วนงาน เช่น ด้านการเกษตร เป็นความรับผิดชอบหลักของเกษตรอำเภอพนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านฝึกซ้อมอาชีพ เป็นความรับผิดชอบหลักของศูนย์การศึกษานอกระบบตามอัธยาศัยอำเภอพนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านสาธารณสุข เป็นความรับผิดชอบหลักของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลโคกกลาง ด้านการประสานงานในพื้นที่และสนับสนุนอำนวยความสะดวก เป็นความรับผิดชอบหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง เป็นต้น

7. ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตลอดระยะเวลา 5 เดือน (กุมภาพันธ์-มิถุนายน) ที่ผ่านมา ตำบลโคกกลางได้พัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นไปตามศักยภาพและความต้องการของชุมชน ซึ่งผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการทั้งเกษตรกรต้นแบบ ส่วนราชการที่ร่วมจัดมีความสุขกับการร่วมกิจกรรมและมีการนำความรู้ขยายผลในครัวเรือนตนเองและใกล้เคียง พร้อมกับการต่อยอดองค์ความรู้จากกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การขยายผลปุ๋ยอินทรีย์ การประกอบสัมมาชีพเพิ่มเติม การขยายผลสเปรย์แอลกอฮอล์สมุนไพรตะไคร้หอม เป็นต้น

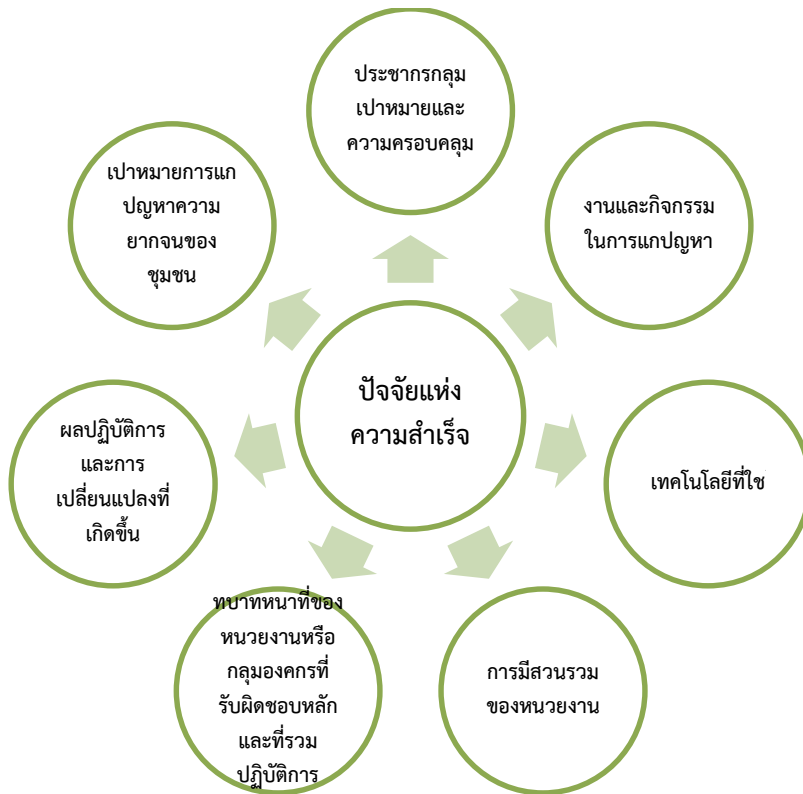
Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

ภาพที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : อธิมาตร เพิ่มพูน (2565)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การบริหารจัดการนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

จากการศึกษาการบริหารจัดการนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มี 4 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับประเทศ

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

2) ระดับภูมิภาค 3) ระดับสถาบัน และ 4) ระดับตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลดา อินฉัตร และอนันต์ ธรรมชาลัย (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายกรณีพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านการศึกษา ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ด้านความพึงพอใจ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์กร/ท้องถิ่น ด้านกระบวนการบริการ ด้านสังคม ด้านตัวแบบการมีส่วนร่วม และด้านรูปแบบนโยบายสาธารณะและเศรษฐกิจ

1.1 ระดับประเทศ (National System Integrator) โดยภาพรวม บริหารจัดการดำเนินงานในภาพรวม กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ ประเมินผลโครงการในภาพรวม และจัดทำ Community Big Data

1.2 ระดับภูมิภาค (Regional System Integrator) โดยภาพรวม บริหารจัดการดำเนินงานในเครือข่าย กำกับติดตามการดำเนินงานในเครือข่ายให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ ประเมินผลโครงการ และจัดทำ Community Big Data (Region Level)

1.3 ระดับสถาบัน (University System Integrator) โดยภาพรวม ดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองเป้าประสงค์ เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ กำกับ ดูแลการทำงานให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ และ 4) การจัดทำรายงานและอื่น ๆ ตามข้อกำหนด RSI และ NSI

1.4 ระดับตำบล (Tambon System Integrator) โดยภาพรวม Data Analytic เฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์ COVID พัฒนาทักษะอาชีพ ถ่ายทอดความรู้ KM ยกระดับรายตำบล (OTOP Creative economy Health care Circular economy) และ Digitalizing Government Data

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มี 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน 2) ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม 3) ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ 5)

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน 6) ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ และ 7) ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศกรินทร์ เสาร์พูนและประพนธ์ สหพัฒนา (2562) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส : กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้พ.ศ. 2558-2560 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร และปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1 ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน โดยภาพรวม เป้าหมายของการแก้ปัญหาความยากจนในชุมชน จึงมุ่งเป้าไปที่การปรับวิถีชีวิตพอเพียง ลดการพึ่งพาจากภายนอก พึ่งพาตนเองจากภายใน โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้มีกิจกรรมในทุกมิติที่มุ่งเน้นทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมแปรรูปอินทรีย์แบบครบวงจร ที่เน้นการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้ในทรัพยากรที่ชุมชนมีเป็นหลัก กิจกรรมต้าน COVID-19 ที่เน้นสมุนไพรพื้นถิ่นมาเป็นส่วนประกอบหลัก เป็นต้น

2.2 ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางได้มีการประชุมวางแผนการสำรวจข้อมูลเพื่อเป็นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ่งที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จและได้ผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการอย่างดี คือ 1) ส่วนงานที่ร่วมดำเนินกิจกรรม ที่ผสานพันธกิจหลักในแต่ละส่วนงานร่วมพัฒนาเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย 2) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นอาชีพหลักของตำบลและมีผลกระทบในวงกว้าง คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรต้นแบบในทุก ๆ หมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คน มาร่วมเรียนรู้พัฒนาและขยายผลไปยังครัวเรือนใกล้เคียง 3) การจัดโซนพื้นที่การพัฒนา ตำบลโคกกลางได้จัดพื้นที่การพัฒนามตามสภาพภูมิศาสตร์ โดยเน้นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันเป็นพื้นที่พัฒนากลุ่มเดียวกัน ซึ่งสามารถจัดพื้นที่การพัฒนาได้ 3 กลุ่มพื้นที่ และ 4) การจัดทีมย่อยรับผิดชอบเชิงพื้นที่ ทีมตำบลโคกกลางมีการจัดพื้นที่การพัฒนาที่แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์แล้วนั้น สำหรับการ

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

ขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ ได้มีการแบ่งทีมผู้ว่าจ้าง U2T เป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้ 3 ทีมรับผิดชอบพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับชุมชนด้วย

2.3 ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางมีการทำงานตามหลักการกำหนดแผนนโยบาย (PDCA) คือ 1) P-Plan มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานตามภารกิจของทีมอย่างชัดเจนทั้งในรูปแบบ On-Site และ On-line 2) D-Do หลังจากที่มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานแล้ว ขั้นตอนต่อมา คือ การปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่าย 3) C-Check การทำงานแต่ละครั้งทางทีมตำบลโคกกลางจะมีการประชุมเพื่อกำกับติดตามงานถอดบทเรียนทั้งที่สำเร็จและควรปรับปรุงแก้ไข 4) A-Act เป็นข้อมูลสะท้อนกลับจากการวางแผน ปฏิบัติ ถอดบทเรียน และมีการร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาข้อบกพร่อง

2.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางมีการลงชุมชนเพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากพื้นที่พร้อมทั้งศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ และทำการสืบค้นหาข้อมูลการวิจัยเทคโนโลยีพร้อมนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ภายใต้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่

2.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการบริหารจัดการอย่างมาก ตั้งแต่แรกเริ่มการดำเนินกิจกรรม มีกระบวนการทำความเข้าใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการกับส่วนงานในพื้นที่เพื่อผลงานสำหรับการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามพันธกิจหลักของแต่ละส่วนงาน ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การติดต่อประสานงานเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่

2.6 ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ ตำบลโคกกลางมีการประชุมวางแผนกำหนดกิจกรรมกับส่วนราชการทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการทำงานเป็นทีมและเป็นหุ้นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งความรับผิดชอบเป็นไปตามพันธกิจหลักของแต่ละส่วนงาน เช่น ด้านการเกษตร เป็นความรับผิดชอบหลักของเกษตรอำเภอพนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านฝึกซ้อมอาชีพ เป็นความรับผิดชอบหลักของศูนย์การศึกษาอบรมตามอัยยาศัยอำเภอพนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านสาธารณสุข เป็นความรับผิดชอบหลักของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลโคกกลาง ด้านการประสานงานในพื้นที่และสนับสนุนอำนวยความสะดวก เป็นความรับผิดชอบหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง เป็นต้น

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

2.7 ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยภาพรวม ตลอดระยะเวลา 5 เดือน (กุมภาพันธ์-มิถุนายน) ที่ผ่านมา ตำบลโคกกลางได้พัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นไปตามศักยภาพและความต้องการของชุมชน ซึ่งผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการทั้งเกษตรกรต้นแบบ ส่วนราชการที่ร่วมจัดมีความสุขกับการร่วมกิจกรรมและมีการนำความรู้ขยายผลในครัวเรือนตนเองและใกล้เคียง พร้อมกับการต่อยอดองค์ความรู้จากกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การขยายผลปุ๋ยอินทรีย์ การประกอบสัมมาชีพเพิ่มเติม การขยายผลสเปรย์แอลกอฮอล์สมุนไพรตะไคร้หอม เป็นต้น

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ โดยสังเคราะห์จากข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ กระทั่งเป็นองค์ความรู้สำหรับใช้เป็น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

แนวทางในการสร้างความยั่งยืนของการดำเนินงาน “วิถีเกษตร วิถีพอเพียง” คือ หลักการดำเนินงานของทีมตำบลโคกกลางที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของตำบล ผนวกกับยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ที่เน้นการพัฒนาเกษตรอินทรีย์พึ่งตนเอง จากการดำเนินโครงการมาตลอดระยะเวลา 5 เดือน (กุมภาพันธ์-มิถุนายน) ที่ผ่านมามีทีมตำบลโคกกลางได้เรียนรู้และมีการถอดบทเรียนสู่การสร้างคามยั่งยืนของการดำเนินงาน ออกเป็น 5 แนวทาง คือ 1) “ผู้ว่าจ้าง U2T” เป็นกลุ่มที่ขับเคลื่อนงานหลักในพื้นที่ตามลักษณะงานซึ่งได้ผ่านการเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาศักยภาพตนเองผ่านประสบการณ์จริงในพื้นที่ มีการฝึกพัฒนาผ่านบทเรียน เรียนรู้ร่วมกับวิทยากรฝึกอบรม ฝึกฝนการเป็นวิทยากรกลุ่มร่วมกับส่วนราชการ เป็นต้น 2) “เกษตรกรต้นแบบ” เป็นกลุ่มที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการจาก 11 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คนและมีการนำองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม 3) “มหาวิทยาลัย” มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เป็นมหาวิทยาลัยที่มีปรัญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ถือเป็นโอกาสที่ได้นำองค์ความรู้ เทคโนโลยีนวัตกรรมจากการวิจัยของมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและบูรณาการสู่การเรียนการสอน 4) “ส่วนราชการ” ส่วนราชการในพื้นที่ที่มีพันธกิจพัฒนาในพื้นที่อยู่แล้วได้เรียนรู้การทำงานแบบบูรณาการร่วมกับส่วนงานอื่น ๆ ที่มุ่งพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นหลัก

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

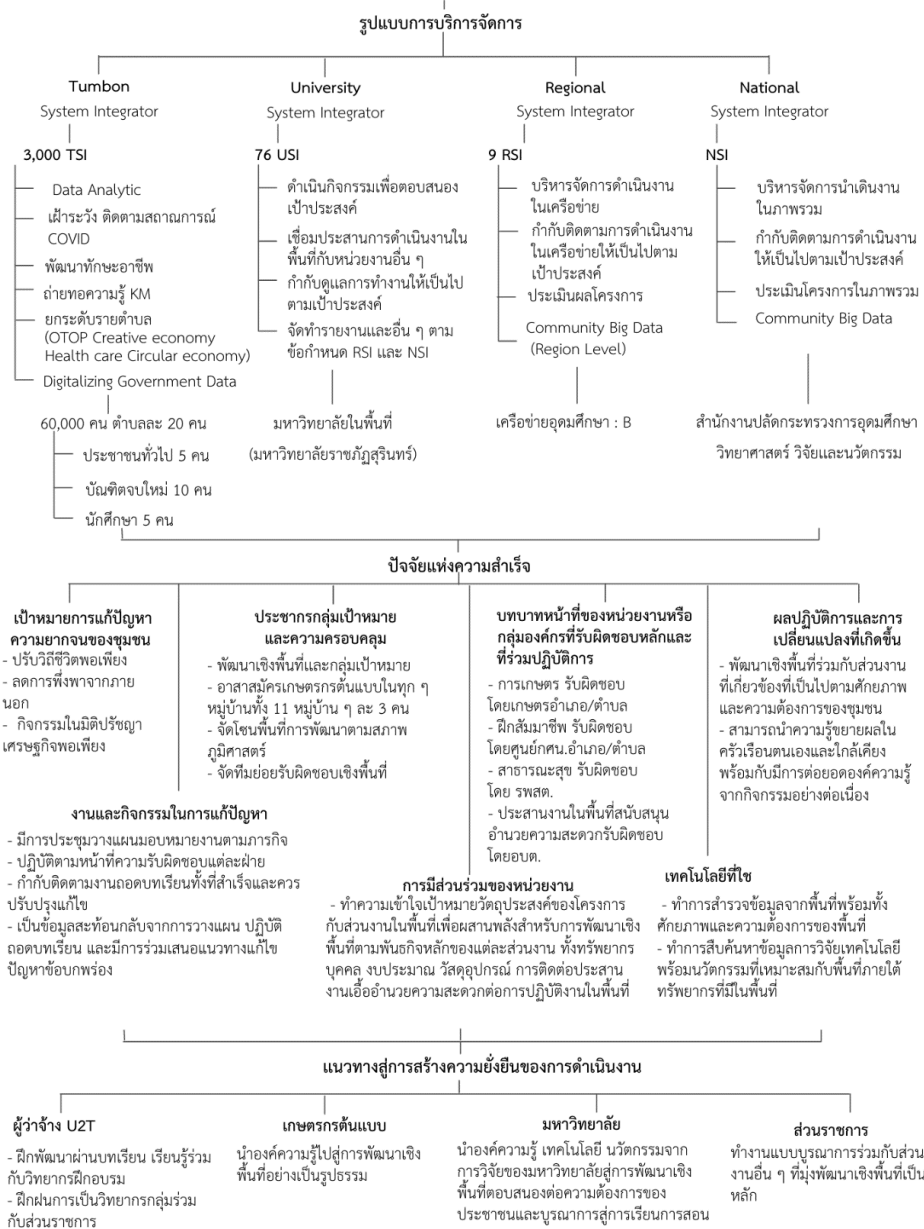

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย

(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ภาพที่ 5 องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Bobby of Knowledge)

ที่มา : อธิมาตร เพิ่มพูน (2565)

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานภาครัฐ ควรดำเนินงานตามพันธกิจของแต่ละส่วนงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยเฉพาะการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างจริงจัง

1.2 ภาคเอกชน ควรเข้าดำเนินงานเพื่อคืนกำไรสู่ประชาชนในพื้นที่ อาทิ การส่งเสริมระบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางการตลาด เป็นต้น

1.3 องค์กรภาคประชาชนควรสนับสนุนส่งเสริม ให้มีการรวมกลุ่มตามความถนัดเชี่ยวชาญเฉพาะของกลุ่มวิชาชีพเพื่อการพัฒนาและต่อยอดที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./โคกกลาง) ควรบรรจุแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำบลโคกกลางให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของศักยภาพและความต้องการในแต่ละกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรม และรูปแบบวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาและสำรวจความคิดเห็นต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์อย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรศึกษาแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

เอกสารอ้างอิง (References)

คณะรัฐมนตรี. (2563). เห็นชอบโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.). การประชุมคณะรัฐมนตรี 6 ตุลาคม 2563. กรุงเทพฯ : ทำเนียบรัฐบาล.

Citation : อธิมาตร์ เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.23>

- จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2563). **หลักการและเหตุผล. โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์**
- วิลดา อินฉัตร และอนันต์ ธรรมชาลัย. (2560). **แนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ศักรินทร์ เสาร์พูน และประพนธ์ สหพัฒนา. (2562). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส: กรณีศึกษาแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้พ.ศ. 2558-2560. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์. 17(2) : 1-21.**
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). **แนวทางการบริหารโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ). กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.**

Citation : Permpoon, A. and Promkaew W. (2023). Success Factors of Public Policy Implementation of the

Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project 1 Subdistrict 1 University (University to Subdistrict) create a glass root for the country) in the area of Khok Klang sub-district Phanom Dong

Rak District Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

Citation : อธิมาตร เพิ่มพูน และวิเชียร พรหมแก้ว. (2566). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการ

ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 15-38;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.23>

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น
โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Development of Mathematical Achievement on
Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques
with Skill Exercises For Grade 10 students

สุภัตตรา เหง้าโสภา^{1*} สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล² และปวีณา ชันธิศา³
Suphattra Hngao-o-sa^{1*}, Suwannawat Thienyutthakul² and Paweena Khansila³

Received : February 22, 2023; Revised : July 27, 2023; Accepted : July 27, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคาร จำนวน 26 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์; Faculty of Education and Education Innovation, Kalasin University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : suphattra.he@ksu.ac.th

Citation : Hngao-o-sa, S., Thienyutthakul, S. and Khansila, P. (2023). The Development of Mathematical

Achievement on Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises For Grade 10 students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 39-52;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

ร่วมกับแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : เทคนิคเพื่อนคู่คิด, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์, ตรรกศาสตร์เบื้องต้น

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare the before and after achievements of basic logic on mathematics learning in Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises for Grade 10 students. 2) to develop achievement in basic logic on mathematics learning. 3) to study the satisfaction level towards learning mathematics. The sample were 26 students' grade 10, studying in the first semester of the academic year 2022 at Phuengdaedwittayakarn School. Using cluster random sampling. Research instruments were 1) Lesson plan for learning mathematics by using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises 2) a test of achievement on basic logic and 3) a student satisfaction questionnaire on learning basic logic towards by using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises. The research was percentage, mean score, standard deviation, one-sample t-test, and t-test for Dependent.

The research result showed that 1) the score after studying by using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises was significantly higher than before studying at the level of .05 2) after learning the achievements was higher than criteria

Citation : สุภัตตรา เหมโอสา, สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล และปวีณา ชันธิศา. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 39-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

at 70 percent with a statistical significance at the level of .05 and 3) the satisfaction of grade 10 students towards learning mathematics on basic logic by using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises was at the high level

Keywords : Think Pair Share, Achievement, Elementary Logic

บทนำ (Introduction)

วิชาคณิตศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่ง และมีความจำเป็นต่อมนุษย์เป็นเครื่องมือใช้ในการศึกษาศาสตร์อื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตลอดจนการใช้ชีวิต จึงถือได้ว่าวิชาคณิตศาสตร์มีความจำเป็นต่อชีวิต ช่วยพัฒนาจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข ทั้งยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิด มนุษย์ เพื่อให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล มีระบบแบบแผน สามารถคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวิชาตรรกศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่ว่าด้วยการคิดอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์และหาความสัมพันธ์เหตุผล ในชีวิตประจำวันของมนุษย์การใช้เหตุผลสื่อถึงกระบวนการทางความคิด ที่พยายามแสดงว่าข้อสรุป ควรเป็นที่ยอมรับเพราะมีเหตุผลหรือหลักฐานที่ดีมาสนับสนุน นอกจากนี้ยังต้องอธิบาย การพิจารณาการตัดสินใจ เพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งขัดแย้ง ที่อาจจะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นมนุษย์ประสบความสำเร็จยิ่งใหญ่ในการใช้เหตุผลเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ จนกลายเป็นความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ เหตุผลจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์

จากการศึกษาวิธีการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ผู้วิจัยพบว่าการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด และกระบวนการ แก้ปัญหาของโพลยา เป็นแบบการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนได้ดี เพราะเป็นการเรียนที่กระตุ้นให้เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้จากผู้อื่น (ชลธิชา ทับทิว, 2554) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์คำถาม โดยสมาชิกแต่ละคนคิดหาคำตอบ ด้วยตนเอง

Citation : Hngao-o-sa, S., Thienyutthakul, S. and Khansila, P. (2023). The Development of Mathematical

Achievement on Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises For Grade 10 students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 39-52;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

ก่อน แล้วนำคำตอบที่ได้ไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของกลุ่มตนเองมาอภิปรายต่อชั้นเรียน

การแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์มี วิธีที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง คือ การฝึกทักษะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัตราภาพ ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน การให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน ใช้เวลาที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละคนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจในการเรียน นอกจากนี้ ยังมีผู้สนใจในการนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในเนื้อหาต่าง ๆ ในทุกระดับ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้น (ทิตนา แคมมณี, 2551) ด้วยเหตุผลและความสำคัญของตรรกศาสตร์เบื้องต้น

ผู้วิจัยจึงกำหนดหัวข้อวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคาร เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคารเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ

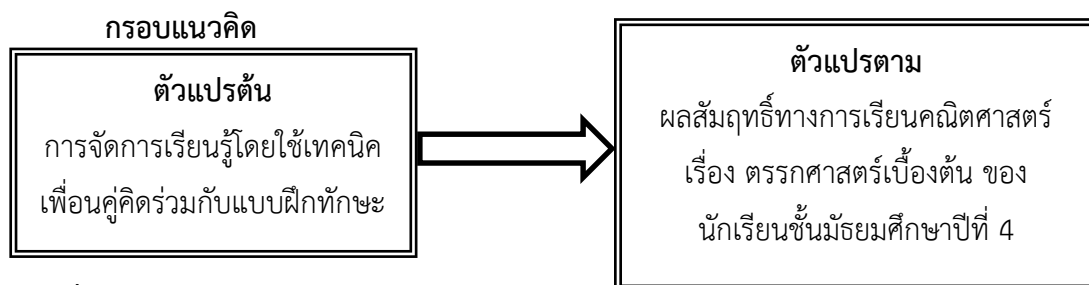
Citation : สุภัตตรา เहांโสภา, สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล และปวีณา ชันธิศลา. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 39-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 4 ห้อง จำนวน 135 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ในภาคเรียน ที่ 1 ปี การศึกษา 2565 จำนวน 26 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มและใช้วิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน แผนละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแต่ละแผนประกอบไปด้วย สารสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.88

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ขั้นตอนของเทคนิค เพื่อนคู่คิดร่วมกับ แบบฝึกทักษะ	ลักษณะการจัดการเรียนรู้	ตัวอย่าง การจัดการเรียน การสอน
1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	ครูแนะนำการเรียนรู้โดยเทคนิคเพื่อนคู่คิด บอกจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจับคู่นักเรียนโดย ความสามารถ และบอกวัตถุประสงค์ของการ ทำงานร่วมกัน	
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม	ครูผู้สอนนำเสนอบทเรียนใหม่ แล้วตั้งประเด็น ปัญหาหรือเสนอสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนแต่ละ คนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง จากนั้นให้ นักเรียนนำคำตอบมาปรึกษากับคู่ของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด	
3. ขั้นสรุปผล	สุ่มนักเรียนแต่ละคู่ออกมาอภิปรายคำตอบหน้า ชั้นเรียน โดยครูตรวจผลงานแต่ละคู่ ขณะฟัง ผู้แนะนำนักเรียนในห้องสามารถแสดงความ คิดเห็นเสนอคำตอบของตนเองได้ ซึ่งมีครู คอยให้ ความช่วยเหลือและเสนอแนะ อธิบายเพิ่มเติมจน ได้ข้อสรุป	

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที นำแบบทดสอบไปตรวจคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีการหาค่า IOC ซึ่งพบว่าข้อสอบอัตนัยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 จากนั้นหาคุณภาพแบบทดสอบโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาของ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560) ค่าความยาก

Citation : สุภัตตรา เหา้อสา, สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล และปวีณา ชันธิศา. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 39-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

(p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ในการพิจารณาข้อสอบจากการทดสอบได้ค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.25 - 0.75 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.33 - 0.83 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่นซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีหมดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 2 บทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 3 สื่อและระบบการจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปตรวจความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ของการสอบถามโดยได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม และวัตถุประสงค์ของการสอบถามเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการขอความร่วมมือกับโรงเรียนผิงแดดวิทยาคาซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. ผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ
3. ก่อนการจัดการเรียนรู้ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัย 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ใช้เวลาการสอน 10 คาบ คาบละ 50 นาที
5. เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ครบแล้วทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น
6. วัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ
7. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ผลการวิจัย

Citation : Hngao-o-sa, S., Thienyutthakul, S. and Khansila, P. (2023). The Development of Mathematical

Achievement on Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises For Grade 10 students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 39-52;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.24>

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและเสนอค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่า t-test Dependent Sample , t-test One Sample

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ

การนำเสนอข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ

คะแนนทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
นักเรียน						
ก่อนเรียน	26	20	7.89	2.11	14.40*	0.02
หลังเรียน	26	20	14.40	2.76		

*p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 14.40 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.89 คะแนน สรุปว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้

Citation : สุภัตตรา เหน้าโสภา, สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล และปวีณา ชันธิศา. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 39-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะกับเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 70

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	เกณฑ์ (ร้อยละ 70)	S.D.	ร้อยละ	t	p
หลังเรียน	26	20	14.40	14	2.61	72	1.70*	0.00

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ กับเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 70 (คิดเป็น 14 คะแนน) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการกำลังสองตัวแปรเดียว หลังเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนั้น เป็นผลมาจาก การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความคิด การศึกษาค้นคว้า ทำงานและแก้ปัญหาด้วยตนเอง นักเรียนได้รับ

Citation : Hngao-o-sa, S., Thienyutthakul, S. and Khansila, P. (2023). The Development of Mathematical

Achievement on Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises For Grade 10 students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 39-52;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

ประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถจำความรู้ได้นาน และเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะการสื่อความหมาย จากการทำงาน อภิปราย ซักถาม แลกเปลี่ยน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาตา เห่งบุญมา และจิรดาวรรณ หันตุลา (2565) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการกระตุ้นความคิดของนักเรียนด้วยการใช้คำถามหรือสถานการณ์ปัญหาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติช่วยพัฒนาการวิเคราะห์โดยในขั้นการคิดนักเรียนจะได้พบสถานการณ์ปัญหาที่เป็นคำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียน เมื่อนักเรียนได้เข้ากลุ่มคิดคู่กันนักเรียนจะได้พูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อหาแนวคิดและคำตอบที่ดีที่สุดเพื่ออธิบายและแก้ไขปัญหาสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น และสุดท้ายนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งชั้นเรียนเป็นการสรุปบทเรียนนั้น ๆ สอดคล้องกับ เยวามาลย์ อรัญ (2561) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคคิดเดี่ยวคิด คู่คิด คิดร่วมกัน (Think Pair Share) เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีมาก

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 88.46 และมีนักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ กับเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 70 (คิดเป็น 14 คะแนน) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการกำลังสองตัวแปรเดียว หลังเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายได้ว่า การที่นักเรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ สดวกดี และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริซึมและทรงกระบอก โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับเกมคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียน 2 คนที่จับคู่กัน แล้วช่วยกันแบ่งปันความคิดในประเด็นปัญหา หลังจากที่ทำร่วมกันคิดเป็นคู่แล้วจึงนำความรู้ที่ได้เสนอให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้รับฟัง เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ผลร่วมกันทั้งชั้น สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ พรทิพย์ ดิษฐ์ปัญญา (2563) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เพื่อ พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และความมั่นใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และความมั่นใจในตนเองระหว่างเรียนของ นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และความมั่นใจในตนเองระหว่างเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.69 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.32 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนา พรหมณี และคณะ (2563) ความพึงพอใจมีความสำคัญ ต่อบุคคล ส่วนรวม ทำให้สังคมเป็นสุข เกิดแรงจูงใจและ มีความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานดำเนิน ไปด้วยควาเรียบร้อย และหน่วยงานมีบรรยากาศ ที่ดี อีกทั้งช่วยให้เกิดความสามัคคี สอดคล้องกับ นุชนาท โชติบุญ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนรายวิชา คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

Citation : Hngao-o-sa, S., Thienyutthakul, S. and Khansila, P. (2023). The Development of Mathematical

Achievement on Introduction to Logic by Using Think-Pair-Share Techniques with Skill Exercises For Grade 10 students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 39-52;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.24>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนต้องเป็นผู้คอยชี้แนะ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและรู้จักกำหนดประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง จุดประสงค์การเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องตั้งคำถามให้เหมาะสม ครอบคลุมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนโดยเลือกใช้คำถามที่หลากหลาย

1.2 ครูผู้สอนจะต้องอธิบายขั้นตอนของการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งครูผู้สอนจะต้องสังเกตติดตามการทำงานของ ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาค้นคว้าพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้กว้างขวางมากขึ้น ควรศึกษาค้นคว้าเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกับวิธีสอนหรือรูปแบบ การสอนอื่น ๆ เช่น รูปแบบการสอนแบบโครงงาน รูปแบบการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์ความรู้ และ รูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยาดา เห่งบุญมา และจิรดาวรรณ หันตุลา. (2565). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่องวงจรไฟฟ้า ระดับประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. : 33(2) : 90-102.
- ชลธิชา ทับทวี. (2554). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการใช้สถิติและการวิจัย. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นุชนาท โชติบุญ. (2564). การพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 18(82) : 50-61.
- พรทิพย์ ดิษฐ์ปัญญา และสุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และความมั่นใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา. 14(2) : 24-41.
- พัฒนา พรหมณี, ยุพิน พิทยาวัฒนชัย และจีระศักดิ์ ทัพพา. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.). 26(1) : 59-66.
- เยาวมาลย์ อรัญ. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคคิดเดี่ยวคิด คู่คิดคิดร่วมกัน (think pair Share) เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). การวัดผลประเมินผลวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูนิคส์.
- สุภาภรณ์ สดวกดี, ฐิมาภรณ์ อรน้อย, นิพนธ์ รุ่งสว่าง, พรสินี คงมณี และวัฒนชัย จอกศิลป์. (2565). การใช้เกมคณิตศาสตร์เป็นสื่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง พีระมิด กรวย และทรงกลม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด่านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์. 9(1) : 145-156.

Citation : สุภัตตรา เท้าโสภา, สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล และปวีณา ชันธศิลา. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 39-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.24>

“ผ้าขึ้นตีนแดง” ทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

Pha-Sin-Teen-Daeng Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province

ยโสธารา ศิริภาพระภากร^{1*} สุริยา คลังฤทธิ์² สำเรียง อินทยุ่ง³ และชัยนรินทร์ ทับมะเร็ง⁴
Yasothara Siriphaprapagon^{1*}, Suriya Krangrit², Samroeng Inthayong³
and Chainarin Tubmarerng⁴

Received : March 5, 2023; Revised : April 27, 2023; Accepted : April 27, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

ผ้าขึ้นตีนแดง ทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาทรัพยากรและการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ้าขึ้นตีนแดง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลจาก

¹รองผู้อำนวยการสำนักงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสุรินทร์ แห่งที่ 2 วัดป่าโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์; Deputy Director of the 2nd Surin Provincial Dharma Practice Office, Wat Pa Yotha Prasit, Nok Mueang Subdistrict, Mueang Surin District, Surin Province, Thailand.

²นักวิชาการอิสระ บ้านศาลาสამัคคี ตำบลชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์; Independent academician Ban Sala Samakkhi, Chob Sub-district, Sangkha District, Surin Province, Thailand.

³นักวิชาการอิสระ บ้านตะโก ตำบลโคกยาง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์; Independent Academician, Ban Tako, Khok Yang Subdistrict, Prakhon Chai District, Buriram Province, Thailand.

⁴คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Agriculture and Agricultural Industry, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yasotharar.s@gmail.com

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

เอกสาร วิจัย และมีแบบสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ ลงพื้นที่บริการและกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการค้า และนักท่องเที่ยว จำนวน 9 คน

การศึกษาพบว่า ในพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญด้านศาสนสถานโบราณ ได้แก่ ปราสาทพนมรุ้ง และ ปราสาทเมืองต่ำ ที่มีประวัติศาสตร์ทางการเมือง การปกครอง และ ศาสนา กับวัฒนธรรมท้องถิ่น มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พื้นที่เหล่านี้ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยว การบริการที่เป็นอัตลักษณ์และสร้างความโดดเด่นที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ ผ้า-ชิ้น-ดิน-แดง เป็นหัตถกรรมชุมชน ผ้ามีลักษณะปลายขอบสีแดงสด ทำให้ผ้าแต่ละผืนมีความโดดเด่นสวยงาม สร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยว และเป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่นที่สามารถสร้างผลิตภัณฑ์และการออกแบบในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ลวดลายของผ้ายังสื่อการให้ความหมาย ทางปรัชญาชีวิต วิถีชีวิต และความเป็นมงคล แนวทางการสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ผ้า และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดความโดดเด่น ได้แก่ 1) พัฒนาด้านลวดลายบนผืนผ้า ได้แก่ ปราสาทและลวดลายดอกบัว นางอัปสร 2) พัฒนาด้านการใช้สับนผืนผ้า 3) อิงประวัติศาสตร์ของพื้นที่ 4) นำเสนอสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอำนาจและโชคดี แนวทางสร้างผลิตภัณฑ์นี้อาจกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของชุมชนและเป็นจุดเด่นที่เสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แนวทางการสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ แปรสภาพจากลักษณะเดิมเป็นกระบวนการผลิตเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค สร้างแรงดึงดูดแก่ผู้ที่ต้องการ (1) การบริการให้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ (2) การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจต่อสินค้า การสร้างมูลค่าเพิ่ม (3) มีเล่าเรื่อง ตำนาน (4) เสนอกระบวนการผลิต (5) ทักษะการออกแบบ (6) การให้ความหมายลวดลาย (7) อิงประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น มีต่อการการพัฒนาชุมชนและสร้างแนวทางการส่งเสริมช่องทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ เป็นต้น

คำสำคัญ (Keywords) : ทรัพยากร, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, ผ้าชิ้นดินแดง, อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

Pha-Sin-Teen-Daeng resource that promotes cultural tourism. Prakhon Chai District Buriram Province. Objectives are: 1) Study resources and tourism promotion. red cloth Prakhon Chai District Buriram Province descriptive analysis Collected data

Citation : โยสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุย และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าชิ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

from research documents and interview and observation forms. Visit service areas and target groups, including merchants and 9 tourists

The study found The area has important cultural attractions in terms of ancient religious sites, such as Prasat Phanom Rung and Prasat Mueang Tam. There is political history, administration and religion with local culture. from the past to the present These areas have become tourist destinations that can generate income from tourist groups. Services that are unique and create outstanding features that promote tourism include Pha-Sin-Teen-Dang. is a community handicraft The fabric has a bright red edge. making each piece of fabric unique and beautiful create interest for tourists and is a local identity that can create products and designs in various forms The pattern of the fabric also conveys meaning. Philosophy of life, way of life and auspiciousness Approaches to creating the value of fabric identity products and develop products to create unique identity, namely 1) development of patterns on fabric such as castles and lotus patterns, Nang Apsara 2) development of colors on fabrics 3) based on the history of the area 4) presenting A symbol that represents power and good luck. This way of creating this product may become an important product of the community and a highlight that can enhance tourism as well. Product Value Creation Approaches transformed from the original appearance to the production process to meet the needs of consumers To attract people who want (1) product information service (2) product design to stimulate and generate interest in the product Creation of added value (3) storytelling, legend (4) proposing production process (5) design skills (6) pattern meaning (7) based on local history To develop the community and create a way to promote cultural tourism channels according to the tourist attractions of the area, etc.y

Keywords : Resources, Cultural Tourism, Community Products, Tin Daeng Cloth, Prakhon Chai District Buriram Province

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. **Journal of Academic Surindra Rajabhat.** 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

บทนำ (Introduction)

ในพื้นที่อีสานปรากฏมีวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น กับความเชื่อและพิธีกรรมท้องถิ่น ที่เกิดจากฐานคติความเชื่อแบบดั้งเดิมและผสมผสานกับศาสนาพราหมณ์ ฮินดู สิ่งเหล่านี้เป็นบ่อเกิดทางวัฒนธรรม ประเพณี ในปัจจุบันที่สำคัญ และยังคงรักษา อนุรักษ์ สืบทอด อยู่ในปัจจุบัน แลพบพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรอบอุทยานภูเขาพนมรุ้งแต่เดิมเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ และกลายเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เพราะมีความเป็นมา และความสำคัญของประเทศไทย ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ในดินแดนแถบนี้แต่เดิมได้กล่าวถึง ความฉลาดกลุ่มชนแต่อดีตนับพันปี มีการทักทอผ้า (ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล, 2536 : 55) และเครื่องจักสานจากวัสดุทางธรรมชาติและเครื่องแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชน จึงกลายเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในปัจจุบันที่น่าเรียนรู้ ในด้านผ้าชิ้นของชุมชน ที่ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มและการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในครัวเรือน เป็นหัตถกรรมการถักทอใช้ในครอบครัว ถ้ามีมากก็จะจำหน่ายในชุมชนท้องถิ่น เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้ และมีชื่อเสียงของพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้มาใช้บริการทั้งในและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งศาสนสถานโบราณ ได้แก่ พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ และปราสาทเมืองต่ำ ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโคกเมือง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของชุมชน ทั้งนี้มีการให้บริการผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร เครื่องดื่ม และหัตถกรรมของชุมชนเอง สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดมูลค่าทางด้านการค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน การท่องเที่ยววัฒนธรรมประเพณี และอัตลักษณ์? ดังนั้น ผ้าชิ้นดินแดง เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องถักทอและเป็นสินค้าสำคัญของชุมชน ผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถนำมาออกแบบสากล หรือการสร้างผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้อย่างหลากหลาย ได้แก่ หมอน หมอนอิงข้าง เบาะ เสื้อ กางเกง พวงกุญแจ เป็นต้น ดังนั้นผ้าจึงมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับทางด้านวิถีชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย และผสมผสานสอดคล้องกับความเชื่อและศาสนาเฉพาะถิ่น และวัฒนธรรมกลุ่มชนที่อาศัยโดยรอบอาณาบริเวณอีสานใต้ ในด้านวิถีชีวิตของคนเอเชียมานานนับศตวรรษได้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นความเป็นมาในอดีต การย้ายถิ่นฐานโครงสร้างทางสังคม (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2543 : 102-104) การค้าตลอดจนแนวความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งกลั่นกรองจากปรากฏการณ์รอบตัวผ่านยุคสมัย (ทรงศักดิ์ ปรารงค์ วัฒนากุล, 2536 : 21) ผ่านนอกจากจะเป็นเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นผลงานทางด้านศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่บ่งบอกถึงด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ของกลุ่มชนในชุมชนและสังคม

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยง และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าชิ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

นั้นๆ (สุริยา คลังฤทธิ์, 2560 : 10) ความงามที่ปรากฏด้านลวดลายที่สื่อความหมายด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต หรือสัญลักษณ์แห่งชีวิตและอำนาจเหนือธรรมชาติ หรือแม้แต่สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายที่มีผลต่อชีวิตและครอบครัว และความประณีต มีความชาญฉลาดแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และอารยธรรมความเจริญของกลุ่มชนที่สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมการทอ จนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความงามของผลิตภัณฑ์นั้น บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นความสุนทรีย์ ลักษณะความเป็นอยู่ของท้องถิ่น ประเทศไทยถือว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่มีแพร่หลายอยู่ทั่วทุกภาคและในแต่ละภาคก็มีวิธีการและลักษณะเฉพาะถิ่นที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ (ทัศนีย์ บัวระกา, 2541 : 22)

ผ้าขึ้นดินแดง เป็นการถักทอแบบพื้นเมือง มีการทอด้วยมือและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เอกลักษณ์การทอ เกิดจากความชำนาญของช่างทอ ที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชนพื้นบ้าน เช่น กลุ่มไทยลาว กลุ่มไทยเชื้อสายเขมร กลุ่มชาวไทยกูย ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย มาบัดนี้ ได้กลมกลืน แต่สิ่งหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถที่ตกทอดมาตามสายเลือดและยังคงอยู่ ยังพบว่ามีคนกลุ่มอื่นที่มีความสามารถในการทอที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (เริงฤทธิ์ วัฒนธรรมศึกษา, 2533 : 37) จากความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ของอีสาน มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีก็ส่งผลให้อีสานเป็นแหล่งรวมของชาติพันธุ์หลายกลุ่มอันนำไปสู่วัฒนธรรมอันหลากหลาย (ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์, 2545 : 40) ปัจจุบันการทอผ้าขึ้นดินแดงได้เปลี่ยนวิถีทางจากการผลิตเพื่อใช้เองภายในครัวเรือนมาเป็นการผลิตในเชิงธุรกิจมากขึ้น จากอุตสาหกรรมครัวเรือนก็ขยายกว้างมาเป็นอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน ชุมชน ท้องถิ่น และอุตสาหกรรมส่งออกตามความต้องการของท้องตลาดจากการสืบทอดตามบรรพบุรุษเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอน จากลวดลายที่ไม่มีแบบแผนกลายเป็นลวดลายที่มีแบบแผน ประโยชน์ใช้สอยถูกประยุกต์เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย (ศิริยญา หาญไชยชนะ, 2545 : 4-5)

ปัจจุบันมีจำนวนผู้ผลิตสินค้ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเชิงธุรกิจ ส่งผลต่อการกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาด จากการแข่งขันด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และราคามาสู่การแข่งขันด้านสัญลักษณ์จากความเป็นรูปธรรมมาสู่นามธรรมเนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีรูปลักษณ์ คุณสมบัติ ทำให้กำหนดผลิตภัณฑ์ทุกวันนี้ผู้ผลิตมีความพยายามในการให้ข้อมูลมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่น้อยลง เมื่อผู้ผลิตปรับมาใช้กลยุทธ์ด้านราคาในการดำเนินธุรกิจแข่งขัน กำหนดราคา ที่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงทำให้

ผู้ผลิตต้องประสบกับปัญหาด้วยเศรษฐกิจ และกลายเป็นการแข่งขันเรื่องราคาที่ไม่มียุติสิ้นสุด ดังนั้นผู้ผลิตในปัจจุบันจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องการสร้างเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ เพื่อมาสร้างผลิตภัณฑ์แบบใหม่ที่สามารถเป็นตัวดึงดูด ผู้มาใช้บริการมากขึ้นและภาพลักษณ์ตราสินค้า แนวคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่การสร้าง ความแตกต่างที่เกิดขึ้นในจิตใจ ให้ผู้บริโภครับรู้คุณค่าด้านความต่างทางสัญลักษณ์ เป็นความแตกต่างที่เป็นอัตลักษณ์และยากต่อการเลียนแบบ เป็นวิถีวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นถิ่น (สำนักพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร, 2534 : 23) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันกับมิติการพัฒนา ด้าน เช่น พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ในพื้นที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพเหมาะสมในการท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ทำให้ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนเพิ่มมากขึ้นชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวชมมากมาย ดังนั้นจึงเป็นโอกาสดีที่จะสร้างกระแสการท่องเที่ยวหมู่บ้านที่ผลิตสินค้าผ้าขึ้นต้นแดง ที่เป็นงานหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์

นักศึกษาและคณะจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “ผ้าขึ้นต้นแดง” ทรัพยากรและการส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เห็นว่าอัตลักษณ์อันโดดเด่นของผ้าขึ้นต้นแดงมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ที่สามารถนำมาสร้างคุณค่าทางผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย และสามารถ ให้เป็นที่รู้จักในด้านเป็นฐานที่มีการท่องเที่ยว เป็นการสร้างฐานทางเศรษฐกิจเพิ่มรายได้แก่ผู้ประกอบการอาชีพและชุมชนสร้างชื่อเสียงแก่จังหวัดและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

ศึกษาทรัพยากรและการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ้าขึ้นต้นแดง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีที่ได้ การลงพื้นที่ศึกษาบริบทแหล่งที่ให้บริการ การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์และเจาะลึกถึงประเด็นสำคัญที่

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเร็จ อินทยุย และชัชชนะรินทร์ ทับมะเรียง. (2566). “ผ้าขึ้นต้นแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

เป็นอัตลักษณ์เฉพาะชุมชน ผู้ทอผ้า ผู้บริการแหล่งท่องเที่ยว และการประชุมกลุ่มย่อยโดยมีขอบเขตการศึกษา ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา

1. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่และบริบทพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และผ้าขึ้นดินแดงพื้นเมือง

2. สารสนเทศทางประวัติความเป็น พื้นที่ภูมิศาสตร์ การเข้าถึง กลุ่มผู้ทอผ้า และช่างหัตถกรรมการถักทอ ชุมชน

3. ได้วัฒนธรรมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ด้านผ้าพื้นเมือง เขตแหล่งท่องเที่ยว ด้านศาสนสถานโบราณ ปราสาทพนมรุ้ง และปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์

4. ได้ทราบข้อมูลจากนวัตกรรมการและการเข้าถึงและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ด้านพื้นที่ เขตแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมทางโบราณสถาน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการค้า 4 คน และนักท่องเที่ยว 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศอัตลักษณ์ที่ได้ทรัพยากรการท่องเที่ยวหมู่บ้านผ้าขึ้นดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านประโยชน์สามารถเป็นข้อมูลในการเข้าถึงต่อกลุ่มผู้สนใจ และกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สนใจที่ต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ

2. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่ได้จากชุมชนและแหล่งบริการทางการท่องเที่ยวของชุมชน เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่บริการผลิตภัณฑ์ถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพกระบวนการออกแบบ ที่มา ความหมาย คุณค่า เป็นต้น

3. เข้าใจผลิตภัณฑ์ที่ได้จากชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน และทราบข้อมูลของผู้มาบริการว่ามีความพึงพอใจในงานชิ้นใดและสามารถนำไปสู่ตลาดอื่น ๆ ได้อย่างเป็นสากลเพิ่มมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและได้รับข้อมูลที่เป็นจริงเชื่อถือได้ถึงผลิตภัณฑ์ชุมชนจากแหล่งผลิตและผู้บริการ เป็นต้น

ข้อตกลงเบื้องต้นและข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผ้าขึ้นดินแดง เขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดศูนย์กลาง ณ ปราสาทพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และ ปราสาทเมืองต่ำ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่อยู่บริเวณเดียวกันและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของกลุ่มนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัย (Research Results)

อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว

เขตพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญมากหลายแห่ง ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง แหล่งโบราณสถานปราสาทเมืองต่ำ ปราสาทโคกเมือง ปราสาทบุดูชีปราสาทเขาปลายบัด แห่งที่ 1 ปลายบัด แห่งที่ 2 ในบริบทพื้นที่ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรและทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และยังเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมชุมชนยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของ จังหวัดบุรีรัมย์ เทศกาลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ชุมชนทอไหม การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้นำเสนอ อัตลักษณ์และผลการพัฒนาให้เป็นที่ประจักษ์ ชุมชนแห่งนี้มีชื่อเสียงด้านการทอผ้าขึ้น หรือเรียกว่าผ้าถุง ที่มีเอกลักษณ์สวยงามวิจิตรเฉพาะถิ่น ผ้าก็มีความสวยงามประณีตตามแบบผ้าไหมอีกแห่งหนึ่งของ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1 ผ้าขึ้นดินแดง กลุ่มผู้บริการตามแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : โยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566 : 1)

Citation : โยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุรียา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุง และชัชชนะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าขึ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

แนวคิดพัฒนารูปแบบใหม่จากเดิมที่เน้นผลักดันสินค้าไปขายนอกชุมชนโดยหน่วยงานภาครัฐ จึงได้นำแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากการดึงเสน่ห์ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้มาเยือน มาท่องเที่ยวในชุมชน และเป็นการกระจายสินค้าเพื่อให้เกิดรายได้ มีอาชีพเสริม ที่สำคัญจะส่งผลทำให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว ลดการไปจำหน่ายสินค้านอกชุมชน ดังนั้น การดำเนินงานตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว เป็นการผสมผสานแนวความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวและบริการเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจและความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความมั่นคงยั่งยืน (ยโสธรา ศิริภาพระภากร, 2562 : 5-6) คุณลักษณะของอัตลักษณ์ทางมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นนวัตกรรมมรดกวัฒนธรรมของกลุ่มของกลุ่มชาวไทยเชื้อเขมร สร้างสรรค์ ลวดลาย ที่มีอิทธิพลและบทบาทที่มาจากฐานคติ ประโยชน์สาระจากแนวคิดนี้สามารถให้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะแห่งอัตลักษณ์ทางมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบออกมาในมิติในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ลวดลายที่ได้จากผ้าชิ้นดินแดงมักมีลวดลายเชิงวิถีชีวิต ต้นสน ดอกไม้ ต้นไม้มงคล สัตว์ และการลงสี ลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้ามักให้ความหมายในด้านความเจริญ ความเป็นมงคล โชคดี และคุ้มครอง ด้านความอุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 2 ผ้าชิ้นดินแดงลายนกยูง (ซ้าย)

ภาพที่ 3 ลวดลายสร้างสรรค์ลายขอ (กลาง)

ภาพที่ 4 ลายสร้างสรรค์แบบใหม่ (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2562 : 2)

ลวดลายที่ได้จากการทอผ้าชิ้น ได้แก่ ลายนกยูง ลายขอ ลายดอกไม้ ลายต้นสน ลายประยูคต์ และนาคราช ลายลายเหล่านี้สามารถนำไปออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ด้านต่าง ๆ ได้ เช่น หมอน

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

ข้างพียงกาย เบาะนั่งเพิ่มลวดลาย หมอนเหลี่ยมสามารถนำไปประดับตกแต่งตามบ้านเรือน โรงแรม สถานประกอบการที่มีชื่อเสียง หรือห้างร้าน บ้านเรือน ได้อย่างสวยงาม เป็นต้น สื่อกับที่ได้จากลวดลาย ผ้าชิ้นนี้ ฐานคติที่ได้จากความเชื่อ ผลการศึกษาพบว่ามียุทธศาสตร์ในด้านศูนย์ร่วมพลังทางจิตวิญญาณ ที่มีบทบาทในด้านเป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ จัดอยู่ในรูปแบบผู้มีบทบาทที่เกี่ยวข้องในเรื่องความมั่งคั่ง ร่ำรวย กับความสมบูรณ์ทางจิตวิญญาณด้วย ชุมชนบริเวณแถบนี้มีความเชื่อที่มีต่อลวดลายและความหมายและรับรู้ได้ถึงถึงความหมาย ทั้งยังมีผลสะท้อนต่อด้านจิตวิญญาณ ได้เป็นส่วนช่วยเสริมสร้างทางอารมณ์แก่ผู้ครอบครองสวมใส่ อีกทางหนึ่งสร้างคุณค่าประโยชน์ที่ทำให้ลวดลายที่มีความเกี่ยวข้องในด้าน คำสอน คติ ที่มา ตำนานและผสมผสานกับพลังเหนือธรรมชาติ โดยผ่านสัญลักษณ์และการให้ความหมาย อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลผู้สวมใส่เกิดความรู้สึก เป็นเสมือนสิ่งที่จะช่วยเสริมให้ ชีวิตความเป็นอยู่ เกิดความราบรื่น โชคดี (สุริยา คลังฤทธิ์, 2562 :186-188) เป็นต้น

เอกลักษณ์ความโดดเด่นของผ้า

ผ้าชิ้นดินแดง หรือ ที่เรียกกันว่า “หมี่รวด” จะเป็นผ้าพื้นที่ย้อมสีแดงในส่วนของหัวชิ้นและตีนชิ้น ตัวชิ้นจะเป็นสีดำลวดลายมัดหมี่ที่มีสีแดง สีเหลือง สีน้ำตาล มีสีเขียวปนบ้างเล็กน้อย ลวดลายที่ใช้ในการทอตัวชิ้นจะเป็นลายเขี้ยวเลื้อย ลายนาค ลายขอแบบต่างๆ นิยมทอเป็นไหมสิบ (เส้นไหมจากเปลือกนอกของรังไหม) เพราะมีเส้นขนาดใหญ่ ทอเสร็จเร็ว เห็นลวดลายชัดเจน ลักษณะพิเศษของผ้าชิ้นหัวแดงตีนแดงจะมีการจกสีไหมเหมือนผ้าแพรวาเพิ่มเติมของส่วนตีนชิ้นสีแดง นิยมใช้ลายเก็บตีนดาว ผ้าชิ้นดินแดง เป็นการค้นคิดของบรรพบุรุษ

ภาพที่ 5 ผ้าขึ้นตีนแดง (ซ้าย)

ภาพที่ 6 ลายและการลงสีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น (กลาง)

ภาพที่ 7 ผ้าขึ้นลวดลายอื่น ๆ (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566 : 3)

เอกลักษณ์ของขึ้นตีนแดง

ขึ้นตีนแดงแตกต่างจากขึ้นอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง คือ หัวขึ้นและตีนขึ้นเป็นสีแดง ตัวขึ้นเป็นสีดำ หมัดหมี่สีเหลือง แดง ขาว มีเขียวปนบ้าง เครือขึ้นด้านหัวและด้านตีนกว้างประมาณ 8 หลบ (1 หลบ เท่ากับ 40 เส้น) ลายที่ใช้เป็นลายเก่าดั้งเดิม คือ ลายนาค ลายเขี้ยวเลื้อย ลายขอต่าง ๆ นิยมทำด้วยไหมดิบ (ไหมเปลือกนอก) เพราะเส้นใหญ่ขึ้นลายได้สวยชัดเจน ทอเสร็จเร็ว ที่สำคัญ “เก็บตีนดาว” เพื่อประดิษฐ์ตกแต่งและแสดงฝีมือของผู้ผลิต ประเภทของผ้าขึ้นตีนแดง ขึ้นตีนแดงทอออกมา 2 ประเภท โดยใช้ตีนขึ้น (เชิง) เป็นตัวแยกประเภท ดังนี้ (1) ขึ้นตีนแดงธรรมดา คือ ขึ้นตีนแดงที่ตกแต่งตีนขึ้นเป็นลายมัดหมี่ลายต่าง ๆ เช่น ตีนโยง ตีนตัน ตีนม้า หรือ ลายอื่น ๆ (2) ขึ้นตีนแดงที่เก็บตีนดาว (จกสีไหมเหมือนผ้าแพรวา) คือ ขึ้นตีนแดงที่นอกจากจะตกแต่งลายที่ตีนขึ้นเป็นลายมัดหมี่แบบต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้ไหมสีขาว สีเหลือง และสีเขียวตกแต่งเป็นลายประดับที่ตีนขึ้น เช่น ลายพุดดอกอ้ง (พวงดอกกรัง) หรือลายเอี้ยต่าง ๆ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

ผลิตภัณฑ์ของชุมชน กรณีศึกษารั้งนี้ได้กำหนด ผลการศึกษาด้านผ้าขึ้นตีนแดงของชุมชนพบว่าภาพรวม ผ้าไหมมีความโดดเด่นสีและความงาม ทอด้วยฝีมือประณีต สีไม่ตกและด้าน

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

สุนทรียภาพ คือ ความงามจากลวดลายที่มีการจัดวางองค์ประกอบที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างที่กลมกลืนกับลวดลายธรรมชาติ มีการตัดทอนอย่างลงตัวสอดคล้องกับรูปแบบของผ้า ความลงตัวที่พอดีเกิดขึ้นจากภูมิปัญญาที่ผ่านการกลั่นกรองมาหลายชั่วอายุคนและมีการสืบทอดต่อกันมาจนเป็นองค์ความรู้ของชุมชนในการมองเห็นความงามร่วมกัน

(1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าชุมชน จากการศึกษา มีวงจรการทอผ้า และกระบวนการอื่น ๆ คุณภาพของผ้า มีดังนี้ (1) กระบวนการที่มีคุณภาพวงจร (2) การกระบวนการย้อมสีผ้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (3) ลวดลาย ได้แก่ นาค ต้นสน ดอกไม้ สายน้ำ ลายขอ เป็นต้น (4) การออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านลวดลาย (5) กระบวนการเตรียมวัตถุดิบ วิธีการทอ การย้อมสี มัดลาย ทั้งนี้จำเป็นต้องใส่ที่มาและสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายด้านตำนานและความเชื่อ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณค่าได้อีกทางหนึ่ง

(2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ด้านลวดลายและคำสอนในของจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้เลือกชุมชน เขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านโบราณสถาน จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่ศึกษา (Case Study) เพื่อให้เห็นภาพรวมของการวิเคราะห์ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และลวดลายก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่า เป็นต้น

การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จากผ้าขึ้นดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

(1) การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า มีผลผลิตมาแปรสภาพจากลักษณะเดิมไป เป็นกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน อาจเกิดจากการแปรสภาพตามธรรมชาติให้ต่างไปจากเดิมเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เช่น เครื่องแต่งกาย และ เครื่องประดับทั้งนี้ จำเป็นต้องเป็นสิ่งสร้างแรงดึงดูดแก่ผู้ที่ต้องการ เป็นสำคัญ

(2) ผลิตภัณฑ์ชุมชนกับการบริการเป็นแนวทางช่วยสร้างมูลค่า ด้านความคิดการกระทำสิ่งใหม่ ถือเป็นแนวคิดเชิงกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดการแข่งขัน สร้างสรรค์ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นบางครั้งก็เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสิ่งที่มีอยู่เดิมไปอย่างสิ้นเชิง เพื่อทำให้สร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ เพื่อให้สิ่งที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นวัตกรรมเป็นสิ่งทีภาคธุรกิจและผู้ประกอบการนิยมนำมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ

(3) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เป็นการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เกิดสินค้าใหม่ เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเดิม เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานให้กับสินค้าในการใช้งาน ปรับเปลี่ยนวิธีการใช้งาน

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยง และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าขึ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

ให้ง่ายขึ้น ยืดอายุการใช้งานให้ยาวนานกว่าเดิม เพื่อเป็นการสร้างความแตกต่าง นำไปสู่การสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างตรงจุด เพื่อให้ลูกค้าเห็นคุณค่าของสินค้า และยินดีที่จะเสียเงินซื้อสินค้าเหล่านั้น ถึงแม้จะมีราคาสูงขึ้นก็ตาม

(4) นวัตกรรมบริการเป็นการปรับปรุง เพื่อสนองให้ลูกค้าเกิดความพอใจในบริการนั้น ๆ ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอทางเลือกของการบริการที่หลากหลาย มีความเหมาะสม อำนวยความสะดวกและทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกถึงคุณค่าของบริการนั้น ๆ เครื่องมือที่จะช่วยปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการเดิมให้ดีขึ้น ไปจนถึงการสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดีในยุคนี้ก็คือ การนำเอาเทคโนโลยีมามีส่วนร่วมและปรับใช้ในด้านต่าง ๆ เช่น

(4.1) การสร้างมูลค่าให้กับบริการ เป็นการบริการผู้เข้ามาบริโภคเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างมูลค่าได้อีกทางที่สร้างความประทับใจ

(4.2) การสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้มีความสวยงามและพัฒนาประสิทธิภาพและสามารถรักษาสินค้าให้มีอายุและระยะเวลาการจำหน่ายได้นานยิ่งขึ้น

นักศึกษาและคณะได้เสนอแนวทางสร้างมูลค่า 5 วิธี ได้แก่ (1) แหล่งวัตถุดิบ เรื่องเล่าให้ ความสำคัญกับที่มาของวัตถุดิบที่นำมาทำเป็นสินค้านั้น ว่าเป็นวัตถุดิบที่ดี มีคุณภาพ (2) กระบวนการผลิตเรื่องเล่าทำให้ลูกค้ารู้สึกว่าการที่กำลังสัมผัสอยู่นั้นกว่าจะได้มาไม่ได้ง่ายต้องผ่าน กระบวนการ ขั้นตอน (3) ผู้ผลิต ผู้ออกแบบเรื่องเล่าให้มีความสำคัญกับคนทำต้องเป็นคนทำที่มี ชื่อเสียงจะได้ผลดี (4) ความเชื่อเรื่องเล่า นำความเชื่อมาเป็นจุดขาย เติมพลังทางบวกผู้ครอบครอง (5) อิงประวัติศาสตร์ ความเป็นมา เรื่องเล่า ตำนาน ความเชื่อ นำเอาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มา อิงทำให้สินค้าดูมีมูลค่าในสายตาคนที่ชอบประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทุกส่วนงานทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชน ต้องร่วมปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิด สร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานให้เกิดคุณภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อพัฒนาต่อไปในอนาคต

1.2 ชุมชนพัฒนาทักษะด้านตลาดที่สามารถใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างรายได้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นทรัพยากรของชุมชนตนเอง

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

1.3 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์ ควรจัดกิจกรรมเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนในงาน ประเพณีประจำปี เพื่อครอบคลุมการท่องเที่ยวมากขึ้น

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องส่งเสริมและแสวงหาแนวทางการจัดการ เพื่อสร้างความมั่นคงและมั่นใจต่อชุมชน ต้องจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมและมีรายละเอียดของเนื้อหาทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อทราบจุดเด่นบกพร่องที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล. (2536). *ผ้าเอเซียมรดกร่วมทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เริงฤทธิ์ วัฒนศึกษา. (2533). *การเปลี่ยนแปลงการผลิตผ้าไหม : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตสุขาภิบาลชนบทอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ยโสธรา ศิริภาพระภากร, พระสำเร็จ อินทยุง, สุพัตรา วยะสุน, สุทัศน์ ประทุมแก้ว และสุริยา คลังฤทธิ์. (2562). การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวตามเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา : กรณีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา วัดโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์. ในการประชุมวิชาการระดับชาติการท่องเที่ยวและการโรงแรมร่วมสมัย ครั้งที่ 6 “ท่องเที่ยวโรงแรม รวมเสริม รวมสร้าง รวมสมัย”. 6 มิถุนายน 2562. หน้า 278 -286. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริญา หาญไชยชนะ. (2545). *เส้นสายลายใหม่*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2545). *รูปแบบศิลปะและการจัดการผ้าทอที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองของชุมชนท้องถิ่น : ศึกษากรณีผ้าไหมแพรวาสายวัฒนธรรมผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุริยา คลังฤทธิ์. (2562). *อัตลักษณ์ภูมิปัญญาลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองกลุ่มชาติพันธุ์เขมรเมืองสุรินทร์*. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 7(1) : 186-188.

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเร็จ อินทยุง และชยันนรินทร์ ทับมะเรียง. (2566). “ผ้าขึ้นตีนแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

“ปราสาทระแงง” กับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์

Prasat-Sat Ra-Ngaeng and Promotion of Local Cultural Tourism Surin Province

ยโสธรา ศิริภาพระภากร^{1*} สุริยา คลังฤทธิ์² และสำเริง อินทยง³

Yasothara Siriphaprapagon^{1*}, Suriya Krangrit² and Samroeng Inthayong³

Received : February 23, 2023; Revised : March 1, 2023; Accepted : March 2, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

ปราสาทระแงง กับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของ “ปราสาทระแงง” ที่เป็นโบราณสถานที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู (ปราสาท-ระ-แงง) มีความสำคัญต่อของชุมชน (ปราสาท-ระ-แงง) มีบทบาทต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ในฐานะเป็นสถานที่ช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ได้ มีการจัดงานประจำปีที่สำคัญ คือ การเซ่นไหว้เทพเจ้า และการจัดกิจกรรมประจำปีท้องถิ่น การรำเพื่อบูชาปราสาท การจัดกิจกรรมการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมระดับนานาชาติเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ

¹รองผู้อำนวยการสำนักงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสุรินทร์ แห่งที่ 2 วัดป่าโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์; Deputy Director of the 2nd Surin Provincial Dharma Practice Office, Wat Pa Yotha Prasit, Nok Mueang Subdistrict, Mueang Surin District, Surin Province, Thailand.

²นักวิชาการอิสระ บ้านศาลาสามัคคี ตำบลขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์; Independent academician Ban Sala Samakkhi, Chob Sub-district, Sangkha District, Surin Province, Thailand.

³นักวิชาการอิสระ บ้านตะโก ตำบลโคกยาง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์; Independent Academician, Ban Tako, Khok Yang Subdistrict, Prakhon Chai District, Buriram Province, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yasotharar.s@gmail.com

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S. and Inthayong, S. (2023). Prasat-Sat Ra-Ngaeng and Promotion of Local Cultural Tourism Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.26>

เช่น มีการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมนานาชาติ การเดินแฟชั่นผ้าไหม มีการแลกเปลี่ยนสินค้าชุมชน ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรชุมชน และการเชิญให้มีผู้ท่องเที่ยวที่สนใจได้เข้ามาร่วมชมกิจกรรมทั้งนี้ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีผลทำให้ ชุมชนแถบนี้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ชุมชนจะเกิดความห่วงแหน โบราณสถานและจะร่วมกันรักษาให้คงอยู่ซึ่งมีผลต่อการรักษาสืบสานวัฒนธรรม และยังรักษาให้เกิด วัฒนธรรมประจำถิ่นของชุมชนด้วย

คำสำคัญ (Keywords) : ปราสาทสระแงง, การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น, จังหวัดสุรินทร์

Abstract

Prasat-Ra-Ngaeng and the promotion of local cultural tourism Surin Province mentioned the origin of "Prasat Rangaeng" which is an ancient site built in the Hindu religion (Prasat-Ra-ngang) is important to the community. (Prasat-Ra-Ngaeng) plays a role in the way of life and living as a place to help promote local cultural tourism. in the area of Surin Province There is an important annual event that is an offering to the gods. and organizing local activities dance to worship the castle organizing international art and cultural performances It is a way to promote local cultural tourism. that are useful in economic and cultural aspects, such as international art and cultural performances silk fashion walk There is an exchange of community products. Community Agricultural Products and inviting interested tourists to come and see the activities. This community has participated in activities. The community will be concerned about ancient sites and will work together to preserve them in existence, which affects the preservation of national treasures. and also maintain the local culture of the community

Keywords : Prasat-Sat Ra-Ngaeng, Local Cultural Promotion, Surin Province

บทนำ (Introduction)

ปราสาทศีขรภูมิ หรือ ปราสาทสระแงง ตั้งอยู่ข้างวัดบ้านปราสาท บ้านปราสาท ตำบลสระแงง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และเป็นที่ตั้งของโบราณสถาน (สุทัศน์

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์ และสำเริง อินทยุง. (2566). "ปราสาทสระแงง" กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.26>

กองทรัพย์, 2550) และประวัติความเป็นมายาวนานหลายยุคสมัย มีผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่าบ้านศีขรภูมิ ซึ่งเป็นบ้านปราสาทระแงง เป็นที่ตั้งของปราสาทหินซึ่งเป็นศาสนสถานตามแบบอย่างเขมร เป็นแหล่งชุมชนโบราณ จึงเป็นที่มาของปราสาทระแงง และมีภาษาพูด (ภาษาท้องถิ่น) เป็นภาษาเขมร พื้นที่สภาพทั่วไปของตำบลปราสาทระแงง เป็นที่ราบสูง ลักษณะดินเป็นดินทรายพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบโล่ง ใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกทำการเกษตรและเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน เขตพื้นที่ด้านหน้าของปราสาทเป็นที่ตั้งของชุมชน ด้านทิศตะวันตก เป็นที่ตั้งของชุมชน และทิศตะวันออกเป็นที่ตั้งของวัดในชุมชนจริงไปด้านหลังปราสาทระแงงก็เป็นชุมชนเช่นกัน อาชีพหลักคืออาชีพกสิกรรม การค้าขาย และรับราชการ เป็นต้น ทุกวันนี้เป็นตำบลขนาดกลางที่มีประชากรมีจำนวนมากขึ้นในทุก ๆ ปี และเป็นศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนหนึ่งในเขตอำเภอศีขรภูมิ ของจังหวัดที่สร้างชื่อเสียงอย่างมากในปัจจุบัน

ปราสาทศีขรภูมิ หรือ ปราสาทระแงง เป็นศาสนสถานในศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกาย ศิลปะขอมแบบบาปวนและแบบนครวัด สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 17 หรือต้นสมัยนครวัด และสันนิษฐานว่าต่อมาถูกดัดแปลงให้เป็นวัดในพุทธศาสนาตามที่มีหลักฐานการบูรณะปฏิสังขรณ์ในราวพุทธศตวรรษที่ 22 ช่วงสมัยอยุธยาตอนปลาย ปราสาทศีขรภูมิเป็นปราสาทขนาดเล็กที่มีปรางค์หมู่ 5 องค์ ก่ออิฐไม่ถือปูน ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกัน โดยมีคูน้ำล้อมรอบสามด้าน รูปแบบผังจำลองลักษณะเขาพระสุเมรุอันเป็นศูนย์กลางของโลกและจักรวาล สร้างขึ้นตามรูปแบบศิลปกรรมเขมรโบราณ ตรงกับศิลปะสมัยบาปวน (พ.ศ.1550-1650) ต่อเนื่องถึงสมัยนครวัด (พ.ศ.1650-1700) ช่วงพุทธศตวรรษที่ 16 -17 เพื่อเป็นศาสนสถานของศาสนา ฮินดูลัทธิไศวนิกายที่นับถือพระศิวะหรือพระอิศวรเป็นเทพเจ้าสูงสุด จนถึงราวพุทธศตวรรษที่ 22-23 ปราสาทศีขรภูมิได้ถูกดัดแปลงให้เป็นวัดในศาสนาพุทธนิกายหินยาน (กรมศิลปากร, 2550)

ภาพที่ 1 ภายในองค์ปราสาทมีการตั้งบูชาพระพุทธรูป (ซ้าย)

ภาพที่ 2 องค์ปราสาทศิขรภูมิ หรือ ปราสาทระแงง (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร และคณะ (2565)

จากภาพที่สองได้อธิบายถึงแผนผังหลักขององค์ปราสาทระแงง คือ ตัวปราสาทหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ประกอบด้วย ปราสาทอิฐ 5 หลัง ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกัน โดยมีปราสาทประธานอยู่ตรงกลาง และมีปราสาทบริวารอยู่โดยรอบทั้งสี่มุม

ภาพที่ 3 บันปราสาทแกะสลักเป็นพระศิวะร่ายรำ (ซ้าย)

ภาพที่ 4 ยอดดอกบัวส่วนยอดสุดของปราสาทระแงง (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2565)

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์ และสำเริง อินทยุ้ง. (2566). “ปราสาทระแงง” กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.26>

ปราสาทประธานมีทับหลังสลักเป็นรูปศิวนาฏราช (การร่ายรำของพระศิวะ) ปราสาทระแงงแห่งนี้ที่มีความงามและสมบูรณ์ที่สุดอีกแห่งหนึ่งในประเทศไทย ตามความเชื่อของศาสนาฮินดูนั้น เชื่อกันว่าพระศิวะจะร่ายรำตามจังหวะต่าง ๆ ซึ่งการร่ายรำนี้จะมีทั้งการสร้างและทำลายสิ่งต่าง ๆ แล้วแต่ช่วงเวลา บนแท่นมีหงส์แบก 3 ตัวอยู่เหนือเศียรเกียรติมุข มีรูปพระพิฆเนศ พระพรหม พระวิษณุ และนางปารพตี (นางอูมา) อยู่ด้านล่าง เสาประตูสลักเป็นลวดลายนางอัปสรถือดอกบัวที่มีลักษณะคล้ายกับนางอัปสรที่ปราสาทนครวัด ประเทศกัมพูชา ส่วนปราสาทบริวารพบทับหลัง 2 ชิ้น ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย เป็นภาพพระกฤษณะอวตารทั้งสองชิ้น ชิ้นหนึ่งเป็นภาพพระกฤษณะฆ่าช้างและคชสีห์ ส่วนอีกชิ้นหนึ่งเป็นภาพพระกฤษณะฆ่าคชสีห์ลวดลายทับหลังที่สมบูรณ์ (เทพมนตรี ลิมปพยอม, 2550) ปัจจุบันหน้าปราสาทระแงงมักใช้เป็นพื้นที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ประจำปี และงานประเพณีด้วย จึงกลายเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมด้านศาสนสถานที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ ในปัจจุบัน องค์ปราสาทแต่ละหลังมีลักษณะเหมือนกัน คือ ตัวปราสาทก่อสร้างด้วยอิฐ หินทราย และศิลาแลง มีบันไดทางขึ้นและประตูทางเข้าด้านทิศตะวันออกเพียงด้านเดียว นอกจากนี้ยังพบบ่วงอดปราสาทสลักด้วยหินทราย มีลักษณะเป็นรูปดอกบัวบานขนาดใหญ่สำหรับประดับยอดบนสุดของปราสาท ปัจจุบันจัดแสดงอยู่บริเวณใต้ต้นไม้ด้านหน้าปราสาทศิขรภูมิ (กรมศิลปากร, 2550 : 51) ภายในองค์ปราสาทจะประดิษฐานรูปเคารพ เพื่อสักการบูชา และบริเวณด้านหน้าปราสาทมักใช้เป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น

หลักฐานโบราณคดีที่พบในปราสาทระแงง นำไปสู่การเล่าประวัติเมืองสุรินทร์

สุรินทร์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเป็นมายาวนาน จากหลักฐานทางโบราณคดี ที่พบข้อมูลในพงศาวดาร (Michel Petrotchenko, 2014) เรื่องเล่าตำนานที่เล่าสืบต่อกันมา เป็นที่อยู่ของชนหลายเผ่าพันธุ์ทั้ง ไทย เขมร ลาว กวยหรือกวย ทำให้มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตัวเมืองเมืองสุรินทร์ พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์มีมนุษย์เข้ามาตั้งชุมชนแล้วตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย ลักษณะชุมชนเป็นเนินดินมีคูน้ำคันดินล้อมรอบ ขนาดกว้างประมาณ 1000 เมตร ยาวประมาณ 1300 เมตร เป็นลักษณะเฉพาะของแผนผังเมืองโบราณตั้งแต่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายถึงสมัยประวัติศาสตร์ตอนต้นซึ่งพบทั่วไปในเขตภาคอีสานตอนล่าง กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานเมืองสุรินทร์ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S, and Inthayong, S. (2023). Prasat-Sat Ra-Ngaeng and Promotion of

Local Cultural Tourism Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.26>

95 ตอนที่ 98 ลงวันที่ 19 กันยายน 2521 จากการศึกษาวิจัยการและสำรวจพบแหล่งโบราณคดีใน จังหวัดสุรินทร์ กว่า 59 แห่ง ส่วนมากเป็นชุมชนโบราณที่มีคูน้ำ-คันดินล้อมรอบ ได้แก่ แหล่ง โบราณคดีบ้านโนนสวรรค์ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย หมู่บ้านเป็นเนินสูงเกือบ 3 เมตร พบ โบราณวัตถุได้แก่ เศษภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาชนะเคลือบสีน้ำตาลแบบขอม และพบ ภาชนะที่ใช้บรรจุมีลักษณะเป็นภาชนะก้นมนขนาดใหญ่ ที่ใช้ในการฝังศพครั้งที่สองของมนุษย์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่มีอายุอยู่ในราว 2000-1500 ปี มาแล้ว (ศิริพร สุเมธรัตน์, 2554) พบ มากไปตลอดลุ่มแม่น้ำมูลตอนกลางแถบจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เป็นลักษณะ ของกลุ่มวัฒนธรรมทุ่งกุลาร้องไห้ ปัจจุบันจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์ อำเภอสรีขร ภูมิแหล่งโบราณคดีแห่งนี้เป็นที่ตั้งของปราสาทระแงง เป็นโบราณสถานขอม ซึ่งกรมศิลปากรมี โครงการขุดแต่ง และได้ขุดตรวจ สำรวจ ของโบราณสถาน พบหลักฐานสำคัญแสดงให้เห็นถึงการ อยู่อาศัยของมนุษย์มาก่อนจะสร้างปราสาท (กรมศิลปากร นำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์, 2550 : 22) ปัจจุบันได้นำมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์ นอกจากแหล่งโบราณคดี ทั้งสองแห่งนี้แล้ว ยังไม่มีการขุดค้นตามหลักวิชาการในอีกกว่า 50 แห่ง อาศัยเพียงเทียบเคียงค่า อายุกับแหล่งอื่น ๆ พอสรุปได้ว่ามีอายุอยู่ในราว 2000-1500 ปีมาแล้ว จึงเป็นสถานที่ที่สำคัญอีก แห่งหนึ่งของจังหวัดสุรินทร์ในการสืบค้นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์ของคนสุรินทร์และ การอยู่อาศัยของคนในชุมชนก่อนการสร้างปราสาทในอดีต (เชษฐา ดิงสัญชลี, 2560)

พิธีกรรมบวงสรวงปราสาทระแงงประจำปีกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

พิธีการบวงสรวงปราสาทระแงง จะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในโครงการบุญประเพณี โบราณสถานปราสาทระแงง ประชาชนชาวเขตพื้นที่อำเภอสรีขรภูมิ จะร่วมกันจัดทำพิธีบวงสรวง ขึ้นประจำปีทุก ๆ ปี และช่วงเทศกาลสำคัญในรอบเดือน

ภาพที่ 5 ปราสาท ระแงง อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ (ซ้าย)

ภาพที่ 6 พิธีกรรมบวงสรวง เช่นไหว้ บูชา ปราสาทระแงง (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2565)

ภาพที่ 7 พิธีรำบวงสรวงปราสาทระแงงประจำปี (ซ้าย)

ภาพที่ 8 กลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้าร่วมในงานประจำปี (ขวา)

โดยความร่วมมือกันทำพิธีบวงสรวงมีการเตรียม การรำถวายตามประเพณีความเชื่อของคนในชุมชน ปราสาทระแงงเป็นโบราณสถานเก่าแก่มียุราราวกว่า 1000 ปี ทั้งยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่ชุมชนคนในพื้นที่และต่างพื้นที่ให้ความเคารพสักการะ พิธีบวงสรวงตามประเพณีท้องถิ่นที่จัดขึ้น ประชาชนได้มีส่วนในการทำพิธีบวงสรวง เช่นไหว้ ประเพณีความเชื่อของคนในพื้นที่ เพราะปราสาทระแงง ถือเป็นโบราณสถานเก่าแก่และเป็นที่เคารพสักการะของคนในพื้นที่มาช้านานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งที่ผ่านมา ประชาชนก็ได้ร่วมกันทำพิธีบวงสรวง เพื่อเป็นการขอขมาและขอพรจาก

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S, and Inthayong, S. (2023). Prasat-Sat Ra-Ngaeng and Promotion of Local Cultural Tourism Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.26>

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประทับอยู่ในปราสาทพระแง มาอย่างต่อเนื่อง ในปี 2565 ที่ผ่านมานี้ได้จัดขึ้นยิ่งใหญ่กว่าทุกปีโดยได้มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ถึงประวัติความเป็นมาของปราสาท เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนในโบราณสถานของชุมชน โดยการนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทพระแง มีผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ ภาคิเครือข่าย บ้าน วัด โรงเรียน ได้มาร่วมกันจัดกิจกรรมขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ปราสาทพระแง อำเภอสรีรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ กรมศิลปากรที่ 12 นครราชสีมาได้มอบให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดูแล หากจัดกิจกรรมใด ๆ ในบริเวณปราสาท ทางตำบลจะขออนุญาตทุกครั้งเมื่อถึงเทศกาลสำคัญ เช่น จัดกิจกรรมวัน สงกรานต์ ระหว่างมีนาคม – เมษายน และงานประจำปีของอำเภอ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีหนังสือถึงกรมศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา เพื่อขอประกอบพิธีทุกครั้งไป

ด้านวิเคราะห์คุณค่าที่เกิดจากการสืบสานตำนานพันปีของปราสาทพระแงประจำปี

1. คุณค่าของปราสาทพระแง ทำให้พบว่าทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอ อาจเป็นสิ่งมีความรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี โบราณสถาน ทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน จากการนำความโดดเด่นของพื้นที่ ให้มาพัฒนาเป็นอย่างสร้างสรรค์ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมกับทั้งประวัติความเป็นมาที่มีมายาวนาน

2. คุณค่าที่เกิดจากความเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวชุมชนไม่กล้าทำผิด ต่อคำสั่งจะที่ให้ไว้ต่อปราสาทพระแง เทวสถานแห่งนี้เป็นอีกสถานที่หนึ่งทำให้ช่วยควบคุมจิตและพฤติกรรมได้ในระดับหนึ่งของชุมชน

3. คุณค่าด้านอิทธิพลของปราสาทพระแงพบว่ามีความสำคัญทำให้เกิดพลังในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้คนที่ย้ายมาท่องเที่ยวและเข้ามาเพื่ออธิฐานจิต โดยมีฐานคติความเชื่อในอำนาจการให้คุณและโทษในสิ่งเหนือธรรมชาติที่มองไม่เห็น และได้ปฏิบัติตาม คล้อยตาม เห็นตามด้านความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของปราสาทพระแง โดยเฉพาะด้านการดำเนินชีวิต ทำให้บุคคลเว้นข้อห้าม ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ของสังคมไม่เอาเปรียบและทำลายสาธารณสมบัติ

4. ด้านคติชนวิทยา ชุมชนในพื้นที่เขตโบราณสถาน มักให้ความเชื่อในเรื่อง ดวงวิญญาณผู้รักษาปราสาท สิ่งเหนือธรรมชาติ และพลังแห่งความศักดิ์สิทธิ์ ด้านโหราศาสตร์ และศาสตร์แห่งความโชคดีด้วย การบูชาเพื่อเสริมความมั่นคงในชีวิต มนุษย์จะขึ้นไปกราบเทพเจ้า ด้วยหวังประสบผลสำเร็จ ชุมชนเองเข้ามากราบไหว้ขอพร การสร้างปราสาท เสมือนเป็นการจำลองเขาพระสุเมรุ

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์ และสำเร็จ อินทยุง. (2566). “ปราสาทพระแง” กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.26>

(สมมาตร ผลิต,2556) ที่ประดิษฐานพระผู้เป็นเจ้า มนุษย์ต้องขึ้นไปกราบบนที่สูง คือ เทวสถานที่ประทับเปรียบเสมือนขึ้นเขาไกรลาสที่ประทับของเทพเจ้า

5. ด้านเทววิทยา สามารถกล่าวได้ว่าโครงสร้างสายสัมพันธ์ของมนุษย์มีความผูกพันกับเทพเจ้า และอยู่ใกล้เทพเจ้า ด้านสายสัมพันธ์นี้เองทำให้ความเชื่อต่อเทพเจ้าที่หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น มนุษย์ต้องการความสำเร็จ มนุษย์จะบูชา กราบไหว้ต่อพระพิฆเนศวร เทพเจ้าด้านความสำเร็จ มนุษย์ต้องการเงินทอง ร่ำรวย มนุษย์จะบูชาพระนางลักษมีมหาเทวีแห่งเงินทอง และความร่ำรวย มนุษย์ต้องรับรู้ศิลปวิทยาการ มนุษย์จะบูชาพระแม่สุรัสวดี เทพนารีแห่งศิลปะ และวิทยาการ ด้านความรู้ เป็นต้น ดังนั้นสายสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ เทพเจ้ามักมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ในเชิงความต้องการและปรารถนาในความ สำเร็จ เทวดา พระอินทร์ พระพรหม และดวงวิญญาณต่าง ๆ ล้วนเป็นที่มาของเทววิทยา ปราสาทพระแง ประสงค์สร้างเพื่ออุทิศต่อเทพเจ้าและการบูชา องค์ปราสาทจะแกะสลักรูปเทพเจ้า หน้าบัน เช่น พระศิวะ พระนางอุมมาเทวี พระพรหม พระพิฆเนศวร พระวิษณุ และนางอัปสรผู้มีหน้าที่ร่ายรำถวายและให้ความบันเทิง ทั้งนี้ยังสละกรุปทวารบาลผู้เฝ้าประตูด้วย (สมมาตร ผลิต,2556)

6. ด้านศิลปวิทยา ได้แก่ มีพิธีกรรม และลักษณะต่างกัน เช่น การเซ่นไหว้ การบูชา พิธีบวงสรวง จะมีการรำถวาย ที่เกี่ยวข้องกับชุดแต่งกาย ท่าทางการร่ายรำ บทเพลง ด้านดนตรี กิจกรรมเหล่านี้มักจัดขึ้น ได้แก่ งานประเพณี พิธีกรรมเฉพาะกิจ การเซ่นไหว้ตามคติของชุมชน ท้องถิ่น การรำมากรมายหลายท่า สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากศิลาจำหลัก รูปนางอัปสร นางสาวสวรรค์ หรือ แม่นแต่ท่าทางของมหาเทวะ ก็ได้นำมาเป็นหนึ่งในท่าร่ายรำด้วยเช่นกัน เป็นต้น

7. ด้านวิถีชีวิตและข้อประพฤติ ได้แก่ ด้านระเบียบ วิธี แนวทางการปฏิบัติ ขั้นตอน องค์ประกอบ ทั้งนี้สามารถกล่าวไปถึงข้อห้าม และข้อปฏิบัติตามของกลุ่มชน ได้แก่ การแต่งกาย คำพูด กิริยาอาการแสดงความเคารพ และจารีตสำคัญบางอย่าง ของคนในชุมชน ท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม แนวทางการปฏิบัติตนที่เชื่อว่าเมื่อปฏิบัติแล้วย่อมเกิดความสำเร็จ สมหวังแก่ผู้ปฏิบัติด้วย (ภูมิจิต เรื่องเดช, 2542 : 17-18)

ปราสาทระแงงกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ภาพที่ 9 งานประจำปีปราสาทระแงง เทศกาลงานประจำปี แสง สี เสียง และกิจกรรมที่จัดขึ้นที่มีต่อปราสาท (ซ้าย)

ภาพที่ 10 การแสดงผลผลิตภัณฑ์ชุมชน ในเขตอำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ (ขวา)

ปราสาทระแงงกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ชุมชนได้ร่วมกิจกรรม และมีแนวนโยบายในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และปราสาทระแงงเป็นพื้นที่สำคัญต่อการส่งเสริมแรงดึงดูดที่มีผลต่อแสดง เป็นจุดดึงดูด ทั้งนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และจุดเชื่อมต่อสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม หน่วยงานราชการ องค์กรด้วย (ยโสธรา ศิริภาพระภากร, 2561)

สรุป (Conclusion)

ปราสาทระแงงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ได้กล่าวถึงความหมายของ และเป็นโบราณสำคัญของพื้นที่เขตอำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ สร้างขึ้นในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู องค์ปราสาทแห่งนี้มีความสำคัญต่อชุมชน ทั้งนี้องค์ปราสาทระแงงแห่งนี้ยังมีอิทธิพลและบทบาทต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ในฐานะเป็นศาสนสถานโบราณ ที่ช่วยในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การจัดกิจกรรม ประเพณีประจำปี เช่น กิจกรรมเช่นไหว้ปราสาทประจำปี กิจกรรมเช่นไหว้บูชาบรรพบุรุษ กิจกรรมบูชาปราสาทขอขมาและกิจกรรมตักบาตรพระสงฆ์ช่วงเทศกาลสำคัญทางพระพุทธศาสนา และกิจกรรมสำคัญของชาติ เป็นต้น และยังมีกิจกรรมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปราสาทระแงงโดยตรง ได้แก่ งานประเพณีบูชาปราสาทระแงง มีการบวงสรวง บูชาต่อเทพเจ้า และการจัดกิจกรรมประจำท้องถิ่น ได้แก่ การร่ายรำบูชาแด่ ปราสาทและ

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์ และสำเริง อินทยุง. (2566). “ปราสาทระแงง” กับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.26>

เทพเจ้า กิจกรรมเดินผ้าไหมระดับนานาชาติ กิจกรรมแสดงแสง สี เสียง สืบสานตำนานพันปี บทบาทที่เกิดจากปราสาทนี้ยังสามารถเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิด ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ และสังคม เช่น มีการแลกเปลี่ยนสินค้า และการเชิญให้มีผู้ท่องเที่ยวที่สนใจได้เข้ามาร่วมชมกิจกรรมและร่วมกิจกรรมด้วย ทั้งนี้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีผลทำให้ชุมชนแถบนี้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ชุมชนจะเกิดความห่วงแหนปราสาทร่วมกันรักษาไว้คงอยู่ ซึ่งมีส่วนต่อการรักษาสมบัติชาติ และยังรักษาให้เกิดวัฒนธรรมประจำถิ่นของชุมชนด้วย ด้านคติความเชื่อ การสร้างปราสาทขอมเริ่มแรกเป็นการสร้างตามคติความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ เพื่อเป็นการจำลองจักรวาล โดยเฉพาะเมืองสุวรรณความีอะไรเป็นส่วนประกอบบ้าง ที่เห็นเด่นชัดคือการจำลองเขา ไกรลาสอันเป็นที่ประทับของพระศิวะเป็นเขาพระสุเมรุอันเป็นศูนย์กลางของจักรวาล ซึ่งแต่ละส่วน ประกอบแฝงไปด้วยคติความเชื่อ ด้านเอกลักษณ์ท้องถิ่น ทำให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่น ไม่ว่าจะเป็น อาคารบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย แหล่งเรียนรู้ด้านโบราณสถาน เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ ด้านสังคม ทำให้มีความสงบสุขเพราะเกิดการเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และไม่กล้าทำผิดต่อคำสัญญาที่ได้ให้ไว้ ต่อโบราณสถานนั้น ๆ ยังเป็นสถานที่เพื่อประโยชน์ทางชุมชน เช่นการจัดกิจกรรมวันสำคัญในตำบลเช่น วันสงกรานต์ วันผู้สูงอายุ ปราสาทระแงงยังสะท้อนความงดงามจากสถาปัตยกรรมหน้าบันของปราสาทเอง ภาพแกะสลักนางอัปสรที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของปราสาทขอมในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ และทวารบาลเทพเจ้าผู้รักษาปราสาทและประตูปราสาท ทั้งนี้รูปทรง ตั้งปราสาท เช่นกัน ที่สร้างสรรค์ไว้ดีแล้วก่อให้เกิดสุนทรียะแก่ผู้พบเห็นทำให้ดึงดูด และกลายเป็นปราสาทแห่งหนึ่งที่สำคัญไป ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางในการเพิ่มการรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติกลางของชุมชนและสมบัติชาติ และใช้วิถีชีวิตอย่างสอดคล้องกับชุมชน และวัฒนธรรมอย่างกลมกลืน ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับองค์ปราสาท คุณคุณค่าและอิทธิพลที่มีต่อวิถีชีวิต ที่สามารถเป็นจุดสำคัญที่จะพัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่เป็นอยู่ให้มั่นคง ยั่งยืน ต่อไปได้อย่างมีเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมศิลปากร. (2550). **ประวัติเมืองสุรินทร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สถานแห่งชาติกรมศิลปากร. กระทรวงวัฒนธรรม.
- กรมศิลปากร. (2550). **ประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งและพับลิชชิง.

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S, and Inthayong, S. (2023). Prasat-Sat Ra-Ngaeng and Promotion of

Local Cultural Tourism Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 67-78;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.26>

เทพมนตรี ลิมพพยอ. (2550). (บรรณาธิการ). **เนซเมร์ อินไทยแลนด์: หลากหลายมุมมองและเรื่องราวของปราสาทเขมรในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : มิวเซียม บุคส์.

ธิติ บัวคำศรี. (2555). **ประวัติศาสตร์กัมพูชา หนังสือชุด "อาเซียน" ในมิติประวัติศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.

ยโสธรา ศิริภาพระภากร, กฤษณันท์ แสงมาศ, ทิตยาวิดี อินทรากูร และพระมหาขุนทอง เขมสิริ. (2561). คุณค่าและอิทธิพลของปราสาทขอมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมทั้งสองประเทศ : กรณีปราสาทตาควายตำบลบักได อำเภอยะรัง จังหวัดสุรินทร์. ใน **การประชุมสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 9 และระดับชาติครั้งที่ 1 ระดับชาติ ในหัวข้อ “วัฒนธรรมเชิงพุทธกับการพัฒนาที่ยั่งยืน”**. 2 -3 เมษายน 2561. หน้า 22-30. ศรีสะเกษ : มหาวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ.

ยโสธรา ศิริภาพระภากร และสำเริง อินทยุ. (2561). อัตลักษณ์ของปราสาทขอมกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัดสุรินทร์. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ “ราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 9”**. 29-31 สิงหาคม 2561. หน้า 452 -461. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุพัตรา วัชรกุล, ทิตยาวิดี อินทรากูร, กฤษณันท์ แสงมาศ และสุริยา คลังฤทธิ์. (2562). จุดยุทธศาสตร์เส้นทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองระหว่างสองประเทศสู่การบูรณาการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางอารยธรรมขอมโบราณ อำเภอยะรัง จังหวัดสุรินทร์. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติศรีโคตรบุนนศึกษา ครั้งที่ 1 “แลสายน้ำโขงกับงานวัฒนธรรมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”**. 2 พฤษภาคม 2562. หน้า 635 -645. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.

ศิริพร สุเมธารัตน์. (2554). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสุรินทร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เชษฐ์ ดิงสัญลี. (2560). **ประวัติศาสตร์ศิลปะ อินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รูปแบบ พัฒนาการ ความหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ หจก. เรือนแก้วการพิมพ์.

สุทัศน์ กองทรัพย์. (2550). **ประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์**. สุรินทร์ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. (2557). **ศิลปะเวียดและจาม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชนจำกัด (มหาชน).

Michel Petrotchenko. (2014). **Angkor temples. the guidebook third edition**. printed and bound in Thailand by armrin printing publishing Pcl.

“เขาพระอังคาร” แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา
บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์
“Khao Phra Angkarn”, A Buddhist Cultural Tourist Attraction
Baan Charoen Suk Chaloem Phra Kiat District,
Buri Ram Province

ยโสธารา ศิริภาพระภากร^{1*} สุริยา คลังฤทธิ์² สำเรียง อินทยุ่ง³ และชัยชนะรินทร์ ทับมะเร็ง⁴
Yasothara Siriphaprapagon^{1*}, Suriya Krangrit², Samroeng Inthayong³
and Chainarin Tubmarerng⁴

Received : March 5, 2023; Revised : April 28, 2023; Accepted : May 1, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มุ่งเน้นประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเสริมความเป็นสิริมงคล การได้รับความรู้ ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา ความสำคัญรวมถึงการถ่ายทอดมรดกด้านภูมิ

¹รองผู้อำนวยการสำนักงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสุรินทร์ แห่งที่ 2 วัดป่าโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์; Deputy Director of the 2nd Surin Provincial Dharma Practice Office, Wat Pa Yotha Prasit, Nok Mueang Subdistrict, Mueang Surin District, Surin Province, Thailand.

²นักวิชาการอิสระ บ้านศาลาสამัคคี ตำบลชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์; Independent academician Ban Sala Samakkhi, Chob Sub-district, Sangkha District, Surin Province, Thailand.

³นักวิชาการอิสระ บ้านตะโก ตำบลโคกยาง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์; Independent Academician, Ban Tako, Khok Yang Subdistrict, Prakhon Chai District, Buriram Province, Thailand.

⁴คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Agriculture and Agricultural Industry, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yasotharar.s@gmail.com

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). “Khao Phra Angkarn”, A Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloem Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.27>

ปัญหาท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมได้ เขาพระอังคารเป็นพื้นที่มีคนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากมายทำให้เกิดความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของนักท่องเที่ยวจากการเผยแพร่ไปตามสื่อต่างๆ เมื่อวิเคราะห์คุณค่าบาทบาทที่ได้จากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน

พบว่าความเชื่อของนักท่องเที่ยวมีต่อศาสนาและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเกิดผลในด้านเศรษฐกิจชุมชนและเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมด้านศาสนาและศิลปะได้โดยมีพื้นที่การท่องเที่ยวเป็นสื่อกลางของการแลกเปลี่ยน คุณค่าจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา พบว่าทำให้เกิดเอกลักษณ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน เกิดความโดดเด่นของพื้นที่สามารถพัฒนาสร้างสรรค์ในด้านวัฒนธรรมและศาสนา และประวัติความเป็นมาได้ ผู้เที่ยวเกิดความศรัทธาเลื่อมใส และยังมีส่วนช่วยควบคุมจิตใจและพฤติกรรมได้ คุณค่าด้านอิทธิพลในการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงศาสนา พบว่า มีความสำคัญทำให้เกิดพลังต่อจิตใจ ทำให้ผู้คนได้ปฏิบัติตามคำสอน เป็นแนวทางปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะด้านการดำเนินชีวิต ทำให้บุคคลเว้นข้อห้าม ปฏิบัติตามระเบียบได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ (Keywords) : เขาพระอังคาร, แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, พระพุทธรูป, อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

This article focuses on the benefits of Buddhist cultural tourist attraction, Ban Charoen Suk, Chaloem Phra Kiat District Buriram Province, including paying homage to sacred things and enhancing the prosperity gaining knowledge In terms of history, importance, including the transfer of heritage of local wisdom, etc., it is also a tourist attraction that is an important strategic point that is beneficial to economic, social, tourism and cultural development. Khao Phra Angkhan is an area that many people come to visit, resulting in the distinctiveness and local identity of Buriram Province. And is well known to tourists from being published in various media. When analyzing the value of the role that tourism has on the community It was found that the beliefs

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุ และชัยชนะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

of tourists towards religion and cultural exchange resulted in community economy and cultural exchange in religion and art with the tourism area as a medium of exchange. Religious cultural tourism value was found to cause uniqueness as a source of religious learning generate income for the community The prominence of the area can develop creativity in terms of culture and religion. and history traveler with faith and also contributes to mental control and behavior Influence value in religious cultural tourism found that It is important to give power to the mind. make people follow the teachings It is a guideline to behave according to a good role model. especially in terms of lifestyle cause people to refrain from prohibition follow the regulations very well.

Keywords : Khao Phra Angkhan, Cultural Attractions, Buddhism, Chaloem Phra Kiat District Buriram Province

บทนำ (Introduction)

สังคมในปัจจุบันมีความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือด้านทางศาสนามากขึ้น เช่น การแสวงบุญ กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคล พร้อมทั้งได้รับความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ความสำคัญทั้งยังเป็นการได้เห็นทางศิลปะท้องถิ่น (art) วัฒนธรรมพื้นบ้าน (culture) รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาพื้นบ้านด้วยและทุกวันนี้จะมากขึ้นมีการตื่นตัว ประกอบกับความหลากหลาย ในแต่ละพื้นที่ท้องถิ่นถือเป็นจุดกำเนิดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและยังเป็นการส่งเสริม ดังจะเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เป็น รูปแบบที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศได้พยายามที่จะส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของประเทศตนเองให้มีมิติที่หลากหลาย นอกจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะสามารถสร้างรายได้และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ระดับ ชุมชน สังคม และระดับภูมิภาค แล้วการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบทอด ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาในคงอยู่ได้ (โยธธรา ศิริภาพระภากร และคณะ, 2562 : 1-2)

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). "Khao Phra Angkhan", A

Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloem Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.27>

กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงได้รับความสนใจเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ชุมชนและภูมิภาคมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ไม่เหมือนกัน เช่น บริบทพื้นที่ ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว วัตถุที่ปลูกสร้าง และตำนานพื้นถิ่น เรื่องเล่า ด้านประวัติศาสตร์ กลายเป็นความเป้นมาและความสำคัญที่น่าติดตาม และได้มีการถายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสืบเนื่องมาเป้นเวลาหลายยุคสมัย ดังนั้น บทความวิชาการนี้จะเน้น แหล่งท่องเที่ยวด้านพระพุทธศาสนา ถือเป้นการท่องเที่ยววัฒนธรรมอีกทางหนึ่งที่ดูน่าสนใจ เพื่อการวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยจะแสดงถึงแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวตามเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนาโดยคำนึงถึงสำคัญ คุณค่า ประโยชน์ สิ่งที่ได้ ความเข้าใจพร้อมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา เขาพระอังคาร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ เป้นจุดพื้นที่หนึ่งที่สำคัญมากในปัจจุบัน ตั้งอยู่บนภูเขาที่เดินทางมากราบไหว้บูชา พระอังคารธาตุที่ประดิษฐานอยู่ภายในบริเวณบนเขา จะมีการเดินทางมาเยอะวันหยุด สัญลักษณ์เขาพระอังคาร เป้นสัญลักษณ์แทนองค์พระพุทธเจ้า โดยผานการท่องเที่ยวอีก ทั้งยังเป้นที่หยุดพักการรับประทานอาหารด้วยเนื่องจากมีตลาดชุมชนที่ทางวัดจัดขึ้นเพราะมีผู้เข้ามาเที่ยวตลอดเวลา มีจุดแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพักผ่อนที่พร้อมให้บริการไปในตัว ทั้งนี้บทความนี้จะนำเสนอจุดสำคัญที่นอกเหนือจากจุดนี้เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายพร้อมการได้รับความสำคัญ พร้อมความหมาย ความเป้นมาทางประวัติศาสตร์ ที่ทำให้ผู้แสวงบุญ ผู้ท่องเที่ยวได้เกิดความรู้ทราบเรื่องอย่างชัดเจน ได้รับผลประโยชน์สูงสุด จากบทความนี้จะมีส่วนเพื่อสร้างความเข้าใจต่อนักท่องเที่ยว และเข้าใจความหมายในลักษณะการท่องเที่ยวด้านศาสนาทั้งยังทำให้ทราบถึงความสำคัญของเขาพระอังคาร เป้นต้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปัจจุบันการแข่งขันในตลาดโลกได้ให้ความสำคัญในการนำเอาวัฒนธรรมมาเป้นส่วนหนึ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนจำหน่ายเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง สอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (creative economy) ที่กำลังมาแรง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคืออะไร การท่องเที่ยวแบบไหนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเทศต่างๆ ในโลก มี

Citation : ยโสธรา ศิริภาพรรณกร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุง และชัชชนะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

นโยบายอย่างไรกับรูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเน้นเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป ที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมมรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรมและสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้นๆ รวมถึงการซื้อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมและ งานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในพื้นที่ นอกจากนี้ (กฤษณ์ท แสงมาศ และคณะ, 2561 : 52) อธิบายการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้นและแกะสลักภาพที่เกี่ยวข้องกับศาสนา รวมถึงพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ ภาษาและวรรณกรรม วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน เทศกาลต่างๆ และลักษณะงานและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น ความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาถือเป็นการสร้างรายได้ด้วยทางหนึ่งและยังเป็นสิ่งที่ถูกได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ต่างถิ่น ต่างแดน ให้เขามาศึกษาและอาจเป็นจุดขายในการท่องเที่ยวด้วย ตามความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสม และถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมาแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วยงานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนากับมิติด้านการแสวงบุญ

รูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยวหรือที่รู้จักในลักษณะของทัวร์ท่องเที่ยวตามวัดต่างๆ โดยใช้ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนธรรม และเรื่องราวที่เกี่ยวกับพระเป็นสิ่งที่ดึงดูด (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, 2559 : 2) ในกรณีเขาพระอังคาร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ จะมีเขาพระอังคารที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ดึงดูดสำหรับเหตุผลที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปไหว้พระพุทธรูปเจ้า และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ระลึกถึงบุคคลต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อจะได้เป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติธรรมตามต้นแบบนั้นการท่องเที่ยวแบบแสวงบุญ หมายถึง สามารถให้ความหมายสำคัญ คือ เส้นทางแสวงบุญควรมีองค์ประกอบทวน ศิล ภาวนา ปัญญา (วนิดา ขำเขียว, 2558 : 131) โดยทวน ศิล ภาวนา เรียกว่า บุญสิกขาซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับไตรสิกขา โดย

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). "Khao Phra Angkarn", A

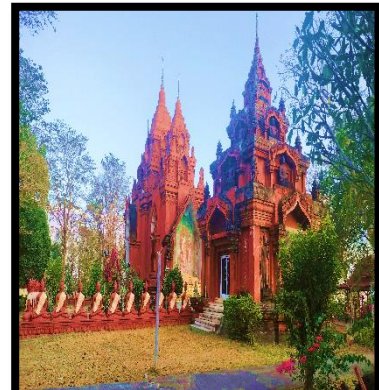
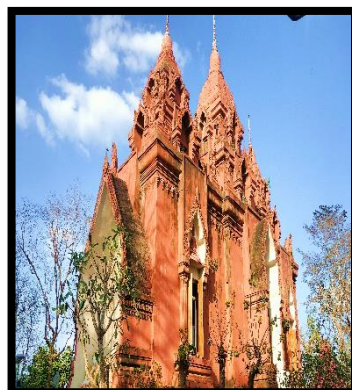

Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloeam Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.27>

ทาน คือ การให้การเผื่อแผ่แบ่งปันเพื่อช่วยเหลือกันเพื่อยึดเหนี่ยวสังคมและเพื่อส่งเสริมความดีงาม และการทำสิ่งดี คือ ความมีระเบียบในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมหรือพูดอีกอย่างได้แก่ ความมีวินัยและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกาในการอยู่ร่วมกัน ภาวนา คือ การทำให้เกิดใหม่ขึ้น ทำให้เป็นขึ้น สิ่งที่ยังไม่เป็นที่ทำใหม่เป็น สิ่งที่ยังไม่มีก็ทำใหม่มีขึ้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2552) โดยเขาพระอังคาร ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบแสงบุญ เนื่องจากมีพระอังคารธาตุของพระพุทธเจ้า เป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาแสวงบุญ ได้จัดวางรูปแบบการทำทาน รักษา ศิล และเจริญภาวนา ดังนี้

ประวัติแหล่งท่องเที่ยวเขาพระอังคาร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1 แผ่นป้ายบอกบริบทพื้นที่เขาพระอังคาร (ซ้าย)

ภาพที่ 2 พระอุโบสถจุดกลางเขาพระอังคาร (กลาง)

ภาพที่ 3 จุดกลางเขาพระอังคาร (ขวา)

ที่มา : โยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566)

วัดเขาพระอังคารตั้งอยู่ที่ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยอยู่ห่างจากเขาพนมรุ้ง 20 กิโลเมตร สันนิษฐานว่าสร้างวัดแห่งนี้สร้างขึ้นในยุคเดียวกันกับปราสาทพนมรุ้ง ตัววัดตั้งอยู่บนยอดเขาพระอังคารความสูงประมาณ 320 เมตรจากระดับน้ำทะเล ซึ่งเขาพระอังคารนี้เกิดจากการปะทุของภูเขาไฟในยุคควอเทอร์นารี (Quaternary) ซึ่งมีอายุประมาณ 700,000 ปีมาแล้ว ภูเขาพระอังคารเดิมชื่อว่า “ภูเขาลอย” ตามประวัติลายแทงธาตุพนมกล่าวไว้ว่าเมื่อ พ.ศ. 8 ได้มีพญาทั้ง

Citation : โยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุ และชัชชนะรินทร์ ทับมะเรียง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

5 นำพระอุรังคธาตุของพระพุทธเจ้าไปบรรจุที่พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม และอีกส่วนหนึ่งได้นำพระอังคารธาตุของพระพุทธเจ้ามาประดิษฐานบรรจุไว้บนภูเขาลอย ซึ่งเป็นภูเขาที่มีลักษณะสวยงามรูปร่างเหมือนรูปพญาคุชนอนคว่ำหน้า และได้เปลี่ยนชื่อภูเขาลอยเป็นภูเขาพระอังคารตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นอกจากภูเขาซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดจะมีความศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อแล้ว ภูเขาพระอังคารยังเป็นแหล่งศึกษาด้านธรณีวิทยาเกี่ยวกับภูเขาไฟและมีความสำคัญเกี่ยวกับโบราณคดี มีทรัพยากรหินที่สำคัญและยังมีทรัพยากรป่าไม้หลากหลายพันธุ์ รวมถึงเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และวิวัฒนาการในการสร้างศาสนสถานด้วยฝีมือของบรรพบุรุษของชาวอีสานใต้ในอดีตได้เป็นอย่างดีด้วย นอกจากนี้ยังมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าบริเวณที่สร้างวัดเขาพระอังคารนี้เคยเป็นพุทธสถานมาตั้งแต่สมัยทวารวดี โดยมีการพบโบราณวัตถุคือใบเสมาหินบะชอลต์ สมัยทวารวดี ซึ่งถือเป็นวัดแห่งเดียวในประเทศไทยที่ปรากฏใบเสมาทำด้วยหินบะชอลต์ โดยใบเสมาเหล่านี้มีภาพสลักรูปบุคคล สลูป ดอกบัว และธรรมจักร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 13 -14 อายุประมาณ 1,300 ปีก่อน

พระพุทธรูปรอบมณฑป

ภาพที่ 4 พระพุทธรูปรอบมณฑป

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566)

สถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างภายในวัดเขาพระอังคารที่เห็นในปัจจุบันส่วนใหญ่สร้างขึ้นใหม่แทนของเดิมที่ชำรุด ไม่ว่าจะเป็นอุโบสถ ศาลา และอาคารต่าง ๆ ที่มีสถาปัตยกรรมสวยงาม แปลก

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmareng, C. (2023). "Khao Phra Angkarn", A

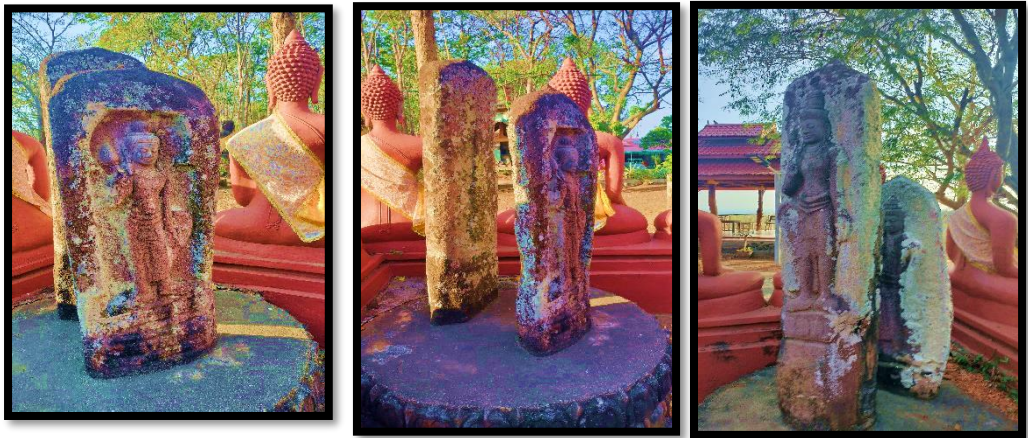
Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloe Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

ตา ที่สร้างโดยประยูรต์สถาปัตยกรรมหลายสมัยเข้าด้วยกันอย่างลงตัว ถือเป็นวัดที่สวยงามยิ่งใหญ่อแห่งหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ และสิ่งหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นภายในวัดแห่งนี้คือภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถที่เล่าเรื่องราวพุทธชาดกเป็นภาษาอังกฤษด้วย เหตุที่เป็นภาษาอังกฤษเนื่องจากช่างที่วาดภาพเป็นชาวพม่า บริเวณรอบ ๆ อุโบสถมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยจำนวน 108 องค์ ประดิษฐานเรียงรายอยู่โดยรอบ อีกทั้งยังมีโบสถ์มหาจินดามณีที่เก่าแก่และทรงคุณค่า ใกล้ ๆ กันมีพระนอนประดิษฐานอยู่อย่างงดงามน่าเลื่อมใส ส่วนภายในวิหารหลังที่อยู่ด้านข้างอุโบสถประดิษฐานพระคันธารราษฎร์และมีรอยพระพุทธรูปจำลองที่ควรเข้าไปกราบสักการะ

ภูเขาพระอังคาร เดิมชื่อ ภูเขาลอย เหตุที่เรียกว่าภูเขาพระอังคาร เพราะตามประวัติเล่าว่า พระธาตุพนม กล่าวไว้ว่า เมื่อ พ.ศ. 8 ได้มีพญาทั้ง 5 ได้นำพระอรังครธาตุของพระพุทธเจ้าไปบรรจุที่พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมีพระมหากัสสปะเถระและพระอรหันต์ 500 องค์ เป็นประธานอีกพวกหนึ่งได้นำพระอังคารธาตุของพระพุทธเจ้ามาประดิษฐานบรรจุไว้บนภูเขาลอย ตามประวัติว่าตามที่พระพุทธเจ้าเสด็จเข้าสู่ปรินิพพานแล้วที่เมืองกุสินารา หลังจากถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว โทณพราหมณ์ได้แจกพระธาตุไป 8 พระนครแล้ว อยู่มาเมือง ๆ หนึ่งไปขอพระธาตุที่หลังเขาพอดิพระธาตุได้แจกไปหมดแล้ว โทณพราหมณ์ จึงเอาท่อนานทองตวงเอาธาตุพระอังคาร (ขี้เถ้า) ให้มา เมื่อได้พระอังคารธาตุจึงได้เดินทางกลับมาทางทิศอีสานได้ พอถึงภูเขาสูงหนึ่ง คือภูเขาลอย มีรูปลักษณะสวยงามรูปร่างเหมือนรูปพญาครุฑนอนคว่ำหน้า จึงมีความคิดว่าจะนำพระอังคารธาตุบรรจุไว้ที่แห่งนี้ เมื่อลองความเห็นเป็นอันเดียวกันแล้ว จึงได้สร้างสถานที่บรรจุพระอังคารธาตุไว้ที่ไหล่ข้างซ้ายของพญาครุฑและเปลี่ยนชื่อภูเขาลอยเป็นภูเขาพระอังคาร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ความสำคัญของภูเขาพระอังคาร เป็นแหล่งศึกษาด้านธรณีวิทยาเกี่ยวกับภูเขาไฟและมีความสำคัญเกี่ยวกับโบราณคดี ยังมีทรัพยากรหินที่สำคัญ ทรัพยากรป่าไม้หลากหลายพันธุ์ รวมทั้งยังเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และวิวัฒนาการในการสร้างศาสนสถานด้วย นำมือนมนุษย์อย่างแท้จริง ในสมัยโบราณของบรรพบุรุษของชาวอีสานได้

เสมาพันปี

ภาพที่ 5-7 เสมาพันปี ตั้งอยู่โดยรอบมณฑปใจกลางเขาพระอังคาร
ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566)

ใบเสมาโบราณ สันนิษฐานว่ามีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 13 -14 ภาพซ้ายมือเป็นเทวรูปยืน ถัดดอกบัวแต่งกายตามแบบนิยมของคนในยุคนั้น

ตำหนักเสด็จปู่วิริยเมฆ

ภาพที่ 8-9 ตำหนักเสด็จปู่วิริยเมฆและใบเสมาหินนำมาไว้ด้านในเพื่อสักการบูชา
ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566)

สรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.27>

หอนมทปพระพุทธรเจ้า

ภาพที่ 11-12 นมทปพระพุทธรเจ้าและองค์พระพุทธรูปภายในนมทป
ที่มา : ยโสธรรา ศิริภาพระภากร (2566)

ความงดงามและเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมวัดเขาพระอังคาร มีการสร้างนมทปที่ประดิษฐานพระพุทธรูป มานันไ้ทางขึ้นสูง ด้านหนึ่งมีบรรยายกาศที่สวยงาม เงียบสงบ

หอนมทปพระศรีอริยมตไ้ตรย

ภาพที่ 13-14 นมทปพระศรีอริยมตไ้ตรยและ องค์พระศรีอริยมตไ้ตรย
ที่มา : ยโสธรรา ศิริภาพระภากร (2566)

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmareng, C. (2023). "Khao Phra Angkarn", A

Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloe Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

บันไดนาคาสีแดงทอดกายยาวขึ้นไป ภายในมณฑปประดิษฐานพระศรีอริยเมตไตรย พระแก้วมรกตสีแดงสมเด็จพะพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) หลวงปู่ทวด และรูปเคารพองค์อื่น ๆ เป็นมุมสงบที่สามารถเข้ามาทำวัตร สวดมนต์ และทำสมาธิ เจริญภาวนา สามารถได้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และเที่ยวเพื่อเจริญจิตและเจริญปัญญาได้อีกแห่งหนึ่ง

ผ้าภูอัคนีผ้าย้อมดินภูเขาไฟผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยรอบอุทยานภูเขาพระอังคารแต่เดิมเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และกลายเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เพราะมีความเป็นมาและความสำคัญของประเทศไทย ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ในดินแดนแถบนี้แต่เดิมได้กล่าวถึง ความฉลาดของกลุ่มชนแต่อดีตนับพันปี มีการทักทอผ้า (ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล, 2536 : 55) และเครื่องจักสานจากวัสดุทางธรรมชาติ และเครื่องแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชน จึงกลายเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ในปัจจุบันที่นาเรีนรูู้ ในด้านทอผ้าพื้นบ้าน ที่ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม มีผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ผ้าภูอัคนี เป็นหัตถกรรมการถักทอที่ให้บริการผู้มาท่องเที่ยวและจำหน่ายในชุมชนท้องถิ่น เป็นหัตถกรรมที่สามารถสร้างรายได้ และมีชื่อเสียงในชุมชน และจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้มาใช้บริการทั้งในและต่างประเทศ เดินทางเข้ามา ก่อให้เกิดมูลค่า ทางด้านการค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน การท่องเที่ยววัฒนธรรมด้านศาสนา เป็นสินค้าสำคัญของชุมชน ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ สามารถนำมาเป็นแบบสากล การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ได้อย่างหลากหลาย ผ้าภูอัคนี มีความผูกพันและเกี่ยวโยงกับทางด้านวิถีชีวิต สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น และภูมิปัญญาที่นำมาใช้ย้อมผ้าภูอัคนี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาที่มีในพื้นที่มาสร้างเป็นจุดดึงดูดและตอบโจทย์การตลาดยุคใหม่และการตลาดจนแนวมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งกลั่นกรองจากปรากฏการณ์รอบตัว (ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล, 2536 : 21) ผ้าภูอัคนี นอกจากจะเป็นเครื่องนุ่งห่มแล้ว ยังเป็นผลงานทางด้านศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่บ่งบอกถึงด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชนในสังคมนั้น ๆ ความงามที่ปรากฏเป็นลวดลาย ความประณีต มีความชาญฉลาดแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และอารยธรรมความเจริญของกลุ่มชนที่สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมการทอ จนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความงามของผลิตภัณฑ์นั้นบ่งบอกถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นความสุนทรีย์ ลักษณะความเป็นอยู่ของท้องถิ่น ประเทศไทยถือว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่มีแพร่หลายอยู่ทั่วทุกภาคและในแต่ละภาคก็มีวิธีการและลักษณะเฉพาะถิ่นที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยง และชัชชนะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

เทคนิคการผลิตมีหลายวิธีผ้าทอพื้นเมืองที่ทอด้วยมือและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เอกลักษณ์การทอ เกิดจากความชำนาญ แต่สิ่งหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่า เป็นความสามารถที่ตกทอดมาตามสายเลือดและยังคงอยู่ ยังพบว่ามีคนกลุ่มอื่นที่มีความสามารถในการทอ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (เริงฤทธิ์ วัฒนศึกษา, 2533 : 37) จากความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ของอีสาน มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ส่งผลให้อีสานเป็นแหล่งรวมของชาติพันธุ์หลายกลุ่มอันนำไปสู่วัฒนธรรมอันหลากหลาย (ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์, 2545 : 40) ปัจจุบันการทอผ้าตามท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ได้เปลี่ยนวิถีทางจากการผลิตเพื่อใช้เองภายในครัวเรือนมาเป็นการผลิตในเชิงธุรกิจมากขึ้น จากอุตสาหกรรมครัวเรือนก็ขยายกว้างมาเป็นอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน ชุมชน ท้องถิ่นและสู่อุตสาหกรรมส่งออกตามความต้องการของท้องตลาด จากการสืบทอดตามบรรพบุรุษเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอน จากลวดลายที่ไม่มีแบบแผนกลายเป็นลวดลายที่มีแบบแผน ประโยชน์ใช้สอยถูกประยุกต์เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย (ศิริญา หาญไชยชนะ, 2545 : 4-5)

ปัจจุบันมีจำนวนผู้ผลิตสินค้าเพิ่มมาก ส่งผลต่อการกลยุทธิ์การแข่งขันทางการตลาด จากการแข่งขันด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และราคามาสู่การแข่งขันด้านสัญลักษณ์จากความเป็นรูปธรรมมาสู่นามธรรมเนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีรูปลักษณะคุณสมบัติ ทำให้กำหนดผลิตภัณฑ์ได้ง่ายขึ้น ทุกวันนี้ผู้ผลิตมีความพยายามในการให้ข้อมูลมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่น้อยลง เมื่อผู้ผลิตปรับมาใช้กลยุทธ์ด้านราคาในการดำเนินธุรกิจแข่งขัน กำหนดราคา ที่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงทำให้ผู้ผลิตต้องประสบกับปัญหาด้วยเศรษฐกิจ และกลายเป็นการแข่งขันเรื่องราคาที่ไม่จบสิ้นสุด ดังนั้น ผู้ผลิตในปัจจุบันจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องการสร้างเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ เพื่อมาสร้างผลิตภัณฑ์แบบใหม่ที่สามารถเป็นตัวดึงดูด ผู้มาใช้บริการมากขึ้นและภาพลักษณ์ตราสินค้า แนวคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่การสร้างความแตกต่างที่เกิดขึ้นในจิตใจ ให้ผู้บริโภครับรู้คุณค่าด้านความต่างทางสัญลักษณ์ เป็นความแตกต่างที่เป็นอัตลักษณ์ และยากต่อการเลียนแบบ เป็นวิถีวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นถิ่น (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, 2559 : 23) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันกับมิติการพัฒนา ด้าน เช่น พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต ในพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพเหมาะในการท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ทำให้ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนเพิ่มมากขึ้นชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวชมมากมาย ดังนั้นจึงเป็นโอกาส

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). "Khao Phra Angkarn", A

Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloe Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

ดีที่จะสร้างกระแสการท่องเที่ยวหมู่บ้านที่ผลิตสินค้าผ้าไหม ที่เป็นงานหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์

อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว

จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญมากหลายแห่ง ได้แก่ เขาพระอังคารดินแดนพระพุทธศาสนา และอุทยาน ประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง แหล่งโบราณสถานปราสาทเมืองต่ำ ปราสาทโคกเมือง ปราสาทบุญชี ปราสาทเขาปลายบัด แห่งที่ 1 ปราสาทเขาปลายบัด แห่งที่ 2 ในบริบทพื้นที่ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรและทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และยังเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมชุมชน ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดบุรีรัมย์ เทศกาลชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม ชุมชนทอผ้า การประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ และผลการพัฒนาให้เป็นที่ประจักษ์ ชุมชนเจริญสุขแห่งนี้มีชื่อเสียงด้านการทอผ้าที่มีเอกลักษณ์สวยงามวิจิตรเฉพาะถิ่น ผ้าภูอัคนีมีความสวยงามประณีตตามแบบผ้าอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 15 ผ้าภูอัคนีลวดลายสร้างสรรค์ (ซ้าย)

ภาพที่ 16 การออกแบบชุดเสื้อผ้าถุง (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2565)

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุ และชยันะรินทร์ ทับมะเรียง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

เอกลักษณ์ความโดดเด่นของผ้า

ผ้าภูอัคนี หรือ ผ้าย้อมดินภูเขาไฟ เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านหมู่บ้านเจริญสุข ที่ได้นำผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมไปย้อมกับดินภูเขาไฟ วัตถุดิบจากธรรมชาติที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการย้อมสีผ้าให้ออกมามีสีสวยงามอย่างมีเอกลักษณ์ เพราะหมู่บ้านเจริญสุขนั้นตั้งอยู่ใกล้กับ “เขาพระอังคาร” ซึ่งเป็นภูเขาไฟเก่าแก่ที่ดับแล้ว 1 ใน 6 ลูก ของ จังหวัดบุรีรัมย์ ดินบริเวณนี้เป็นดินที่อุดมด้วยแร่ธาตุจากลาวาภูเขาไฟที่ปะทุออกมาในอดีต ซึ่งนอกจากเป็นประโยชน์ในการเพาะปลูกแล้ว ชาวบ้านเจริญสุขยังคิดค้นวิธีการนำดินเหล่านี้มาใช้อย้อมผ้าอีกด้วย

ลักษณะและลวดลายการทอหรือการผลิต

ขั้นตอนการผลิตสมาชิกกลุ่มทอผ้าฝ้ายผ้าไหม หมู่บ้านเจริญสุข ได้อธิบายให้ฟังว่า ขั้นตอนการย้อมนั้นไม่ยากอะไรเลย เริ่มต้นจากการนำดินภูเขาไฟใกล้ๆ กับเขาพระอังคารมาคัดเศษผงที่เจือปนออกหลักจากนั้นก็นำไปผสมกับน้ำในอัตราส่วน ดินภูเขาไฟ 3 กิโลกรัม ต่อ น้ำเปล่า 10 ลิตร ก็จะได้น้ำดินภูเขาไฟที่มีสีน้ำตาล สำหรับขั้นตอนนี้ หากอยากได้ผ้าสีเข้มก็ผสมน้ำให้น้อยลง หากอยากได้สีอ่อนก็ผสมน้ำให้มากขึ้น

ขั้นตอนต่อไป คือ ขั้นตอนการย้อมสีผ้า โดยจะนำผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมที่ต้องการย้อมสี ซึ่งจะใช้ผ้าน้ำหนัก 1 กิโลกรัม ในการย้อมแต่ละครั้ง ลงไปแช่น้ำดินภูเขาไฟที่เตรียมไว้ โดยจะใช้เวลาในการแช่ผ้าทิ้งไว้ประมาณ 8-10 ชั่วโมง ก็จะได้ผ้าสีน้ำตาลเย็นตา สีสนสวยงามตามที่ต้องการ หลังจากนั้นก็จะนำผ้าที่ได้ไปล้างน้ำให้สะอาดแล้วนำไปตากที่ราวและยัดให้ตึง

พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

นอกจากนี้ หมู่บ้านเจริญสุขแห่งนี้ยังมีภูมิปัญญาที่จะรักษาสีผ้าให้คงทนด้วยเช่นกัน คือ การนำผ้าที่ได้จากการย้อมดินภูเขาไฟไปต้มกับ “น้ำเปลือกตันประดู่” ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งภูมิปัญญาชาวบ้านในการนำวัตถุดิบที่หาได้จากท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยนำเปลือกตันประดู่มาต้มในน้ำ ซึ่งน้ำต้มจะต้องร้อนแต่ไม่ให้เดือดจนเกินไป หลังจากนั้นนำผ้าที่ผ่านการย้อมดินภูเขาไฟลงไปแช่ประมาณครึ่งชั่วโมง ขั้นตอนนี้จะเป็นการป้องกันการตกสี และในน้ำเปลือกตันประดู่ ยังมียาง และสีที่คล้ายกับสีดินภูเขาไฟ จึงเป็นการเคลือบสีไปในตัว ผ้าที่ได้ จึงเงางามยิ่งขึ้นและไม่ตกสี

ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงหรือโดดเด่น และมีแห่งเดียวในจังหวัดบุรีรัมย์ การทำผ้าภูอัคนี นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่น่ามหัศจรรย์ ที่นำดินธรรมดา มาสร้างสรรค์ให้กลายมาเป็นสีสนที่งดงามมีเอกลักษณ์ จนเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของ จังหวัดบุรีรัมย์ และยังได้ผ่านการรับรองจากกระทรวงอุตสาหกรรมว่า

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). “Khao Phra Angkarn”, A

Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloeam Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

มีแหล่งเดียวในจังหวัดบุรีรัมย์ และได้รับเลือกให้เป็นหมู่บ้าน OVC หรือ OTOP Village Champion ที่ได้รับการสนับสนุนจาก กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย อีกด้วย โดยทางกลุ่มสตรีทอผ้าไหม-ผ้าฝ้าย ในหมู่บ้านเจริญสุขได้มีการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ เหมาะสำหรับนำไปใช้และเป็นของฝาก และยังเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเยี่ยมชม ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ วัฒนธรรมและวิถีชุมชน เพื่อทำความรู้จักกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เด่นประจำท้องถิ่นในทุกขั้นตอน เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ที่ควรค่าแก่การรักษาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ผลิตภัณฑ์ของชุมชนกรณีศึกษาผ้าภูอัคนี ผลการศึกษาชุมชน พบว่า ภาพรวม ผ้าภูอัคนี มีความโดดเด่นสี่ ประเด็น สี่ไม่ตก คือ ความงามจากลวดลายที่มีการจัดวางองค์ประกอบที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างที่กลมกลืนกับลวดลายธรรมชาติ มีการตัดทอนอย่างลงตัวสอดคล้องกับรูปแบบของผ้าความลงตัวที่พอดีเกิดขึ้นจากภูมิปัญญาที่ผ่านการกลั่นกรองมาหลายชั่วอายุคนและมีการสืบทอดต่อกันมาจนเป็นองค์ความรู้ของชุมชนในการมองเห็นความงามร่วมกัน

ภาพที่ 17 การสัมภาษณ์เทคนิคการออกแบบ (ชาย)

ภาพที่ 18 เศษผ้าออกแบบเพิ่มมูลค่า (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2565)

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุ และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

ภาพที่ 19 ผ้าอัครนิและการออกแบบเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (ซ้าย)

ภาพที่ 20 รูปแบบผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2565)

บทสรุป (Conclusion)

การท่องเที่ยวพื้นที่ต่าง ๆ มักให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดานศาสนา มีกิจกรรมทางศาสนา อาทิ ไหว้พระและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต พร้อมทั้งได้รับความรู้ ความเป้นมา ความสำคัญ ยังเป็นการได้เห็นทางศิลปะท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่นของชุมชนรวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงได้รับความสนใจเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ชุมชน พื้นที่ภูมิภาค มีความเป้นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ไม่เหมือนกัน เช่น ตำนาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ ความเป้นมา ความสำคัญ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดานศาสนา ได้เปิดทัศนคติ พร้อมทั้งการได้ร่วมศึกษาไปพร้อมกับนำเที่ยวและสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวได้รับ พร้อมความเข้าใจที่สำคัญ ตำนาน ความเชื่อ พิธีกรรม เป้นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่ของชุมชน หรือ ณ จุดเที่ยวที่มีความสำคัญ มีประโยชน์และเป้นจุดยุทธศาสตร์ อาทิ พื้นที่บริการ จุดสำคัญของพื้นที่ พระพุทธรูปสำคัญ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาสังคม ทางประวัติศาสตร์เป้นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คุณค่า ด้านสถาปัตยกรรม ใบเสมาพื้นปี ตำนานศักดิ์จุวิริยะเมฆ มณฑป รอยพระพุทธรูปจำลอง เป้นสภาพแวดล้อม ป่าไม้ธรรมชาติ ที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแหล่ง

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmareng, C. (2023). "Khao Phra Angkarn", A

Buddhist Cultural Tourist Attraction Baan Charoen Suk Chaloeam Phra Kiat District, Buri Ram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.27>

ท่องเที่ยว ความเป็นอยู่ของชุมชน ในแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและผ้าภูอัคนี รวมถึงการบริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

กฤษณันท์ แสงมาศ, ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุทัศน์ ประทุมแก้ว, สุริยา คลังฤทธิ์ และสำเริง อินทุง. (2561).

การพัฒนาแบบ GPS เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปราสาทโบราณจังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์.

ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2536). **ผ้าเอเชียมรดกร่วมทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2552). **ชีวิตที่ดีงาม : หลักการทั่วไปของการปฏิบัติธรรม**. [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก :

https://www.watnyanaves.net/uploads/File/books/pdf/a_fruitful_and_harmonious_life_the_basic_principles_of_dhamma_practising.pdf. สืบค้น 14 มิถุนายน 2563.

ยโสธรา ศิริภาพระภากร, พระสำเริง อินทุง, สุพัตรา วยะสุน, สุทัศน์ ประทุมแก้ว และสุริยา คลังฤทธิ์. (2562).

การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวตามเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา : กรณีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา วัดโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. ในการประชุมวิชาการระดับชาติการท่องเที่ยวและการโรงแรมร่วมสมัย ครั้งที่ 6 “ท่องเที่ยวโรงแรม รวมเสริม รวมสร้าง รวมสมัย”. 6 มิถุนายน 2562. หน้า 278 -286. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เริงฤทธิ์ วัฒนศึกษา. (2533). การเปลี่ยนแปลงการผลิตผ้าไหม : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตสุขาภิบาลชนบทอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

วนิดา ขำเขียว. (2558). การท่องเที่ยวเชิงแสวงบุญทางพระพุทธศาสนา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**. 11(21) : 123-134.

ศิริกัญญา หาญไชยชนะ. (2545). **เส้นสายลายไหม**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2545). **รูปแบบศิลปะและการจัดการผ้าทอที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองของชุมชนท้องถิ่น : ศึกษากรณีผ้าไหมแพรวาสายวัฒนธรรมผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์. (2559). **สรุปโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2558**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.m-culture.go.th/surin/images/Book/Sawangboon.pdf>. สืบค้น 14 มิถุนายน 2563.

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทุง และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “เขาพระอังคาร” แหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนา บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารราชภัฏ**

สุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 79-96; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.27>

การวิจัยเชิงผสมผสาน : การสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศ

Mixed Methods Research: English Language Teaching and Supervision

อังชรินทร์ ทองปาน^{1*} รัชฎาพร ศรีพิบูลย์² ปิยธิดา ศรีศิริ³ นุจิรา สุวรรณโท⁴
และธนิกานต์ สิริภักดิ์⁵

Angcharin Thongpan^{1*}, Ratchadaporn Sripiboon², Piyathida Srisiri³,
Nujira Suwannatho⁴ and Thanikarn Siripak⁵

Received : May 9, 2023; Revised : June 29, 2023; Accepted : June 29, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

วิจัยเชิงผสมผสานเป็นระเบียบวิธีที่มีแนวคิดเชิงปรัชญาหรือฐานคติพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการวิจัยทั้งหมด ในการออกแบบเป็นแผนของการกระทำที่เชื่อมโยงระหว่างแนวคิดเชิงปรัชญากับวิธีการวิจัยเฉพาะวิธีใดวิธีหนึ่ง การบูรณาการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันเป็นการสนับสนุนวิธีการแบบสามเส้าที่จะช่วยให้ได้ข้อคำตอบของปัญหาในการวิจัยได้อย่างชัดเจน ในส่วนของสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ประยุกต์ การสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษ ได้มีการนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย ซึ่งในบทความนี้จะได้นำเสนอแนวทางการนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาการสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษที่สำคัญและจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษต่อไป

คำสำคัญ (Keywords) : การวิจัยเชิงผสมผสาน, การสอนภาษาอังกฤษ, การนิเทศ

¹⁻⁵คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด; Faculty of Education, Roi et Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : angcharin@reru.ac.th

Citation : Thongpan, A., Sripiboon, R., Srisiri, P., Suwannatho, N. and Siripak, T. (2023). Mixed Methods Research: English Language Teaching and Supervision. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.28>

Abstract

Mixed methods research (MMR) designs are the philosophical concepts or fundamental concepts which influenced the entire of the research process. The design is an action plan that connected a philosophical idea to specify research methods. The integration of quantitative and qualitative data collection and analysis in these designs effectively facilitates triangulation which offers a fuller account of the research problem. In the field of applied linguistics, English language teaching, professional development for English language teachers and English instructional supervision, there will have mixed methods research to apply in the study. This academic article offers mixed methods conceptual implications for relevant English language teachers, supervisors and educators in similar contexts.

Keywords : Mixed Methods Research, English Language Teaching, Supervision

บทนำ (Introduction)

จากช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 นักวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ได้มีการแบ่งประเภทของการวิจัยหลักออกเป็นสองประเภท ได้แก่ นักวิจัยเชิงคุณภาพและนักวิจัยเชิงปริมาณ โดยที่ฝั่งการวิจัยเชิงคุณภาพสนใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์ขณะที่ฝั่งการวิจัยเชิงปริมาณสนใจการวิเคราะห์ตัวเลขเพื่อนำมาอธิบายและพยากรณ์เรื่องราว

ในส่วนนักวิชาการอย่าง Creswell (1994) Morse (1991) Bryman (2006) และอีกหลายท่านได้เกิดความพยายามที่จะนำกระบวนการวิจัยที่มีความแตกต่างกันสองรูปแบบนี้มาผนวก รวมกัน เพื่อนำเสนอ แนวทางการวิจัยแบบบูรณาการทั้งสองรูปแบบเข้าด้วยกัน ทำให้นักวิจัยเริ่มหันมาวิจัยแบบที่สาม ที่เรียกว่าวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยจากการนำจุดดีและจุดด้อยของการวิจัยทั้งสองรูปแบบมาผนวก รวมกัน ซึ่งอาจเรียกวิธี วิจัยนี้ในกลุ่มนักวิจัยว่า “การวิจัยพหุวิธี (Multi-methods)” (Brannen, 1992) การวิจัยพหุ-กลยุทธ์ Multi-strategy (Bryman, 2004) หรือ “การวิจัยแบบผสมวิธี Mixed methodology” (Tashakkori and Teddlie, 1998) หรือ “การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed

Citation : อังชรินทร์ ทองปาน, รัชฎาพร ศรีพิบูลย์, ปิยธิดา ศรีศิริ, นุจิรา สุวรรณโท และณิกานต์ ศิริภักดิ์. (2566). การวิจัยเชิง

ผสมผสาน : การสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศ. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 97-114;

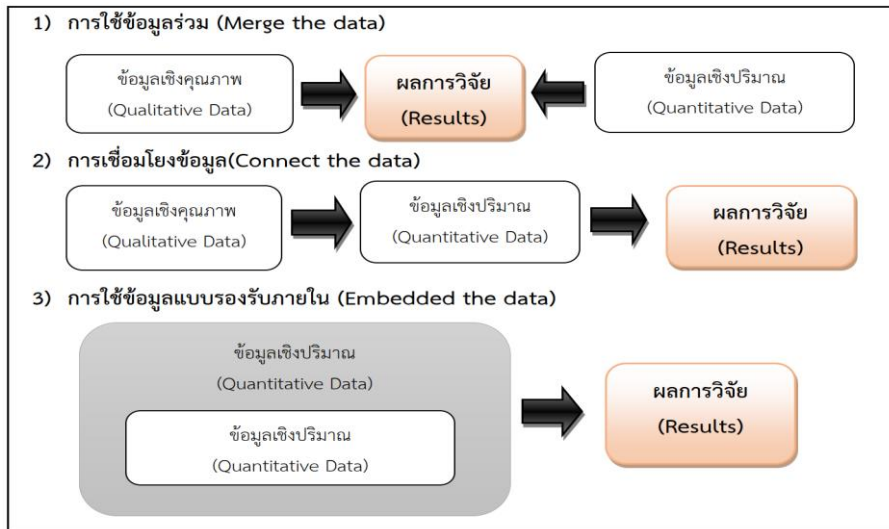
DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.28>

methods)” (Creswell, 1994) รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานเป็นที่ยอมรับในหมู่นักวิชาการมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน จนเกิดเป็นวารสารวิชาการที่รับบทความวิจัยเฉพาะรูปแบบผสมผสานอย่าง Journal of Mixed Methods Research (JMMR) การวิจัยเชิงผสมผสาน เป็นการผสมหรือรวมแนวคิดทางการวิจัยกลุ่มแนวคิดปฏิฐานนิยม (Positivism) ของการวิจัยเชิงปริมาณแนวคิดปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) ของการวิจัยเชิงคุณภาพเกิดเป็นกระบวนการทัศน์การวิจัยด้วยแนวคิดพหุนิยม (Pluralism) คือ การแสวงหาความรู้จากหลายกระบวนการวิธี (Johnson & Onwuegbuzie, 2004)

ในส่วนของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การนิเทศการสอนภาษาอังกฤษซึ่งอยู่ภายใต้การพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษนั้น การนำวิธีการวิจัยเชิงผสมผสานมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยยังเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ แต่ถึงอย่างไรก็ตามในช่วงระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีการนำกระบวนการวิจัยเชิงผสมผสานมาใช้มากขึ้น (Riazi and Candlin, 2014 : 135-137; Parlungan, 2019) ในลำดับต่อมาจะได้มีการนำเสนอลักษณะการผสมผสานแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะในการผสมผสาน

ในการผสมกันของข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมี 3 วิธีตามทัศนะของ Creswell and Plano Clark โดยมีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 1 ลักษณะของการผสมผสานแบบต่าง ๆ

ที่มา : Cresswell and Plano Clark (2007)

ในการผสมกันของข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพอาจเป็นแบบการใช้ข้อมูลรวม (Merge the data) ในการสรุปผลการวิจัยหรือเป็นแบบการเชื่อมโยงข้อมูล (Connect the data) ใช้ข้อมูลประเภทหนึ่งสร้างข้อมูลอีกประเภทหนึ่งเพื่อนำไปสู่สรุปผลการวิจัยหรือเป็นแบบการใช้ข้อมูลรองรับภายใน (Embedded the data) ใช้ข้อมูลประเภทหนึ่งสนับสนุนข้อมูลอีกประเภทหนึ่งเพื่อนำไปสู่สรุปผลการวิจัยซึ่งการผสมผสานข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

การกำหนดสัญลักษณ์ของวิธีการวิจัยเชิงผสม

การกำหนดสัญลักษณ์ของวิธีการวิจัยเชิงผสมเป็นการกำหนดสัญลักษณ์ในปรากฏอยู่ในการออกแบบวิธีวิจัยแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจตรงกันโดยมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
1) QUAL	วิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลักหรือวิธีการเด่น
2) QUAN	วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลักหรือวิธีการเด่น
3) qual	วิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรอง
4) quan	วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการรอง
5) →	การดำเนินงานวิจัยหรือประเมินที่ดำเนินการตามลำดับต่อเนื่องกัน
6) +	การดำเนินงานวิจัยหรือประเมินที่ดำเนินการไปพร้อมๆ กัน
7) ()	มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งได้ซ่อนอยู่ภายใต้วิธีการหลัก

วิธีการใช้สัญลักษณ์ของวิธีการวิจัยเชิงผสม

วิธีการกำหนดใช้สัญลักษณ์ของวิธีการวิจัยเชิงผสมดังกล่าวมีรายละเอียดการใช้ในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กรณีที่ใช้วิธีการเชิงคุณภาพเป็นหลักหรือเป็นวิธีการขับเคลื่อนดำเนินงาน

1. QUAL + qual หมายถึง การใช้วิธีการเชิงคุณภาพดำเนินงานศึกษาหาคำตอบไปพร้อมๆ กันทั้งสองกรณีโดยที่มีกรณีหนึ่งเป็นกรณีหลักหรือเป็นวิธีที่ใช้ศึกษาในภาพรวมทั้งหมดแต่เมื่อเจาะลึกศึกษาบางประเด็นก็ใช้วิธีการเชิงคุณภาพทำการศึกษาด้วยเช่นกัน

2. QUAL → qual หมายถึง การใช้วิธีการเชิงคุณภาพดำเนินงานศึกษาหาคำตอบอย่างต่อเนื่องตามลำดับทั้งสองกรณี โดยที่มีวิธีการเชิงคุณภาพใช้ศึกษาหาคำตอบในกรณีแรกเป็นวิธีการหลัก และใช้วิธีการเชิงคุณภาพศึกษาหาคำตอบในกรณีหลังต่อเนื่องจากผลการศึกษาจากกรณีแรกซึ่งวิธีการเชิงคุณภาพที่ใช้ศึกษากรณีหลังจัดเป็นกรณีรอง

กรณีที่ใช้วิธีการเชิงคุณภาพเป็นหลักหรือเป็นวิธีการขับเคลื่อนดำเนินงาน

3. QUAL + quan หมายถึง การใช้วิธีการเชิงคุณภาพดำเนินงานศึกษาหาคำตอบไปพร้อมๆ กันกับวิธีการเชิงปริมาณแต่มีวิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลักในการสรุปค้นหาคำตอบ

Citation : Thongpan, A., Sripiboon, R., Srisiri, P., Suwannatho, N. and Siripak, T. (2023). Mixed Methods Research:

English Language Teaching and Supervision. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.28>

4. **QUAL → quan** หมายถึง การใช้วิธีการเชิงคุณภาพดำเนินงานศึกษาหาคำตอบก่อนแล้วจึงใช้วิธีการเชิงปริมาณศึกษาหาคำตอบต่อเนื่องภายหลัง โดยที่มีวิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลัก และใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการรอง

กรณีที่ใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นหลักหรือเป็นวิธีการขับเคลื่อนดำเนินงาน

5. **QUAN + quan** หมายถึง การใช้วิธีการเชิงปริมาณดำเนินงานศึกษาหาคำตอบไปพร้อมๆ กันทั้งสองกรณีโดยมีการใช้วิธีการเชิงปริมาณที่ทำการวิจัยหรือประเมินในกรณีหนึ่งเป็นวิธีการหลักและการใช้วิธีการเชิงปริมาณที่ทำการวิจัยหรือประเมินอีกกรณีหนึ่งเป็นวิธีการรอง

6. **QUAN → quan** หมายถึง การใช้วิธีการเชิงปริมาณดำเนินงานศึกษาหาคำตอบหรือดำเนินงานวิจัยหรือประเมินสองกรณีต่อเนื่องกันตามลำดับ โดยในกรณีแรกใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลักในการดำเนินงาน เมื่อได้คำตอบแล้วก็ทำการศึกษาหาคำตอบอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการเชิงปริมาณอีกเช่นกันแต่จัดให้เป็นวิธีการรอง

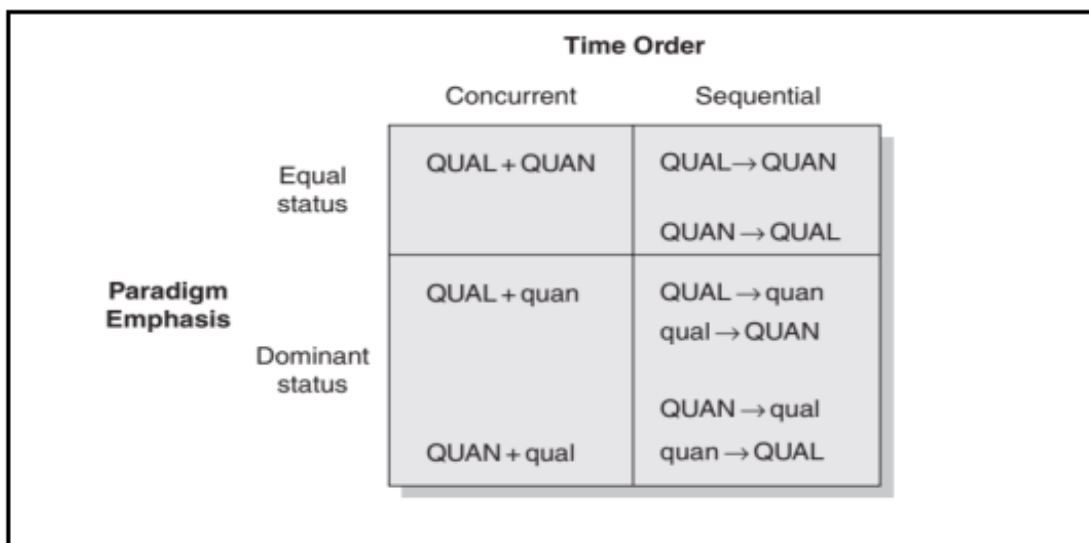
กรณีที่ใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นหลักหรือเป็นวิธีการขับเคลื่อนดำเนินงาน

7. **QUAN + qual** หมายถึง การดำเนินงานวิจัยหรือประเมินที่ใช้วิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพกระทำไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลักในการศึกษาหาคำตอบและใช้วิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรองในการศึกษาหาคำตอบเสริมจากวิธีการเชิงปริมาณ

8. **QUAN → qual** หมายถึง การดำเนินงานวิจัยหรือประเมินที่ใช้วิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพทำการศึกษาหาคำตอบอย่างต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากการใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลักและใช้วิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรอง

แบบแผนระดับการผสมผสานในงานวิจัย

แบบแผนระดับการผสมผสานในงานวิจัยนั้น มีระดับการผสมผสานที่แตกต่างกันดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แบบแผนระดับการผสมผสานในงานวิจัย

ที่มา : Larry et al (2015 : 386)

การผสมอย่างเท่าเทียมกัน (Equal Status)

การผสมอย่างเท่าเทียมกันเป็นการศึกษาทั้งกระบวนการทัศนเชิงปริมาณและกระบวนการทัศนเชิงคุณภาพจำแนกออกเป็นสองลักษณะ คือ แบบคู่ขนานพร้อมกัน (Concurrent) และแบบตามลำดับ (Sequential)

การผสมอย่างเป็นตัวหลักและตัวรอง (Dominant status)

การผสมอย่างเป็นตัวหลักและตัวรองมีกระบวนการทัศนหนึ่งเป็นตัวหลักและกระบวนการทัศนหนึ่งเป็นตัวรองจำแนกได้สองลักษณะ คือ แบบคู่ขนานพร้อมกัน (Concurrent) และแบบตามลำดับ (Sequential)

ถึงแม้ว่าการวิจัยเชิงผสมผสานจะมีหลายแบบแผน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้วิจัยจะต้องยึดติดกับแบบแผนใดแบบแผนหนึ่งแต่จะต้องมีศิลปะในการเลือกและผสมผสานวิธีวิทยาและวิธีรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดกับความมุ่งหมายของการวิจัยภายใต้ทรัพยากรที่เป็นอยู่

คู่ขนาน (Concurrent) หมายถึง การใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมๆ กัน เพื่อเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกันดำเนินการวิจัยระยะเดียว

Citation : Thongpan, A., Sripiboon, R., Srisiri, P., Suwannatho, N. and Siripak, T. (2023). Mixed Methods Research:

English Language Teaching and Supervision. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.28>

เรียงลำดับ (Sequential) หมายถึง การใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบใดแบบหนึ่งเป็นวิธีหลักและอีกแบบเป็นวิธีรองดำเนินการวิจัยเป็นสองระยะ

เท่าเทียม (Equivalent) หมายถึง การใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นวิธีหลักอย่างเท่าเทียมกัน

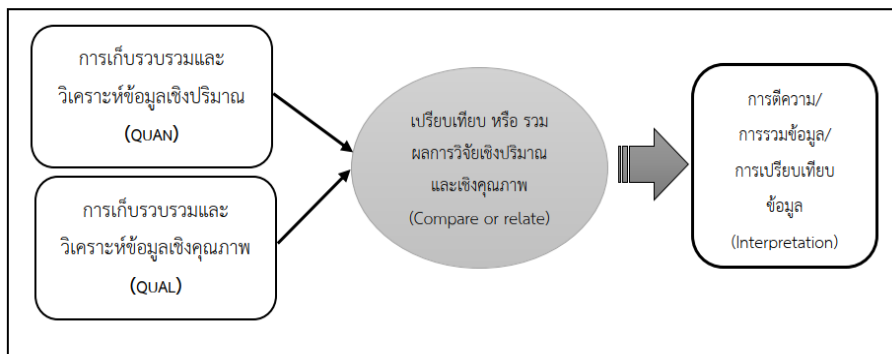
ไม่เท่าเทียม (Non-equivalent) หมายถึง การใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบใดแบบหนึ่งเป็นวิธีหลักและอีกแบบเป็นวิธีรองไม่ว่าจะดำเนินการวิจัยระยะเดียวหรือสองระยะก็ตาม

รองรับภายใน (Embedded Design) หมายถึง การใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบใดแบบหนึ่งเป็นวิธีหลักและอีกแบบเป็นวิธีรอง

การออกแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน

การออกแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Designs) สามารถทำได้หลากหลายแบบซึ่งในส่วนของ Cresswell and Plano Clark (2011 : 69-70) ได้เสนอแนวการออกแบบการวิจัยแบบผสมผสานออกเป็น 7 แบบ ได้แก่

1) การออกแบบแบบคู่ขนานลู่เข้า (Convergent Parallel Design)

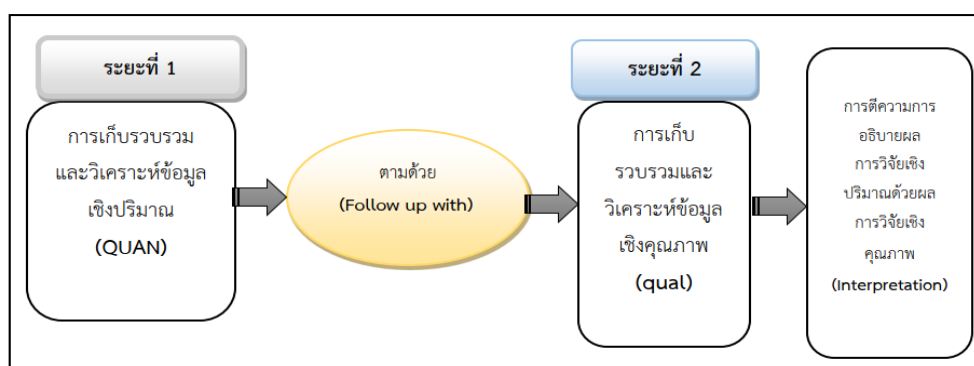

ภาพที่ 3 การออกแบบแบบคู่ขนานลู่เข้า (Convergent Parallel Design)

การออกแบบแบบคู่ขนานลู่เข้ามักจะใช้ในลักษณะของรูปแบบการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Design) กล่าวคือ ใช้ในการตรวจสอบผลการวิจัยจากผลการวิจัยเชิง

ปริมาณและผลวิจัยเชิงคุณภาพ การออกแบบแบบคู่ขนานคู่เข้าเป็นรูปแบบที่มีการศึกษาเพียงระยะเดียว (One-phase Design) โดยภายใต้ปัญหาวิจัยเดียวกัน มีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการทั้ง 2 ส่วนไปพร้อม ๆ กันในระยะเวลาเดียวกัน แต่เป็นการดำเนินการที่แยกจากกัน กล่าวคือ นักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแยกจากกัน จากนั้นนักวิจัยจึงรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน (ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ) เข้าด้วยกันเพื่อตีความหมายเพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) การออกแบบแบบเรียงลำดับขยายความ (Explanatory Sequential Design)

ภาพที่ 4 การออกแบบแบบเรียงลำดับขยายความ (Explanatory Sequential Design)

การออกแบบแบบเรียงลำดับขยายความเป็นการวิจัยที่แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ขั้นตอน (Two-phase model) ซึ่งผู้วิจัยเริ่มต้นการวิจัยระยะแรก ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ แล้วตามด้วยการวิจัยระยะที่สอง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นการติดตามผลการวิจัยเชิงปริมาณบางอย่าง โดยเฉพาะ (Follow up with) ทั้งนี้ มีจุดสังเกต คือ คำว่า “Explanatory” (การอธิบาย การชี้แจง การขยายความ) และคำว่า “Sequential” (ซึ่งต่อเนื่องกัน หรือ มีลำดับ) คำเหล่านี้ เป็นสิ่งสะท้อนถึงหัวใจสำคัญของรูปแบบ Explanatory Sequential Design ในลักษณะของการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีลำดับ โดยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ) ต่อมาจึงดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (เก็บรวบรวม

Citation : Thongpan, A., Sripiboon, R., Srisiri, P., Suwannatho, N. and Siripak, T. (2023). Mixed Methods Research:

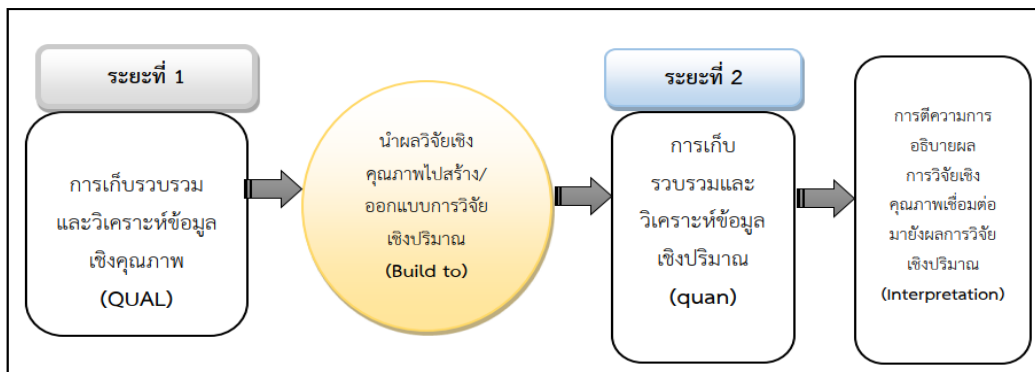

English Language Teaching and Supervision. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.28>

ข้อมูลเชิงคุณภาพและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ) ทั้งนี้ผู้วิจัยนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพในระยะที่สองไปอธิบาย ชี้แจงขยายความ ผลการวิจัยเชิงปริมาณในระยะแรก นอกจากนี้ผู้วิจัยสามารถนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยเชิงปริมาณในระยะแรก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของตัวอย่างการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกแบบเจาะจง เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยในระยะที่สอง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

3) การออกแบบแบบเรียงลำดับสำรวจ (Exploratory Sequential Design)

ภาพที่ 5 การออกแบบแบบเรียงลำดับสำรวจ (Exploratory Sequential Design)

การออกแบบแบบเรียงลำดับสำรวจจะตรงข้ามกับการออกแบบแบบเรียงลำดับขยายความโดยมีการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยผู้วิจัยเริ่มต้นการวิจัยในระยะแรกด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ (Phenomenon) ที่นักวิจัยสนใจ แล้วจึงนำผลการวิจัยในระยะแรกมาสร้าง/ออกแบบ/พัฒนาการวิจัยระยะที่สอง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการนำข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพมาพัฒนาตัวแปรใหม่ๆ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นวัตกรรมต่าง ๆ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ หรือการพัฒนาสิ่งทดลองสำหรับการวิจัยเชิงทดลอง รวมถึงการนำข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ มาพัฒนาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างเช่น แบบสอบถามแบบทดสอบ แบบวัดเชิงสถานการณ์ เป็นต้น โดยการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่สองจะช่วยให้นักวิจัยสามารถทดสอบข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพในระยะแรกได้ ในขณะเดียวกันการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่สอง ยังช่วยให้นักวิจัยสามารถนำข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ มาสรุปอ้างอิงผลการวิจัยไปสู่กลุ่มประชากรได้ ซึ่งช่วยให้

Citation : อังชนิษฐ์ ทองปาน, รัชฎาพร ศรีพิบูลย์, ปิยธิดา ศรีศิริ, นุจิรา สุวรรณโท และณิกานต์ ศิริภักดิ์. (2566). การวิจัยเชิง

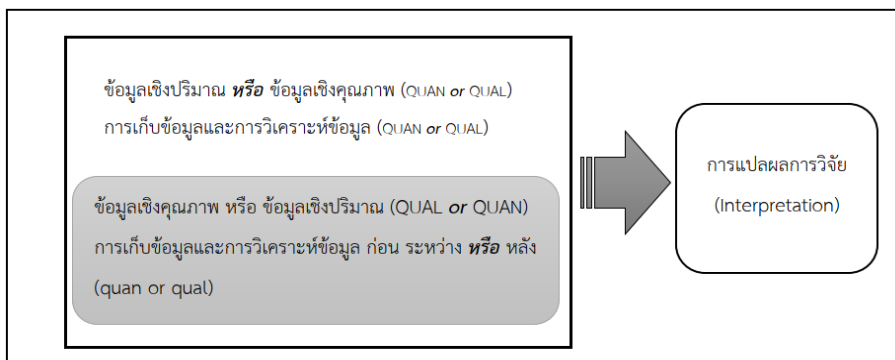
ผสมผสาน : การสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศ. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.28>

นักวิจัยสามารถจัดปัญหาในประเด็นข้อจำกัดในการสรุปอ้างอิงผลการวิจัยของการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียว

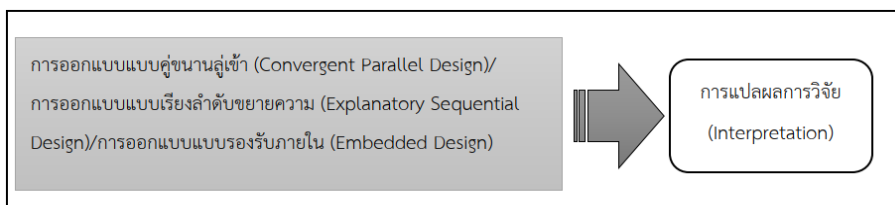
4) การออกแบบแบบรองรับภายใน (Embedded Design)

ภาพที่ 6 การออกแบบแบบรองรับภายใน (Embedded Design)

การออกแบบแบบรองรับภายในเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในเวลาเดียวกันเพียงแต่ว่าข้อมูลจะใช้ข้อมูลประเภทหนึ่งมาขยายความเข้าใจหรือสนับสนุนข้อมูลอีกประเภทหนึ่งโดยปกติจะใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นข้อมูลหลักข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลฝั่งตัวสนับสนุนวิเคราะห์ข้อมูลแยกกันแล้วนำมาตอบคำถามการวิจัยคนละประเด็นกันเช่นใช้ข้อมูลเชิงปริมาณอธิบายผลการใช้ตัวแปรสอดแทรกในการวิจัยเชิงทดลองซึ่งเป็นคำถามการวิจัยหลักและข้อมูลเชิงคุณภาพอธิบายการเปิดประสบการณ์ของกลุ่มทดลองในกระบวนการทดลองซึ่งเป็นคำถามการวิจัยรอง

5) การออกแบบแบบแปลงข้อมูล (Transformative Design)

ภาพที่ 7 การออกแบบแบบแปลงข้อมูล (Transformative Design)

การออกแบบแบบแปลงข้อมูลเป็นการวิจัยที่นักวิจัยต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดจากผลการวิจัย เป็นการวิจัยด้วยวิธีวิจัยหนึ่งแล้วต่อด้วยอีกวิธีหนึ่ง วิธีใดวิธีหนึ่งก่อน

Citation : Thongpan, A., Sripiboon, R., Srisiri, P., Suwannatho, N. and Siripak, T. (2023). Mixed Methods Research:

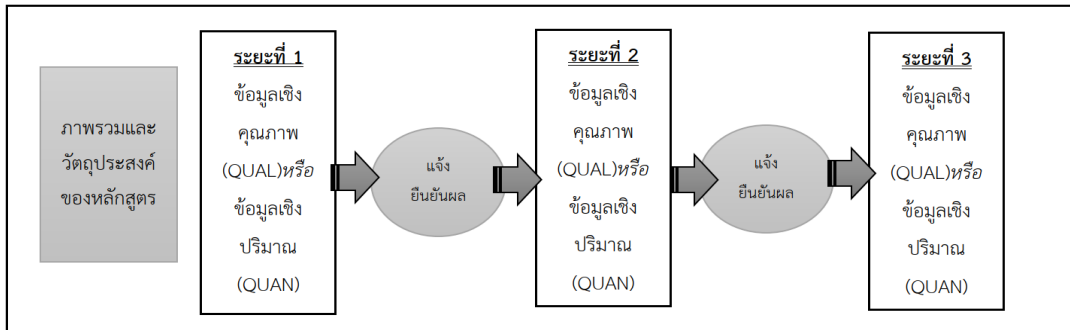

English Language Teaching and Supervision. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.28>

ก็ได้เพื่อต้องการให้เกิดความร่วมมือสูงสุด ซึ่งมักเป็นการศึกษาในกลุ่มประชากรที่ยากต่อการเข้าถึง
สุดท้ายนักวิจัยบูรณาการผลของการศึกษาวิจัยจากระยะแรกและระยะหลังเข้าด้วยกันในการแปลผล
เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิด

6) การออกแบบแบบพหุขั้นตอน (Multi-phase Design)

ภาพที่ 8 การออกแบบแบบพหุขั้นตอน (Multi-phase Design)

การออกแบบแบบพหุขั้นตอน ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยขนาดใหญ่ อาทิเช่น การประเมินหลักสูตร (Program Evaluation) ซึ่งมีการใช้ทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาช่วยสนับสนุนในการปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตร โดยระยะแรกอาจจะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เพื่อทำความเข้าใจกับบริบท จากนั้นนำผลการวิจัยเชิงปริมาณไปศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่สอง เช่น แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถและนำไปสู่ระยะที่สามอาจจะเป็นการศึกษาความสามารถในการปฏิบัติ เช่น การสอน การใช้ภาษา เป็นต้น การออกแบบแบบพหุขั้นตอนอาจต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของนักวิจัยเป็นกลุ่มใหญ่ในการทำงาน

การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบซับซ้อน

การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบซับซ้อน (Complex Mixed Methods Designs) วิวัฒนาการการออกแบบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานได้มีการพัฒนาการอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบซับซ้อน ได้มีการพัฒนาแบบแผนวิจัยออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (Creswell, 2014a ; Cresswell and Plano Clark, 2018) การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบทดลอง (The

Citation : อังชนิษฐ์ ทองปาน, รัชฎาพร ศรีพิบูลย์, ปิยธิดา ศรีศิริ, นุจิรา สุวรรณโท และณิกานต์ ศิริภักดิ์. (2566). การวิจัยเชิง

ผสมผสาน : การสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศ. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 97-114;

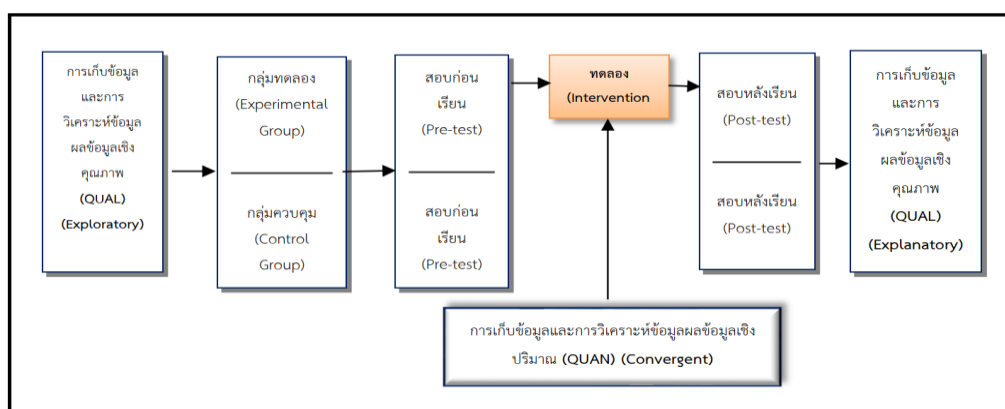
DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.28>

Mixed Methods Experimental (Intervention) Design) การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบศึกษารายกรณี (The Mixed Methods Case Study Design) การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานที่เน้นความเป็นธรรมทางสังคมแบบมีส่วนร่วม (The Mixed Methods Participatory-Social Justice Design) และการออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบประเมินโปรแกรม (Program Evaluation Design) โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบทดลอง (The Mixed Methods Experimental (Intervention) Design)

การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบทดลอง หรือ วิจัยเชิงทดลอง (Intervention Design) เป็นการนำวิธีการเชิงผสมผสานมาใช้ในการวิจัยเชิงทดลองมีจุดมุ่งหมาย คือ การฝังตัวหรือการเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพเข้าไปในการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากผู้เข้าร่วมการวิจัย ศึกษาข้อมูล รายละเอียดภูมิหลัง ประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมการวิจัย ศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริบทเชิงสภาพแวดล้อม หรือบริบทเชิงวัฒนธรรมของการวิจัย ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพเหล่านี้ จะถูกนำไปใช้ในการตีความร่วมกันกับข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากวิจัยเชิงทดลอง

ภาพที่ 9 การออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบทดลอง (The Mixed Methods Experimental (Intervention) Design)

จากภาพที่ 9 แสดงให้เห็นว่าในระยะแรกจะมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพแล้ววิเคราะห์ผลเชิงสำรวจ (Exploratory) หลังจากได้ข้อมูลพื้นฐานแล้วทำการทดลอง โดยมีการแบ่งกลุ่ม

ตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและควบคุม ผู้วิจัยมีการทดสอบก่อนเรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังจากนั้นทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับกลุ่มทดลองหรือทำการทดลองอ (Intervention) ซึ่งในระหว่างการใช้เครื่องมือวิจัยกับกลุ่มทดลองนี้ ผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วยกันหรือใช้วิธีการคู่ขนานลู่เข้า (Convergent) เช่น การสัมภาษณ์ประสบการณ์ส่วนบุคคล แล้ววิเคราะห์ผล ลำดับต่อมาคือ การทดสอบหลังเรียนแล้วมีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลข้อมูลในเชิงคุณภาพในเชิงขยายความ (Exploratory)

ตัวอย่าง

ตัวอย่างการออกแบบวิจัยเชิงผสมผสานแบบทดลอง (Mixed Methods Experimental Design) ชื่อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไปนี้ (อังชรินทร์ ทองปาน, 2565)

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยวิธี

2.1 ประเมินผลสมรรถภาพการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของครูพี่เลี้ยง

2.2 ประเมินผลสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

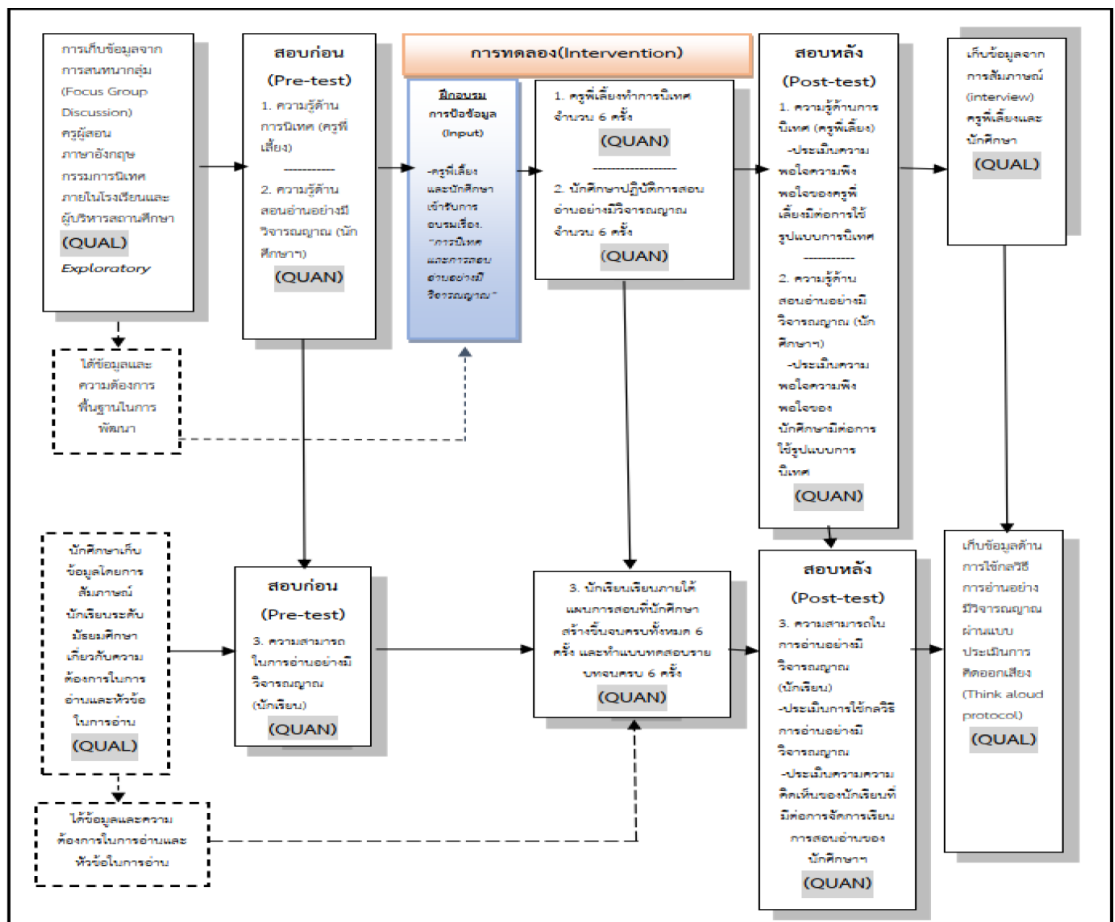
2.3 ประเมินผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

2.4 เพื่อศึกษากลวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

2.5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ

2.6 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งมีกรอบการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.6 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งมีกรอบการดำเนินการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 10 รูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ที่มา : อังชรินทร์ ทองปาน (2565 : 135-137)

จากรูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีการแบ่งขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ระยะแรกเป็นระยะประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ กรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบรูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณซึ่งทำการสัมภาษณ์โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการเรียนภาษาสำหรับใช้ในการออกแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในระยะแรกนี้จะได้ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ความต้องการในการนิเทศของครูสอนภาษาอังกฤษและกรรมการสถานศึกษา ข้อมูลด้านความต้องการในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา หลังจากนั้นนำข้อมูลในระยะแรกไปสู่การออกแบบเครื่องมือในการวิจัยในระยะที่สอง

ระยะที่สอง เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดจากระยะแรกมาออกแบบรูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ออกแบบโดยผู้วิจัย) ออกแบบเครื่องมือต่าง ๆ ที่ในการนิเทศการสอนฯ (ออกแบบโดยครูพี่เลี้ยง) และออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้านการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ออกแบบโดยนักศึกษาฯ) หลังจากนั้นทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) โดยข้อสอบแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ 1) ข้อสอบวัดความรู้ด้านการนิเทศจำนวน 40 ข้อ สำหรับครูพี่เลี้ยง 2) ข้อสอบวัดความสามารถด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 40 ข้อ สำหรับนักศึกษาฯ และ 3) ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 40 ข้อ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งข้อสอบทั้ง 3 ส่วนได้มีการผ่านตรวจสอบคุณภาพตามกระบวนการสร้างแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว นำไปทดสอบ

บุคคล 3 กลุ่ม หลังจากนั้นมีการฝึกอบรมครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา ก่อนทำการนิเทศ/สอนในภาคสนามจำนวนทั้งหมด 6 ครั้ง

ระยะที่สาม หลังจากทำการทดลองจนครบทั้งหมด 6 ครั้ง ได้ทำการทดสอบหลังการนิเทศ/หลังการจัดการเรียนการสอนและหลังการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนความสามารถในแต่ละส่วน ลำดับต่อมาเป็นการสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศฯ (เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัย) เก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีการคิดออกเสียง (Think aloud protocol) จากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (เก็บข้อมูลโดยนักศึกษา)

ต่อมาเป็นการศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นต้น

บทสรุป (Conclusion)

ในสาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ การสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีการนำเอาระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยเพิ่มขึ้นเนื่องจากจากวิจัยเชิงผสมผสานนั้นมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าหรือเป็นการได้มาซึ่งข้อมูลรอบด้านที่ยืนยันกันและกัน แต่อย่างไรก็ตามในการนำวิธีการวิจัยเชิงผสมผสานมาประยุกต์ใช้นั้น ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาและตัดสินใจว่า งานวิจัยหรือคำถามของการวิจัยนั้นต้องการคำตอบอะไร และควรเลือกใช้รูปแบบเชิงผสมผสานวิธีใดที่จะได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำตอบของงานวิจัยนั้น ๆ การให้น้ำหนักของข้อมูลในแต่ละส่วน หรือต้องการศึกษาข้อมูลแบบคู่ขนาน เพราะเนื่องจากความสำคัญของการวิจัยเชิงผสมผสานประกอบด้วย การตรวจสอบแบบสามเส้า การสนับสนุนผลให้สมบูรณ์ การพัฒนา การเริ่มต้นและการขยายความ ซึ่งการวิจัยเชิงผสมผสานนี้เป็นวิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งข้อมูลเชิง

ปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพโดยมีหัวใจสำคัญ คือ การรวมข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันเพื่อทำความเข้าใจและตอบโจทย์ปัญหาของการวิจัยอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- อังชรินทร์ ทองปาน. (2565). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี
 วิจารณ์ญาณของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Brannen, J. (1992). *Mixing Methods: Qualitative and Quantitative Research*. London: Gower.
- Bryman, A. (2004). *Social research methods*. 2nd Edition. Oxford University Press.
- Bryman, A. (2006). Integrating Quantitative and Qualitative Research: How Is It Done? *Qualitative Research*. 6 : 97-113. [Online]. Available from <http://dx.doi.org/10.1177/1468794106058877> Retrieved 7th July,2020.
- Creswell, J. W., & Plano-Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. 3rd ed. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Creswell, J. W. (2014a). *A concise introduction to mixed methods research*. Los Angeles, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (1994). *Research Design: Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks. CA: Sage.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*. 33(7) : 14-26.
- Morse, J. M. (1991). Strategies for sampling. In J. M. Morse (Ed.), *Qualitative nursing research: A contemporary dialogue*. pp. 127–145. Sage Publications, Inc.
- Pardede, Parlindungan. (2019). Mixed Methods Research Designs in EFL. In: *PROCEEDING English Education Department Collegiate Forum (EED CF) 2015-2018*. pp. 230-243. UKI Press, Indonesia, Jakarta,.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. Sage Publications, Inc.

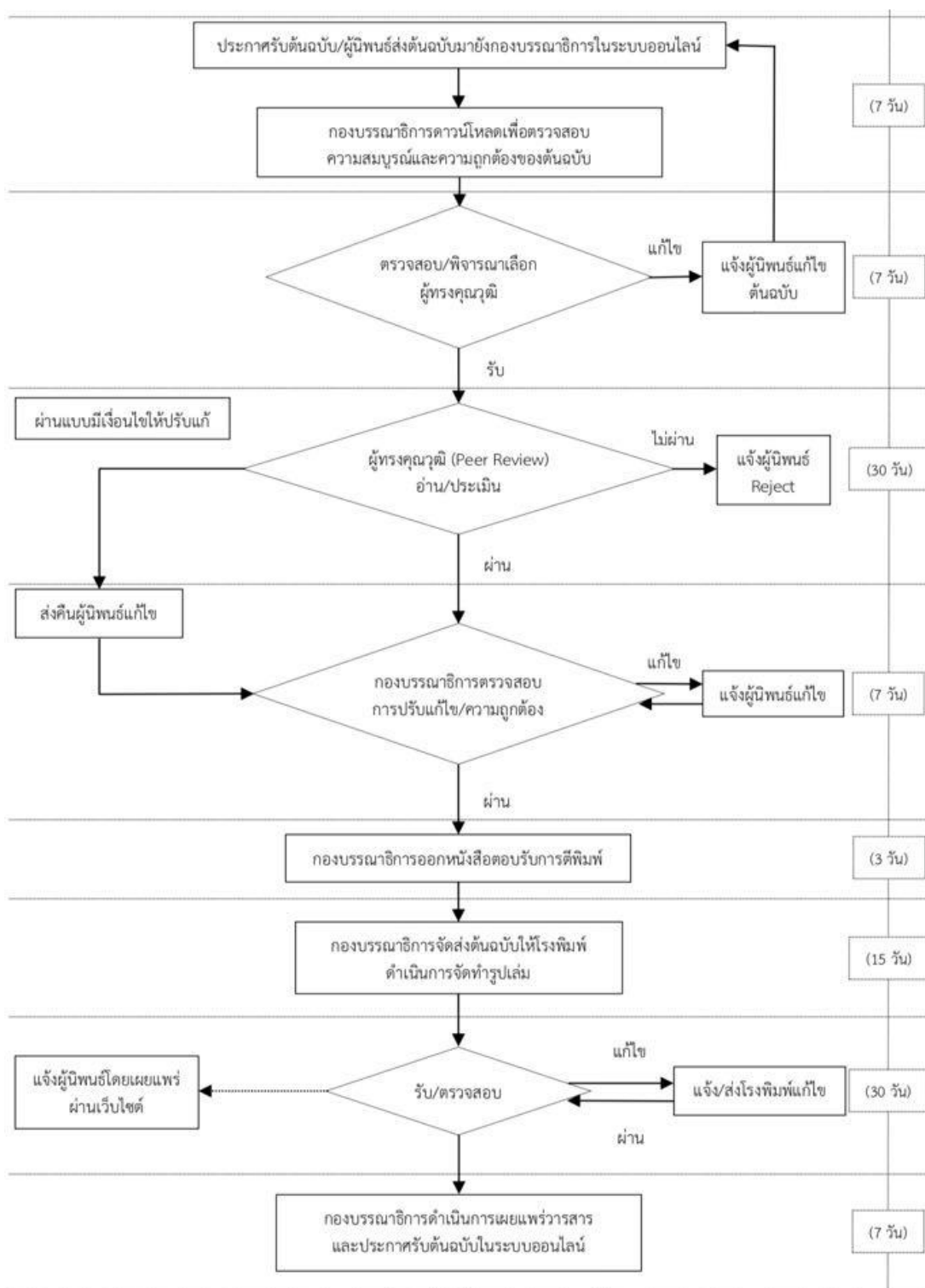
Citation : อังชรินทร์ ทองปาน, รัชฎาพร ศรีพิบูลย์, ปิยธิดา ศรีศิริ, นุจิรา สุวรรณโท และธนิกานต์ ศิริภักดิ์. (2566). การวิจัยเชิง

ผสมผสาน : การสอนภาษาอังกฤษและการนิเทศ. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(4) : 97-114;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.28>

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

I ISSN 2822-0889 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2822-0870 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 และได้จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 2822-0889 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้น ทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสารและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ
ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ

ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดต่อมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> และสำเนาหลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@ssru.ac.th

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์ โดยระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข ¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ขีดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงบรรณ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือ ภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุ เฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อผู้นิพนธ์

ให้ครบโดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้นิพนธ์ แล้วตามด้วยคำว่า “และ” ก่อนผู้นิพนธ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยางค์ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสต์ศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สิริพัฒน์ ลาภจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2563). ผลกระทบของแรงงาน
ข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรม
ท้องถิ่น**. 6(6) : 17-35.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress
Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat

University. [In Thai]

Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin :

Surin Rajabhat University. [In Thai]

Lapchit, S., Subsin, J. and Suktam, W. (2020). The Impact of Migrant Workers in Surin Province. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(6) : 17-35. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)/เมืองที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)/Title of Book./Edition of Book./Place of Publication./Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง./เมืองที่พิมพ์./หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author./ (Year of Publication)/Title./Edition of Book./Place of Publication./Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). **การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรียมอันเร" จากภูมิปัญญาชาวบ้านสุรินทร์**. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality Improvement Chiang Mai Thailand.** Chiang Mai : Chiang Mai University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)/ชื่อสถานศึกษา.**

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Thesis./Degree of Thesis./**
Publisher Name.

ตัวอย่าง

คณินนิตย์ ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี
ประชากรกลุ่มชนกลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions.** Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อบทความ./ในชื่อรายงานการประชุม./**
วันเดือนปีที่จัด./เลขหน้า./สถานที่./สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article./In Title./**
Date of Publication./page./Place of Publication./Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). **การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่. ในการบรรยายเรื่องการ
ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ.** วันที่ 11 เมษายน 2537.
หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). Success and Failure of Faculty Development in Thai University. In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok.** pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./(ปี)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/Title of Article./Name of Journal./

Year(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

สารณี วรรณตรง. (2559). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ :

สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิสดาร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.** 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992). Horizontal Fields Generated by Return

Strokes. **Radio Science.** 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./

เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/Title of Article./Name of Newspaper./

page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิใจ. **กรุงเทพธุรกิจ.**

หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่./(ปี)/ชื่อบทความ./[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]/เข้าถึงได้จาก:/

แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article.**./[Online]./Available./:
Name of website./Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). **Sicl of Stocks? Here Are 7 Alterantives. W..** [Online].
Available : [http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/
q_alternatives/index.htm](http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm). Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี./เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./ (Date of Publication)./position./Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). **นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.**
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ
กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srnu.ac.th

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 200 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 1,000 บาท

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แกไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ” โดยเฉพาะหัวข้อ รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ ของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน
4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บไซต์ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%
5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที
6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที
7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร

9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้นิพนธ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นิพนธ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวน และคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้เข้าถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด
2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน
3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว
4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/ จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

แบบฟอร์ม
การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....
2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....
3. สถานภาพผู้สมัคร
☐ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน)
- โปรแกรม.....คณะ.....
☐ บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน)
4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่
☐ บทความวิจัย เรื่อง
- ☐ บทความวิชาการ เรื่อง.....
5. ชื่อผู้สมัครร่วม (ถ้ามี).....
6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....
E-mail.....
7. สิ่งที่ส่งมาด้วย
☐ เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasru>
ชื่อแฟ้มข้อมูล.....
- ☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้สมัคร
(.....)
วันที่...../...../.....

ใบตอบรับการเป็นสมาชิก วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

☐ สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 6 ฉบับ ราคา 1,000 บาท☐ จัดซื้อวารสาร เล่มละ 200 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

☐ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เลขที่บัญชี XXX-X-XXXXX-X ประเภทบัญชี สะสมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 3 ชั้น 2
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ - ปราสาท ตำบลสนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944